



Innkalling

Utvalg: Nærings- og naturforvaltningskomite
Møtested: Formannskapssalen
Dato: 18.01.2017
Tidspunkt Kl. 18:00

Forfall meldes til Servicetorget tlf. 75 18 22 00.

Vararepresentanter møter kun ved spesiell innkalling.

Med henvisning til forvaltningsloven § 8, 3. ledd, vil en be om at beskjed om mulig inhabilitet blir meddelt Servicetorget.

Forvaltningsloven § 8, 3. ledd:

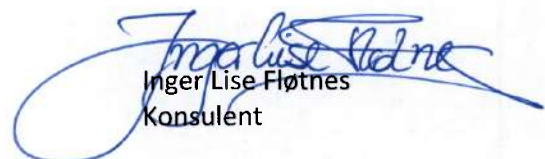
"Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre han ugild (inhabil). Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad."

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel
001/17	Referatsaker
002/17	Delegasjonssaker
003/17	Begrenset høring - Forvaltningsplan for rovvilt i region 7 - Nordland

Trofors, den 10. januar 2017

Anbjørn Brennhaug
Utvalgsleder


Inger Lise Fløtnes
Konsulent



Grane kommune

ArkivKode: FE - 033
Arkivsak: 17/20
JournalpostID: 17/91
Saksbehandler: Inger Lise Fløtnes
Dato: 10.01.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
001/17	Nærings- og naturforvaltningskomite	18.01.2017

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Referatsaker

Underliggende saker:

001/17, 16/9101 Kommunal planstrategi 2017 - 2019

002/17, 16/9101 Kommunal planstrategi 2017 - 2019, uttalelse fra Grane kommune.

003/17, Klagebehandling - Dispensasjon fra bygge- og deleforbudet i strandsonen - Etablering av bobilcamp - 48/5 - Grane kommune

004/17, Klagebehandling - Dispensasjon fra kommuneplanen - Tilleggsareal - 69/58 - Kvitsand hytteområde - Grane kommune

Rådmannens innstilling:

Referatsaker tas til orientering.



**Hattfjelldal kommune
Sentraladministrasjonen**

Melding om vedtak

Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10

8002 BODØ

Deres ref.:

Vår ref.:
16/9101

Saksbehandler:
Ann-Kristin N. Rustad 75 18 48 00

Arkivkode:
FE - 140

Dato:
13.12.2016

Kommunal planstrategi 2017 - 2019

Utvalg for plansaker har i møte den 06.12.2016 , sak 030/16 gjort følgende vedtak:
Utvalg for plansaker vedtar å legge forslag til kommunal planstrategi for Hattfjelldal kommune 2016 – 2019 ut på offentlig ettersyn i perioden 07.12.16 – 17.01.17.

Frist for å komme med uttalelse settes til 17.01.2017.

Med hilsen

Ann-Kristin N. Rustad
sekretær

Vedlegg:

Dok.dato	Dok.ID	Tittel
13.12.2016	117810	Planstrategi v1rev2016

Postadresse:	O. T. Olsens vei 3 a 8690 HATTFJELLDAL	Telefon:	75 18 48 00	Bank:	4530.05.00629
E-post:	post@hattfjelldal-kommune.no	Telefaks:	75 18 48 99	Org.nr.:	944716904
		Internett:	www.hattfjelldal-kommune.no		

Kommuneplan for Hattfjelldal Kommune



Planstrategi

2016-2019

Vedtatt i Hattfjelldal kommunestyre XXXXXXXX

Retnings-
linjer

Visjon/
mål

Arealplan

Økonomi-
plan



Temaplan

Budsjett

Regnskap

Årsmelding

Telefon: 75 18 48 00

WWW.hattfjelldal-kommune.no

e-post: post@hattfjelldal-kommune.no

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Begrepsavklaringer.....	3
Kommuneplanens samfunnsdel	3
2.1 Planhierarkiet i Hattfjelldal Kommune	5
3. Utviklingstrekk, utfordringer og muligheter	6
3.1 Status gjeldende kommuneplan	7
3.1.1 Samfunnsdelen av kommuneplanen	7
3.1.2 Arealdelen av kommuneplanen.....	7
3.1.3 Nye overordnede føringer	7
3.2 Kommunens plansystem og øvrig planlegging.....	7
3.2.1 Planbehov for perioden 2016 – 2019	7
3.2.2 Behovet for arealplaner for perioden 2013 – 2023	8
3.2.3 Boligpolitisk handlingsplan	8
4. Medvirkning i planstrategiarbeidet.....	8

1. Innledning

Plan- og bygningsloven som trådte i kraft i 2009, inneholder bestemmelser om at det i alle kommuner og fylker i begynnelsen av hver valgperiode skal vedtas en planstrategi. Planstrategien skal styrke lokaldemokratiet og gi de folkevalgte en mulighet til å samordne arbeidet med å utvikle lokalsamfunnet til et stadig bedre sted.

Bestemmelsene i ny folkehelselov tilsier at folkehelseperspektivet skal være en del av all kommunal planlegging.

Hattfjelldal Kommune ser det som viktig å drive planlegging for å sikre en målrettet og helhetlig utvikling av lokalsamfunnet og kommunen som organisasjon. Planleggingen skal være behovsstyrt å ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Det er kommunens mål at planer skal være tydelige og kortfattet. Språket skal være slik at innholdet blir lett tilgjengelig og forståelig for alle. Alle vedtatte planer skal ligge ute på kommunens hjemmeside.

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1 offentliggjøres med dette planutvalgets forslag til planstrategi. Uttalelser vil følge saken til kommunestyrets behandling i desember 2016.

2. Begrepsavklaringer

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommunens overordnede plan som består av en langsiktig (10 års perspektiv) og en kortsiktig del (4 års perspektiv). I Hattfjelldal Kommune er kortsiktig del identisk med økonomiplanen. Kommuneplanens samfunnsdel skal si noe om samfunnsutvikling og om hvordan kommunen ønsker at kommunen skal utvikle seg videre.

Kommuneplanens arealdel

Overordnet arealplan. Dekker hele kommunens areal. Fastsetter kommunens generelle arealpolitikk med bakgrunn i samfunnsdelens innhold og føringer fra statlig og regional politikk. Skal alltid konsekvensutredes.

Kommunedelplan

Deler av kommuneplanens arealdel, men gjelder bare for utvalgte områder av kommunen. Oftest benyttet for å styre arealpolitikken i tettstedsområder (eksempelvis forretningsstruktur, boligområder, grøntanlegg). Kommunedelplan kan også være temaplaner for bestemte fagområder, eks. kommunedelplan for barn og unge, kommunedelplan for helse og omsorg og kommunedelplan for miljø og infrastruktur.

Reguleringsplaner

Reguleringsplaner er enten områderegulering eller detaljreguleringer.

Områderegulering

Overordnet reguleringsplan som tar stilling til overordnet arealbruk. Kan for eksempel vise plassering av infrastruktur og hovedformål. I områdereguleringer kan det fastsettes krav om detaljreguleringer. Områdereguleringer er kommunens reguleringsplan. Områdereguleringer skal konsekvensutredes så lenge de innebærer endringer i forhold til overordnet plan.

Detaljregulering

Detaljert reguleringsplan. Både private aktører og offentlige kan fremme forslag til detaljreguleringer.

Private formål i private detaljreguleringer (boliger, fritidsboliger, industriformål, forretninger etc.) har en varighet på 5 år, med mulighet for 2 års forlengelse om gangen.

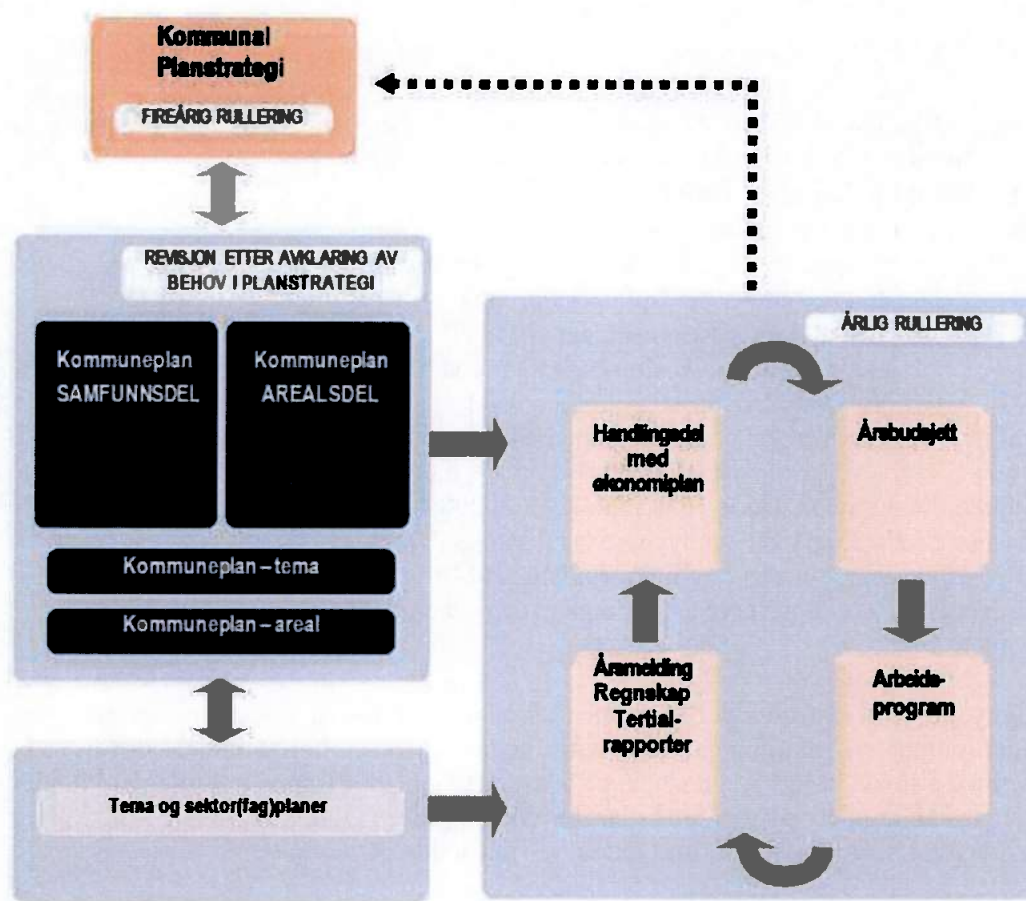
Tema- og sektorplaner

Fagplaner for bestemte områder. Planene gir faktaopplysninger om det bestemte fagområdet og gir føringer, prioriteringer og arbeidsmål. Tema- og sektorplaner er i hovedsak administrative arbeidsverktøy.

Planprosesser

Det er viktig med forankring av all planlegging gjennom klare og gode planprosesser. Planprosessene må ivareta hensynet til at de befolkningsgrupper som blir berørt av planleggingen får god mulighet til å komme med innspill (medvirke). Det er like viktig at planarbeidet forankres politisk og med god dialog med administrasjonen. Planutvalget vil naturlig ha et overordnet oppfølgingsansvar (styringsgruppe) ifbm de ulike planprosessene i kommunen.

2.1 Planhierarkiet i Hattfjelldal Kommune



3. Utviklingstrekk, utfordringer og muligheter

Strategisk kommuneplan 2006-2018 har følgende hovedmål og visjon for Hattfjelldal:

HATTFJELLDAL – en egen kommune hvor optimismen rår.

- Hattfjelldal skal være en egen kommune med gode tjenester til innbyggerne, næringslivet for de som bor her og for de som besøker oss.
- Vi vil bli flere enn vi er i dag.
- Vi vil legge til rette for:
 - Et attraktivt kommunesenter og attraktive grender.
 - Interessante arbeidsplasser i privat og offentlig sektor.
 - Bedre samferdselsløsninger
 - Bedre kommunikasjonsløsninger ved hjelp av informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Vi vil utvikle og ta vare på naturrikdommene våre gjennom en bærekraftig utvikling.

Hattfjelldal Kommune hadde 1634 innbyggere i 2000, 1463 innbyggere i 2008, 1471 innbyggere i 2013 og 1431 innbyggere Q3 2016 (SSB).

SSB's befolkningsframskriving for perioden 2014- 2017 tyder på befolkningsnedgang i perioden. Her må vi også ta med endringene den senere tid vedrørende flyktninger og mottaket.

Boligbyggingen i Hattfjelldal Kommune er liten, og det er i dag mangel på ledige boliger/leiligheter. Samtidig har kommunen noen byggeklare boligtomter. Utfordringen er dermed å få økt boligbyggingen på de allerede byggeklare tomtene. I tillegg så holder en på med en reguleringsplan for å klargjøre flere tomter i Øvre Slettåsen. Etablering og boligbygging bør være et prioritert område i Hattfjelldal Kommune.

Næringsarbeidet vil alltid være et viktig kommunalt satsingsområde. Det må satses på verdiskapende virksomhet, næring basert på naturressursene – spesielt primærnæringene og næring knyttet til reiseliv. Næringsutvikling må derfor være et prioritert område i Hattfjelldal Kommune

Folkehelse er et viktig satsingsområde for kommunen.

For å gjøre Hattfjelldal Kommune til en attraktiv bosteds- og næringskommune må det legges til rette for god infrastrukturbygging. Som en del av denne utbyggingen må tilgang til bredbånd i form av fiberløsninger fortsatt prioriteres. Her har kommunen allerede gjort stor innsats og er i avslutningsfasen av et prosjekt med fiber fra Korgen til Hattfjelldal.

Kommuneplanens arealdel er revidert og vedtatt i juni 2013. Planen er vedtatt, men ikke formelt godkjent hos Fylkesmannen. Planen skal revideres i 2018 ihht plan.

Det er behov for revisjon av kommunedelplan for Hattfjelldal sentrum.

3.1 Status gjeldende kommuneplan

3.1.1 Samfunnsdelen av kommuneplanen

Samfunnsdelen av kommuneplanen for Hattfjelldal Kommune gjelder for perioden 2006 – 2018. Planen er et svært viktig styringsdokument for utviklingen av kommunen. Samfunnsdelen må rulleres, og arbeidet med dette må ha hovedfokus i tiden framover.

3.1.2 Arealdelen av kommuneplanen

Kommuneplanens arealdel er revidert og vedtatt juni 2013 og dekker arealbehovet kommunen har i kommunestyreperioden. Revisjon av kommunedelplan for Hattfjelldal sentrum bør prioriteres.

3.1.3 Nye overordnede føringer

Følgende områder vil påvirke kommunen i planperioden:

- Samhandlingsreform
- Folkehelsearbeid
- Interkommunalt samarbeid
- Ny flyplass-struktur
- Ambulanse- og sykehuslokalisering
- Kraftutbygginger
- Universell utforming
- Regionalplan for Vefsna (fylkesdelplan)
- Omstillingsprosess i kommunen

3.2 Kommunens plansystem og øvrig planlegging

Det er utarbeidet en oversikt over gjeldende planer og prioritering av disse. Denne oversikten er en del av dette dokumentet.

3.2.1 Planbehov for perioden 2016 – 2019

Kommuneplanens samfunnsdel og tematiske kommunedelplaner.

1. Kommuneplanens samfunnsdel skal være overordnet andre planer og gi mål og visjoner for kommunens utvikling. Det er viktig å få rullert planen slik at de føringer som legges her kan innarbeides i de øvrige planer som skal utarbeides. Arbeidet med rulling av kommuneplanens samfunnsdel bør derfor oppstartes tidlig våren 2017. Planen bør være vedtatt i løpet av 2017.

2. ROS analyse må gjennomføres og er et prioritert område 2017
3. Kulturminneplan er i startfasen og vil pågå i 2017.
4. Barn og unge skal være et satsingsområde framover. Det er derfor laget en Handlingsplan for «vårres unga – vårres framtid»ig.
5. Helse og omsorgstjenester blir et sentralt område framover i forbindelse med samhandlingsreformen. Det startes nå et arbeid på revisjon av Handlingsplan for folkehelsearbeid.
6. Næringsutvikling, herunder landbruk vil være viktige oppgaver framover. Det er laget en ny strategisk næringsplan for 2014-2018. Planen bør revideres i 2017.
7. NTK har mange temaplaner, og et lovverk som spenner over et stort fagfelt. Det kan være behov for en samordning av disse planene i en kommunedelplan for kultur, miljø og infrastruktur.

Planforutsetninger:

Folkehelseperspektivet skal innarbeides som en del av alle kommunens planer
Kultur og frivillig arbeid skal innarbeides som en del av alle kommunens planer.

3.2.2 Behovet for arealplaner for perioden 2013 – 2023

Kommunedelplan for Hattfjelldal sentrum er en del av kommuneplanens arealdel. Også for denne planen vil føringer fra kommuneplanens samfunnsdel ligge i bunn. Revisjon av kommunedelplan må derfor knyttes opp mot utarbeidelsen av samfunnsdelen. Arbeidet med revidering bør starte i andre halvdel av 2017.

3.2.3 Boligpolitisk handlingsplan

Det er i februar 2012 vedtatt en boligpolitisk plan for 2013 – 2015 for Hattfjelldal Kommune. Denne planen rulleres årlig.

4. Medvirkning i planstrategiarbeidet

Planstrategi for Hattfjelldal Kommune (dette dokumentet) må gjøres allment tilgjengelig slik at befolkningen får tilgang til informasjon som grunnlag for å medvirke i planstrategiprosessen. Det er mange store og tunge planer som skal revideres de to kommende år.

Plan	2017	2018	2019	Vedtatt/ revidert	
Kommuneplaner					
Kommuneplanens samfunnsdel / Strategisk kommuneplan 2006-2018	Revideres			2006	2006-2018 Revideres hvert 4 år.
Kommuneplanens arealdel		Revideres		2013	2013-2023 Vedtatt ja, men ikke godkjent hos FM
Planstrategi				2016	2016-2019 Hvert 4 år
Kommunedelplaner/ Arealplaner					
Kommunedelplan Hattfjelldal sentrum		Revideres		2002	2015
Kulturminneplan					Lage ny plan 2017
Boligpolitisk plan	Revisjon	Rulleres	Rulleres	2019	Rulleres årlig, revisjon hvert 4. år
Andre overordnede planer					
Økonomiplan og budsjett	Rulleres	Rulleres	Rulleres	Årlig	
ROS- analyse	Revideres			2016	Skal prioriteres 2017
Informasjonsplan				2014	2014
Plan for kriseledelse, beredskap og krisehandtering	Revideres			2017	2013-2016
IKT-plan	Rulleres			2010	
Beredskapsplan	Rulleres				
Tema og sektorplaner					
Helse og omsorg					
Folkehelseplan / Handlingsplan for Folkehelse	Revideres			2014	2014-2017
Smittevernplan				2020	Er revidert 2016
Helsemessig og sosial beredskapsplan		Revideres		2015	
Psykatriplan / Plan for psykososial støtte gruppe	Rulleres			2011	
Katastrofeplan for helseavdelingen				2015/16	
Eldreplan				1998	Utgår?
Helse og omsorgsplan				1999	Utgår?
Sosial og barnevernsplan				1997	Utgår?
Demensplan		Revideres		2012	2015
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Rulleres				Ny 2014
Pallativ plan	Rulleres			2010	
Oppvekst					
Plan for kompetanseutvikling	Rulleres	Rulleres		2001	
Plan for kvalitetsutvikling				2000	
Digital kompetanse for skolene	Ny			2014	
Plan for kulturelle skolesekken	Revideres			2014	
NTK					
Strategisk næringsplan	Revideres			2014	Gjelder 2014-2018

Klima og energiplan				2010	Utgår?
Hovedplan for VVA				2013	Gjelder 2013-2018.
Boligpolitisk plan				2012	Vurderes?
Trafikksikkerhetsplan	Revideres			2014	Gjelder 2014-
Løypeplan for snøscooter	Revideres			2016	
Motorferdselsplan				2016	Oppdrag fra PLU



Hattfjelldal kommune

16/9101 Kommunal planstrategi 2017 - 2019, uttalelse fra Grane kommune.

Det vises til tilsendt vedtaksbrev og forslag til planstrategi.

Grane kommune har i all hovedsak ingen merknader til planarbeidet som skal gjennomføres i Hattfjelldal kommune.

Grane kommune vedtok sin planstrategi i kommunestyremøte 14.12.16. Vi har satt opp Etablering av Regional park i vår planstrategi 2016-2019. De 3 Regionalpark kommunene, Hattfjelldal-Vefsn-Grane har nå fattet vedtak om etablering av parkforvaltning. Dette er ikke nødvendigvis en plan i plan og bygningslovens forstand, men det er et arbeid som vi må avsette ressurser til og vi fant det dermed hensiktsmessig å synliggjøre dette behovet i vår planstrategi. Grane kommune ønsker at Hattfjelldal kommune synliggjør tilsvarende i sitt planprogram.

Hva gjelder snøskuterplaner og løypenett, så ser vi gjerne at det legges opp til samarbeid mellom kommunene på dette feltet. Vi har ikke beskrevet medvirkningen utover «Planer som utarbeides skal ha gode medvirkningsprosesser».

Vi ønsker Hattfjelldal kommune til lykke med planarbeidet i planperioden.

Med hilsen

Tone Larsen
Rådmann



Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksb.: Lill Hildonen
e-post: fmnohi@fylkesmannen.no
Tlf: 75531628
Vår ref: 2015/7519
Deres ref:
Vår dato: 05.01.2017
Deres dato: 18.10.2016
Arkivkode: 421.3

Klagebehandling - Dispensasjon fra bygge- og deleforbudet i strandsonen - Etablering av bobilcamp - 48/5 - Grane kommune

Vi viser til kommunens oversendelse av 18.10.2016.

Fylkesmannen stadfester kommunens vedtak om å avslå søknad om dispensasjon da vilkårene for å gi dispensasjon ikke er oppfylt. Videre finner vi ikke grunnlag for å sette til side det skjønnet kommunen har utøvd i forbindelse med å kreve at arealbruken må avklares i en reguleringsprosess.

Bakgrunn for klagen

Norwin Nystad søkte den 18.05.2015 om å få etablere bobilcamp på eiendommen gnr 48 bnr 5 på arealer beliggende i 100 meters beltet mot Vefsna. Det ble søkt om dispensasjon fra byggeforbudet mot vassdrag og i 30- meters sonen til dyrka mark.

I søknaden heter det:

Det er her snakk om planering/innsåing av området, opprustning av veier, nødvendig skilting/evt bom, samt strøm og vann.

Det er ikke snakk om noen permanent bygningsmasse. Arealet er ikke drevet eller egnet til jordbruksareal.

I forbindelse med høring av saken innkom det merknader fra Fylkeskommunen, Fylkesmannens miljøvernnavdeling og NVE. Førstnevnte mener at omfanget av tiltaket er dårlig beskrevet, men at tiltakets karakter uansett tilsier plankrav som også vil gi avklaring mot Regional plan for Vefsna.

Fylkesmannens miljøvernnavdeling viser til de hensyn som skal ivaretas i strandsonen med henvisning til pbl § 1- 8 og 100- meters byggeforbud mot Vefsnavassdraget i kommuneplanens arealdel. Regional plan for Vefsna har arealpolitiske retningslinje om å opprettholde vegetasjonsbeltet langs elva, og at tiltak som kan hindre ferdsel langs elva skal unngås. Fylkesmannen vurderer at de hensyn som kommuneplanens skal ivareta blir vesentlig tilsidesatt dersom det gis dispensasjon.

NVE anbefaler også utarbeidelse av reguleringsplan for tiltaket.

Under kommunens vurderinger fremkommer at arealformålet campingplass faller inn under bebyggelse og anlegg i hht pbl § 12-5, og at det bør stilles krav om reguleringsplan. Tiltaket burde også ha vært belyst gjennom en konsekvensutredning, og i alle fall burde beskrivelsen av tiltakets omfang og konsekvenser vært grundigere.

Ved delegert vedtak av 21.08.2015 ble søknaden innvilget på følgende vilkår:

Det er et vilkår at Nystad utarbeider reguleringsplan for området. Etablering av campingplass/bobilcamp kan ikke iverksettes før det foreligger en godkjent reguleringsplan (...)

I brev av 03.09.2015 stiller Fylkesmannens miljøvernavdeling spørsmål ved et vedtak om dispensasjon som samtidig stiller krav om reguleringsplan. Det sies uttrykkelig at når det stilles krav om reguleringsplan, så kan det ikke gis dispensasjon. Kommunen ble deretter oppfordret til å endre sitt vedtak.

Vedtaket ble også påklaget av tiltakshaver den 02.09.2015 når det gjelder plankravet fordi han mener kommunen burde ha avholdt forhåndskonferanse for å få avklart tiltakets omfang og konsekvenser. Han poengterer at det ikke er snakk om permanente installasjoner og at området vil bli brukt som sommercamp ca 2 måneder i året og at kostnadene for tilrettelegging må stå i forhold til dette.

Den 11.11.2015 i sak 043/15 fattet Nærings- og naturforvaltningskomiteen vedtak om å avslå søknaden for å rette feilen som miljøvernavdelingen påpekte med hensyn til motstriden mellom positivt dispensasjonsvedtak og plankrav.

I brev herfra den 14.12.2015 ble kommune gjort oppmerksom på at vedtaket er å anse som et nytt vedtak som må utstyres med klagerett. Videre at kommunen må påse at omgjøringsvedtaket ikke blir til tiltakshavers ugunst. Følgelig er det viktig å få fram hvorvidt det nye vedtaket medfører noen reell endring for Nystad.

Nystads klage er behandlet av Nærings- og naturforvaltningskomiteen i møte den 12.10.2016 som sak 052/16. Kommunen viser til at det ble begått en feil da kommunen fattet vedtak om dispensasjon samtidig som det ble stilt krav om reguleringsplan, og dette ble rettet opp gjennom nytt vedtak av 11.11.2015. Kommunen mener også at omgjøringen ikke innebære noen reell endring til ugunst.

Det tidligere vedtak ble opprettholdt og saken ble sendt til Fylkesmannen for klagebehandling.

Fylkesmannens lovforståelse, vurdering og forståelse av faktum i saken

Fylkesmannens avgjørelse bygger på de opplysninger som er framkommet i det skriftlige materialet som er oversendt fra kommunen, så vel kommunens egne opplysninger som de opplysninger klager har framlagt.

Fylkesmannen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Vi skal vurdere de synspunkter som klageren legger fram, og vi kan også ta opp forhold som ikke er berørt i klagen. Vi skal legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn, jf. forvaltningslovens § 34 annet ledd.

Det aktuelle område ligger innenfor 100- metersbeltet til Vefsna der kommuneplanens arealdel i samsvar med pbl § 1-8 fastsetter forbud mot tiltak.

Det følger av plan- og bygningsloven (pbl.) § 11-6 at kommuneplanen med bindende virkning fastsetter fremtidig arealbruk. Tiltak etter lovens § 1-6 må ikke må være i strid med planens arealformål og bestemmelser. Omsøkte formål, tilrettelegging for bobilcamp slik som beskrevet i søknaden, er å anse som et permanent tiltak som må være i samsvar med gjeldende planverk. Omsøkte fradeling er derfor avhengig av dispensasjon for å kunne tillates.

Det er i pbl. § 19-2 annet ledd fastsatt følgende om når dispensasjon kan gis: *Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.*

I forarbeidene, Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) pkt. 6.19, er det sagt at det for dispensasjon kreves at hensynene bak den bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må det foretas en interesseavveining, der fordelene ved tiltaket må vurderes opp mot ulempene. Etter den nye bestemmelsen må det foreligge klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon. Ordvalget innebærer at det normalt ikke vil være anledning til å gi dispensasjon når hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra fortsatt gjør seg gjeldende med styrke.

Om dispensasjon fra arealplaner er det i forarbeidene sagt følgende:

Avvik fra arealplaner reiser særlige spørsmål. De ulike planene er som oftest blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess og er vedtatt av kommunens øverste folkevalgte organ, kommunestyret. Planene omhandler dessuten konkrete forhold. Det skal ikke være en kurant sak å fravike gjeldende plan.

Dispensasjoner må heller ikke undergrave planene som informasjons- og beslutningsgrunnlag. Ut fra hensynet til offentlighet, samråd og medvirkning i planprosessen, er det viktig at endringer i planer av betydning ikke skjer ved dispensasjoner, men behandles etter reglene om kommuneplanlegging og reguleringsplaner. Innstrammingen er likevel ikke til hinder for at det f.eks. dispenseres fra eldre planer som ikke er fullt utbygget, og der reguleringsbestemmelsene er til hinder eller direkte motvirker en hensiktsmessig utvikling av de gjenstående eiendommene.

--

Det er på det rene at dispensasjon ble frarådet av både Fylkeskommunen, NVE og Fylkesmannens miljøvernavdeling. De to førtnævnte hadde en klar anbefaling om at arealbruken burde avklares i reguleringsplan.

Denne vurderingen slutter kommunen seg til i sin behandling av merknadene den 19.08.2015.

Når kommunen først vedtok å innvilge dispensasjon samtidig som det ble stilt krav om reguleringsplan før igangsetting, må dette tolkes som at kommunen ønsker å uttrykke seg positiv til arealbruken, men at de nærmere avklaringer og forutsetninger må skje gjennom planbehandling. Reelt sett er det ikke gitt dispensasjon, og det er da riktig å presisere dette overfor tiltakshaver som er gitt anledning til å klage.

Ved behandling av klagen 12.10.2016 fremkommer det at kommunen fastholder sin vurdering at tiltaket bør avklares gjennom en planprosess. Fylkesmannen må dermed konstatere at vilkårene for å kunne gi dispensasjon ikke er oppfylt.

Etter en samlet vurdering på bakgrunn av ovenstående finner en ikke grunnlag for å sette til side det skjønns kommunen har utøvd og stadfester kommunens vedtak.

Vedtak

Fylkesmannen stadfester kommunens vedtak av 11.11.2015 i sak 043/15.

Vedtaket er fattet med hjemmel i plan- og bygningsloven § 1-9, jf. rundskriv T-2/09 fra Miljøverndepartementet og brev datert 28. september 2009 fra Kommunal- og regionaldepartementet, jf. forvaltningsloven § 34.

Avgjørelsen kan ikke påklages videre, jf. forvaltningsloven § 28.

Sakens parter er underrettet ved kopi av dette brev.

Med hilsen

Tor Sande (e.f.)
underdirektør

Lill Hildonen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Norwin Nystad

8680 TROFORS

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksb.: Lill Hildonen
e-post: fmnohi@fylkesmannen.no
Tlf: 75531628
Vår ref: 2016/5885
Deres ref: 2016003153
Vår dato: 04.01.2017
Deres dato: 11.08.2016
Arkivkode: 421.3

Klagebehandling - Dispensasjon fra kommuneplanen - Tilleggsareal - 69/58 - Kvitsand hytteområde - Grane kommune

Vi viser til kommunens oversendelse av 11.08.2016. Det beklages at vi ikke har klart å overholde saksbehandlingstiden som varslet om i foreløpig svar den 20.09.2016.

Fylkesmannen stadfester kommunens vedtak om å avslå søknad om tilleggsareal idet dispensasjonsvilkårene ikke anses oppfylt, og vedtaket vurderes som tilstrekkelig og saklig begrunnet.

Bakgrunn for klagen

Grunneier Berit Solbrekke fremmet søknad om dispensasjon for fradeling av tilleggsareal på 780 m² som tilleggsareal for eksisterende hyttetomt med gnr. 69 bnr 58 i Kvitsand hytteområde. Tomtas eier er Asle Bakken.

Begrunnelse for søknaden er at nåværende vei går tett inntil Bakkens hytte og dette er til stor ulempe ved at trafikken går tett på og det er problematisk med brøyting på vinteren. Formålet med tilleggsarealet er å legge om veien til nabohytta. Det har vært meldt oppstart av arbeide med reguleringsendring, men administrasjonen har senere funnet at saken kan behandles som dispensasjonssak.

I gjeldende plan er maks tomtestørrelse 1 daa. Tomta 69/58 er allerede 2576 m². Eksisterende vei inntil hytta er i henhold til regulert trasé, jf detaljreguleringsplan for Kvitsand hytteområde. Veien er en gammel driftsvei som benyttes av nabohytta og annen bebyggelse i planområdet. Omsøkte areal er regulert til friluftformål og vegformål.

Kommunen viser til at det ikke er ønskelig med hyttetomter over 3 daa som omsøkte tiltak vil medføre. Videre vises det til utbygd ny vei som kan erstatte atkomsten til de andre hyttene, og grunneier oppfordres derfor i samråd med de berørte hytteeierne til å stenge veien ved Bakkens hytte for gjennomkjøring. Kommune avslår deretter søknaden i vedtak av 11.02.2016.

Vedtaket blir påklaget av Solbrekke den 28.03.2016. Klager mener å kunne redusere omsøkte areal slik at en ikke overskrider 3 daa for hyttetomten som skal tillegges areal. Videre ønsker hun som grunneier ikke at den gamle driftsveien inn i tileggsarealet til Bakken, slik at denne kan stenges for annen ferdsel enn til Bakken og parkering for hytteeier. Påbegynt vei skal gi atkomst til Altnes sin hytte og *denne veien kan ikke erstatte atkomst til de andre hyttene da disse ligger nord for nevnte område..*

Nærings- og naturforvaltningskomiteen behandlet klagen i møte den 10.08.2016 i sak 042/16. Det tidligere vedtak ble opprettholdt og saken ble sendt til Fylkesmannen for klagebehandling.

Under vurderingen framkommer at kommunen fastholder at det ikke bør tillates tiltak som medfører at planbestemmelsen om maks 1 daa ytterligere fravikes. Videre at behovet for stenge trafikken forbi hytte kan skje ved stenging av vei som vist til i vedtaket som blir opprettholdt.

Fylkesmannens behandling

Fylkesmannens avgjørelse bygger på de opplysninger som er framkommet i det skriftlige materialet som er oversendt fra kommunen, så vel kommunens egne opplysninger som de opplysninger klager har framlagt.

Fylkesmannen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Vi skal vurdere de synspunkter som klageren legger fram, og vi kan også ta opp forhold som ikke er berørt i klagen. Vi skal legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn, jf. forvaltningslovens § 34 annet ledd.

Det aktuelle område ligger innenfor reguleringsplan for Kvitsand hytte felt og hyttetomta som det søkes tilleggsareal til er i planen vist som område for fritidsbebyggelse (FE6). Arealet som søkes fradelte er et friområde som ligger mellom regulerte vegtraséer vest for hytta.

I henhold til pbl § 1-6 og § 12-4 vil omsøkte fradeling være avhengig av dispensasjon fra planen for å kunne tillates.

Det er i pbl. § 19-2 annet ledd fastsatt følgende om når dispensasjon kan gis: *Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.*

I forarbeidene, Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) pkt. 6.19, er det sagt at det for dispensasjon kreves at hensynene bak den bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må det foretas en interesseavveining, der fordelene ved tiltaket må vurderes opp mot ulempene. Etter den nye bestemmelsen må det foreligge klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon. Ordvalget innebærer at det normalt ikke vil være anledning til å gi dispensasjon når hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra fortsatt gjør seg gjeldende med styrke.

Om dispensasjon fra arealplaner er det i forarbeidene sagt følgende:

Avvik fra arealplaner reiser særlige spørsmål. De ulike planene er som oftest blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess og er vedtatt av kommunens øverste folkevalgte organ, kommunestyret. Planene omhandler dessuten konkrete forhold. Det skal ikke være en kurant sak å fravike gjeldende plan.

Dispensasjoner må heller ikke undergrave planene som informasjons- og beslutningsgrunnlag. Ut fra hensynet til offentlighet, samråd og medvirkning i planprosessen, er det viktig at endringer i planer av betydning ikke skjer ved dispensasjoner, men behandles etter reglene om kommuneplanlegging og reguleringsplaner. Innstrammingen er likevel ikke til hinder for at det f.eks. dispenseres fra eldre planer som ikke er fullt utbygget, og der reguleringsbestemmelsene er til hinder eller direkte motvirker en hensiktsmessig utvikling av de gjenstående eiendommene.

Vurdering

Slik Fylkesmannen vurderer det, utgjør omsøkte tiltak en vesentlig endring i detaljplanens forutsetninger når det gjelder størrelsen på hyttetomten, vegføringene og friarealet som ligger som en øy mellom disse traséene.

Vi har ingen merknader til kommunes vurdering om ikke å innvilge søknaden om tilleggsareal slik denne er begrunnet. Kommunen har vist til andre tiltak som kan bedre situasjonen rundt Bakkens hytte og så langt Fylkesmannen kan se er alternativ vei til Alternes hytte innregulert. Uansett anses ikke vilkårene for å fravike planen etter dispensasjonsbestemmelsen som oppfylt.

Fylkesmannen stadfester dermed kommunens vedtak.

Vedtak

Fylkesmannen stadfester kommunens vedtak av 11.02.2016.

Vedtaket er fattet med hjemmel i plan- og bygningsloven § 1-9, jf. rundskriv T-2/09 fra Miljøverndepartementet og brev datert 28. september 2009 fra Kommunal- og regionaldepartementet, jf. forvaltningsloven § 34.

Avgjørelsen kan ikke påklages videre, jf. forvaltningsloven § 28. Sakens parter er underrettet ved kopi av dette brev.

Med hilsen

Tor Sande (e.f.)
underdirektør

Lill Hildonen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Geir og Merete Pedersen	Rynesåsen 129	8665	MOSJØEN
Asle Bakken	Storgata 11	8654	MOSJØEN
Berit Solbrekke	Fiplingdal	8680	TROFORS



Saksnummer	Utvalg	Møtedato
002/17	Nærings- og naturforvaltningskomite	18.01.2017

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Delegasjonssaker

Underliggende saker:

084/16, Dispensasjon til Asbjørn Storfors for bruk av snøscooter (funksjonshemmed)

Vedtak:

Søknad fra Asbjørn Storfors om dispensasjon for bruk av snøscooter fra Kjerringvatn Caravanplass til nordenden av Kjerringvatnet, og til Kjerringtjønna innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt b. Dispensasjonen gjelder for perioden 13. desember 2016 – 30. april 2021.

Det settes følgende vilkår:

- Kjøringen skal skje etter etablert trasè og med angitt formål.
- Det er ikke tillatt å bruke snøscooter til å kjøre mellom fiskehullene i forbindelse med fiskeing på isen, da dette lett kan virke forstyrrende på øvrig friluftsliv i området.
- All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
- Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, tillatelse fra grunneier, førerkort og vognkort framvises.
 - Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, og evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

079/16, Dispensasjon til Einar Bekkevold for bruk av snøscooter til leiekjøring i Grane kommune

Vedtak:

Søknad fra Einar Bekkevold om dispensasjon for bruk av snøscooter til leiekjøring i Grane kommune innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt a. Dispensasjonen gjelder i tillegg for Jørn Petter Kvannli, Kjell Mellingen, Tor Emil Nilsen og Gunnar Bekkevold. I tillegg gis Einar Bekkevold anledning til å engasjere frivillige til å bidra i arbeidet med løypenettet, og denne dispensasjonen gjelder også for disse personene, så fremt vedkommende har en avtale med Einar Bekkevold om hvilken periode arbeidet skal utføres.

Dispensasjonen gjelder for perioden 01.12.16 – 10.05.21.

Det settes følgende vilkår:

- Det skal ved kontroll kunne dokumenteres at bruken av snøscooter gjelder oppdrag i forbindelse med leiekjøring.

- Rapporteringsskjema for ervervskjøring skal leveres kommunen innen 20. mai hvert år.
 - All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
 - Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, og evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

076/16, Dispensasjon til Frank Pedersen for bruk av snøscooter til leiekjøring i Grane kommune

Vedtak:

Søknad fra Frank Pedersen om dispensasjon for bruk av snøscooter til leiekjøring i Grane kommune innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt a. Dispensasjonen gjelder i tillegg for Bjørn Ivar Steinslett, Einar Båfjellidal og Geir Arne Nilsen. I tillegg gis Frank Pedersen anledning til å engasjere frivillige til å bidra i arbeidet med løypenettet, og denne dispensasjonen gjelder også for disse personene, så fremt vedkommende har en avtale med Frank Pedersen om hvilken periode arbeidet skal utføres.

Dispensasjonen gjelder for perioden 01.12.16 – 10.05.21.

Det settes følgende vilkår:

- Det skal ved kontroll kunne dokumenteres at bruken av snøscooter gjelder oppdrag i forbindelse med leiekjøring.
- Rapporteringsskjema for ervervskjøring skal leveres kommunen innen 20. mai hvert år.
 - All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
 - Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, og evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

088/16, Dispensasjon til Frikult AS for bruk av snøscooter for frakt av bagasje og utstyr til hytte i Stavassdal

Vedtak:

Søknad fra Frikult AS om dispensasjon for bruk av snøscooter for å transportere bagasje og utstyr fra parkeringsplass ved Vestersiveien til hytte i Stavassdalen innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt c.

Dispensasjonen gjelder for perioden 15.12.16 – 30.04.21.

Det settes følgende vilkår:

- Kjøringen skal skje etter etablert trasè og med angitt formål.
- All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
- Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, førerkort og vognkort framvises.

Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

080/16, Dispensasjon til Frode Lian for bruk av snøscooter til leiekjøring i Grane kommune

Vedtak:

Søknad fra Frode Lian om dispensasjon for leiekjøring i området Tomasvatn / Majavatn / Fiplingdal, og fra Tomasvatn til Jengelen i Grane kommune innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt a. Dispensasjonen gjelder i tillegg for Eivind Olsen Lian. Dispensasjonen gjelder for perioden 10.12.16 – 30.04.21.

Det settes følgende vilkår:

- Det skal ved kontroll kunne dokumenteres at bruken av snøscooter gjelder oppdrag i forbindelse med hytteservice.
- Rapporteringsskjema for ervervskjøring skal leveres kommunen innen 15. mai hvert år.
- All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
- Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, tillatelse fra grunneier, førerkort og vognkort framvises.

Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, og evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

086/16, Dispensasjon til Geir Willy Sagmo for bruk av snøscooter (funksjonshemmed)

Vedtak:

Søknad fra Geir Willy Sagmo om dispensasjon for bruk av snøscooter fra Kjerringvatn Caravanplass til nordenden av Kjerringvatnet, og til Kjerringtjønnna innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt b. Dispensasjonen gjelder for perioden 13. desember 2016 – 30. april 2021.

Det settes følgende vilkår:

- Kjøringen skal skje etter etablert trasè og med angitt formål.
- Det er ikke tillatt å bruke snøscooter til å kjøre mellom fiskehullene i forbindelse med fiske på isen, da dette lett kan virke forstyrrende på øvrig friluftsliv i området.
- All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
- Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, tillatelse fra grunneier, førerkort og vognkort framvises.
 - Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, og evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

083/16, Dispensasjon til Kent Oskar Johansen for bruk av snøscooter for utkjøring og tilsyn med jervbås

Vedtak:

Søknad fra Kent Oskar Johansen om dispensasjon for bruk av snøscooter for utkjøring og tilsyn med jervbås fra Bruholen Gård til området sørøst for Trolldalen innvilges, i henhold til Forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5b.

Dispensasjonen gjelder i tillegg for Stig Olsen og Kim Rune Fiplingdal.

Dispensasjonen gjelder for perioden 13.12.16 – 30.04.21.

Det settes følgende vilkår:

- Kjøringen skal skje etter etablert trasè og med angitt formål.
- All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
- Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, førerkort og vognkort framvises.

Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

001/17, Dispensasjon til Lisbeth Granberg Olsen for bruk av snøscooter for frakt av bagasje og utstyr til hytte ved Langtjønna

Vedtak:

Søknad fra Lisbeth Olsen Granberg om dispensasjon for bruk av snøscooter for å transportere bagasje og utstyr fra Bruholen til hytte ved Langtjønna innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt c.

Dispensasjonen gjelder for perioden 05.01.17 – 30.04.21.

Det settes følgende vilkår:

- Kjøringen skal skje etter etablert trasè og med angitt formål.
- All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
- Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, førerkort og vognkort framvises.

Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

081/16, Dispensasjon til Ole Jonny Johansen for bruk av snøscooter til leiekjøring i Fiplingdal

Vedtak:

Søknad fra Ole Johnny Johansen om dispensasjon for bruk av snøscooter i forbindelse med leiekjøring i Fiplingdal i Grane kommune innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt a.

Dispensasjonen gjelder for perioden 11.12.16 – 30.04.21.

Det settes følgende vilkår:

Det skal ved kontroll kunne dokumenteres at bruken av snøscooter gjelder oppdrag i forbindelse med hytteservice.

Rapporteringskjema for ervervskjøring skal leveres kommunen innen 15. mai hvert år.

All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.

Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.

Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, tillatelse fra grunneier, førerkort og vognkort framvises.

Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, og evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

085/16, Dispensasjon til Rune Severinsen for bruk av snøscooter (funksjonshemmed)

Vedtak:

Søknad fra Rune Severinsen om dispensasjon for bruk av snøscooter fra Kjerringvatn Caravanplass til nordenden av Kjerringvatnet, og til Kjerringtjønna innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt b. Dispensasjonen gjelder for perioden 13. desember 2016 – 30. april 2021.

Det settes følgende vilkår:

- Kjøringen skal skje etter etablert trasè og med angitt formål.
- Det er ikke tillatt å bruke snøscooter til å kjøre mellom fiskehullene i forbindelse med fisking på isen, da dette lett kan virke forstyrrende på øvrig friluftsliv i området.
- All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
- Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, tillatelse fra grunneier, førerkort og vognkort framvises.
 - Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, og evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

082/16, Dispensasjon til Thomas Olufsen for bruk av snøscooter til leiekjøring i Grane kommune

Vedtak:

Søknad fra Thomas Olufsen om dispensasjon for bruk av snøscooter til leiekjøring i hytteområder i Grane kommune innvilges, i henhold til Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt a. Dispensasjonen gjelder for perioden 11.12.16 – 30.04.21.

Det settes følgende vilkår:

- Det skal ved kontroll kunne dokumenteres at bruken av snøscooter gjelder oppdrag i forbindelse med hytteservice.
- Rapporteringsskjema for ervervskjøring skal leveres kommunen innen 15. mai hvert år.
- All kjøring på barmark, og i tidsrommet kl. 23.00 – kl. 07.00 (nattforbud) er forbudt.
- Kjøringen må skje etter vanlige regler for hensynsfull ferdsel. Det må vises særlig aktsomhet dersom det er elg eller rein i området.
- Ved kontroll skal denne kjøretillatelsen, tillatelse fra grunneier, førerkort og vognkort framvises.

Overtredelse av vilkårene kan føre til inndragning av denne kjøretillatelsen, og eventuelt politianmeldelse. Grane kommune forbeholder seg rett til å forandre vilkårene for denne tillatelsen, og evt. inndra tillatelsen dersom dette av særlige grunner skulle bli nødvendig.

090/16, Kommunale avgifter

Vedtak:

Unni Berntsen innvilges fritak for kommunale avgifter for hybelleilighet i boligen på eiendommen gnr. 49 bnr. 133. Eier er ansvarlig for å gi tilbakemelding til Grane kommune dersom hybelleiligheten igjen blir tatt i bruk som boenhet og utleid. Jfr. Fritaksreglement for kommunale avgifter.

091/16, Søknad om fritak for kommunale avgifter

Vedtak:

Eli Dorthea Tosdal innvilges fritak for slam- og feieavgift for våningshuset med bygningsnr. 188088120 fra og med 2017. Eier er ansvarlig for å gi tilbakemelding til Grane kommune dersom våningshuset igjen blir tatt i bruk. Jfr. Fritaksreglement for kommunale avgifter.

089/16, Søknad om fritak for slam- og feieavgift

Vedtak:

Bjarne Johan Haustreis innvilges fritak for slam- og feieavgift for bolig med bygningsnr. 188095577 fra og med 2017. Eier er ansvarlig for å gi tilbakemelding til Grane kommune dersom bygningen igjen blir tatt i bruk som bolig. Jfr. Fritaksreglement for kommunale avgifter.

092/16, Søknad om støtte til bokprosjekt

Vedtak:

Grane Næringsutvikling AS innvilges et tilskudd på kr 13 300,- fra skogfondets rentemidler i Grane kommune. Det er et vilkår at prosjektet gjennomføres iht. søknaden. Tilskuddet belastes budsjett 2017 og utbetales på anmodning når prosjektet er gjennomført. Jfr. Forskrift om skogfond o.a. Av 03.07.2006.

Rådmannens innstilling:

Delegasjonssaker tas til orientering.



Grane kommune

ArkivKode: FA - K47
Arkivsak: 17/7
JournalpostID: 17/43
Saksbehandler: Torgar Eggen
Dato: 05.01.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
003/17	Nærings- og naturforvaltningskomite	18.01.2017

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Begrenset høring - Forvaltningsplan for rovvilt i region 7 - Nordland

Trykte vedlegg:

- Mail fra Fylkesmannen med informasjon om begrenset høring, datert 22.12.16.
- Fylkesmannens utkast til saksutredning til Rovviltnemnda.
- Fylkesmannens nye utkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 7 – Nordland.
- Uttalelse fra Grane kommune (NNF-sak 069/16).

Sammendrag:

Rovviltnemndas vedtak den 19.10.2016, sak 20/2016:

1. *Rovviltnemnda vedtar å sende Fylkesmannens forslag til revidert forvaltningsplan på høring. Høringsfristen settes til 30. november 2016.*
2. *Arbeidsutvalgets forslag vedlegges. Høringspartene gjøres oppmerksom på at det er prinsipielle forskjeller mellom Fylkesmannens forslag og Arbeidsutvalgets forslag, særlig knyttet til sonering.*
3. *Det bes særskilt om tilbakemelding på forslag til prioritert område for bjørn, der Fylkesmannen foreslår et område i Salten, mens Arbeidsutvalget foreslår et område på Helgeland.*

Grane kommune ga uttalelse til forslaget, uttalelsen følger vedlagt (NNF-sak 069/16).

Fylkesmannen (heretter FM) fikk inn 86 høringsuttalelser, hvorav halvparten kom fra Saltdal. FM har vurdert samtlige innspill og vurdert Arbeidsutvalgets (heretter AU) forslag til soneinndeling og forvaltningsprinsipper.

På bakgrunn av innsendte høringsuttalelser har Fylkesmannen endret planforslaget. Endringene går ut på at gaupeområdet vil omfatte hele Nordland unntatt Lofoten og Vesterålen, samt at det fremmes et alternativt bjørneområde på Indre Sør-Helgeland. Fylkesmannen åpner, i samråd med rovviltnemndas leder, for en begrenset ny høring på disse to endringene. Høringsfristen er i utg.punktet satt til 15. januar, men Fylkesmannen har akseptert at Grane og Hattfjelldal kommuner behandler saken i politisk møte 18. januar. Planen skal behandles av rovviltnemnda i møte 26. januar 2017.

Sammendrag av Fylkesmannens vurderinger og anbefalinger til rovviltnemnda:

«Rovviltnemndas oppdrag om å utarbeide en regional forvaltningsplan følger av rovviltforskrifta § 6:

«Rovviltnemden skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. I forvaltningsplanen skal det etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen, jf. forskriften § 1.

Forvaltningsplanen skal vise hvordan rovviltnemden vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdependende tiltak innen for regionen i tråd med prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Planen skal også gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindrifts-politiske virkemidler innenfor regionen for å bidra til en samordnet virkemiddelbruk og reduserte tap og konflikter.

Rovviltnemden skal ha nær kontakt med kommuner og organisasjoner innenfor regionen ved utforming av forvaltningsplanen. Planen skal sendes Miljødirektoratet til uttalelse før den vedtas av rovviltnemnda».

I § 6 er det henvist til formålsparagrafen i rovviltforskriften:

«§ 1 formål. Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning (saksbehandlers utheving).

Bestandsmålene for rovviltartene

Flere høringsinstanser tar til orde for at bestandsmålene for rovvilt i Nordland må nedjusteres. Klima- og miljødepartementet (KLD) er i gang med en evaluering av den regionale rovviltforvaltningen, der fordelingen av det nasjonale bestandsmålet for rovvilt mellom ulike forvaltningsregioner er et sentralt tema. Rovviltnemnda og Fylkesmannen i Nordland er begge høringsparter i denne evalueringen, og vil komme med innspill og anbefalinger til KLD i forbindelse med denne prosessen. Ved fastsetting av bestandsmål for rovvilt må det etter Fylkesmannens oppfatning gjøres en vurdering av statens folkerettslige forpliktelser for den samiske reindriften. Reduksjon av bestandsmål er imidlertid noe som ligger utenfor rammene for arbeidet med forvaltningsplanen, og forslaget må derfor utformes med utgangspunkt i dagens bestandsmål.

Tydlig soneforvaltning

Klima- og miljødepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) har gjennom flere brev stilt klare forventninger om at det må gjøres betydelige endringer i arealsoneringen i Nordland, hvor hensyn til rovdynenes biologi, utbredelsesområde og hvor det finnes gode leveområder for de ulike artene, må vektlegges ved prioritering av yngleområder. Departementene peker på at sonene for både de ulike rovviltartene og for beitenæringene må bli mer sammenhengende, og ikke fragmenterte som i gjeldende plan. Nordland er den eneste rovviltregionensom ikke har vedtatt en soneinndeling med store, sammenhengende arealer.

Rovvilt vs. beitenæring

En rekke høringsinstanser peker på at beitenæringenes interesser i for liten grad er ivaretatt. Uttalelsene går i hovedsak på at prioriterte områder for rovvilt må bli betydelig mindre, og i mye mindre grad berøre beiteområder for sau og/eller rein. Videre fremholdes det at beiteinteressene i Nordland er så viktige at det ikke er plass til de bestandsstørrelsene av rovvilt som planen legger opp til.

Bjørn

35 uttalelser omtaler bjørn direkte. Uttalelsene fra beitenæringene har fokus på at det ikke er plass til bjørn i Nordland. Flere fra Salten anbefaler bjørneområdet på Helgeland og viser til AUs forslag, dersom det må settes av et bjørneområde i fylket. Flere uttalelser fra Helgeland viser i stor grad til det motsatte, jf. FMs forslag. Nordland Bondelag anbefaler bjørnesone øst i Narvik, og alternativt AUs forslag som andre prioritet.

Fylkesmannen vurderer at det å finne et område for bjørn i Nordland er det vanskeligste i hele planprosessen. Vi registrerer at mange innspill fra Salten er negative til det foreslåtte bjørne-området i Indre Salten. Videre er beitenæringene på Helgeland negative til et eventuelt bjørne-område i Hattfjelldal. I arbeidet med forvaltningsplanen ligger det vedtatte bestandsmålet for bjørn som et rammevilkår. Det vil si at planen må definere hvordan bestandsmålet skal oppnås. Nasjonale føringer om tydelig sone-forvaltning innebærer videre at det må settes av et konkret areal for bjørn i fylket. Det skandinaviske bjørneprosjektet har bidratt med faglige vurderinger av aktuelle områder for bjørn i fylket. Ut fra dette vurderer vi at det kun er Indre Salten og Indre Sør-Helgeland som er aktuelle områder i Nordland. Uansett hvilke av disse områdene som velges, vil en binneetablering få betydelige konsekvenser for beitenæringene. Med bakgrunn i mottatte innspill og AUs anbefalinger, har vi gjort en vurdering av begge disse områdene. I tillegg til at vi opprettholder forslaget om et aktuelt bjørneområde i Indre Salten, skisserer vi også et alternativt bjørneområde på Indre Sør-Helgeland.

Begge alternativene til bjørnesone vil medføre betydelige utfordringer for norsk og svensk reindrift i områdene. Ingen av alternativene kan sies å være bedre enn det andre, men Fylkesmannen mener likevel ut fra en samla vurdering for reindrift at en bjørnesone i indre Salten vil være litt verre enn om den legges til Indre Sør-Helgeland. Jervebelastningen på Indre Helgeland er ikke like stor som i Indre Salten, samtidig som deler av kalvingslandet til Byrkjve vil ha et noe bedre vern, da de høyereliggende delene fysisk ligger utenfor Fylkesmannens alternative forslag til bjørnesone.

For sauene vil begge områdene medføre betydelige utfordringer. I antall vil det beite betydelig flere sau i Hattfjelldal enn i Salten. I begge områdene vil det forekomme både jerv, gaupe og bjørn.

Fylkesmannen vurderer at begge områdene har egnet habitat for bjørn. Fylkesmannen vurderer videre at nemnda må velge ett av disse områdene, da det er lite relevant å sette av et forvaltningsområde for bjørn andre steder i fylket, jfr. bjørneprosjektets rapport om bjørn i Nordland.»

Vurdering:

Det alternative bjørneområdet i Indre Sør-Helgeland (store deler av Hattfjelldal kommune) vil medføre en dramatisk endring av tidligere plan hvor Hattfjelldal var prioritert beiteområde. Dette vil føre til uholdbare tapstall for beitenæringen både i Hattfjelldal, og i de øvrige kommunene på Indre Sør-Helgeland (Grane, Hemnes og Vefsn).

Med forutsetning om at forvaltningsregionen har mål om en årlig yngling av bjørn, vil det kreves 7 binner med opphold i Nordland hele året for å oppnå målet. I en bestand med 7 binner vil det trolig være minimum 7 hanner, og totalbestanden vil derfor være minimum 14 bjørner. Sannsynligheten er stor for at antallet hanner er større enn antallet binner fordi Nordland ligger i yttergrensen av den Skandinaviske populasjonen, hvor andelen hanner er større enn andelen binner pga. innvandring av unge hanner fra reproduksjonsområder i Sverige. Dødeligheten blandt bjørneunger vil derfor også sannsynligvis være høy i Nordland, pga. høyt antall hanner (ungedrap).

Mattilsynet forventer i sin høringsuttalelse (datert 30.11.16) at en revidert forvaltningsplan har som klart mål å redusere tap og lidelse hos beitedyr vesentlig ut fra dagens situasjon. Dette er etter saksbehandlers vurdering ikke forenlig med et forvaltningsområde for bjørn på Indre Sør-Helgeland, med bakgrunn i omfanget av beitedyr i området.

Rovviltnemnda må ta utgangspunkt i Dyrevelferdslovens bestemmelser i arbeidet med forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland. Det grunnleggende kravet i Dyrevelferdsloven er at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Samtidig viser Fylkesmannen til Bernkonvensjonen for å synliggjøre det nasjonale ansvaret for å bevare artene gaupe, jerv, bjørn og ulv, samt kongeørn. Det blir da naturlig å stille følgende spørsmål: Er et brudd på Dyrevelferdsloven mindre alvorlig enn et evt. brudd på Bernkonvensjonen? Et forvaltningsområde for bjørn i Indre Sør-Helgeland vil uten tvil bli et omfattende brudd på Dyrevelferdsloven, og på sikt føre til avvikling av saueholdet i de berørte kommunene, på samme måte som f.eks. i Lierne i Nord-Trøndelag.

Arealdifferensieringen bør ha som mål at størst mulig del av beitedyrene i Nordland gis nødvendig beskyttelse mot rovdyr. Saksbehandler oppfatter imidlertid at forslaget til arealdifferensiering i hovedsak kun tar hensyn til ett av målene i den todelte målsetningen; å sikre bærekraftige rovviltbestander. Målsetningen om fortsatt aktiv bruk av utmarksressursene og reduserte tap av sau og tamrein er mindre vektlagt. Dette med bakgrunn i at mange beiteområder for sau og tamrein, samt kalvingsområder for rein, er innlemmet i rovviltsoner. Saksbehandler støtter Mattilsynets vurdering, og vil på nytt understreke at et forvaltningsområde for bjørn på Indre Sør-Helgeland ikke vil oppfylle Stortingets målsetting om å sikre fortsatt bruk av utmarka til beiteformål.

Å etablere et yngleområde for bjørn innenfor beiteområder til sau og kalvingsområder til rein er etter saksbehandlers vurdering dyrevelferdsmessig uakseptabelt. Dersom det legges en bjørnesone til områder hvor det er omfattende næringsaktivitet basert på utmarksbeite, vil dette være det samme som å planlegge en økning i tap av sau og rein, med de dyrelidelsene dette medfører, noe som igjen vil være i strid med Dyrevelferdsloven. Det eneste alternativet som kan forsvares dyreetisk er at forvaltningsområdet for ynglende bjørn legges til områder med lite eller ingen beitedyr. Dersom ikke dette lar seg gjøre i Nordland, har Rovviltnemnda ansvaret for å videreformidle dette til statlige myndigheter, som enten må redusere det nasjonale bestandsmålet med 1 yngling, eller overføre ynglingen fra Nordland til et annet fylke som har mulighet til å oppfylle bestandsmålet uten å bryte Dyrevelferdsloven.

Bestandssituasjonen for brunbjørn i Norge er sterkt påvirket av bestandssituasjonen på svensk side. Bjørnebestanden i Sverige er vurdert til å bestå av omlag 3200 individer. På svensk side er det åpnet for omfattende skydds- og lisensjakt de siste årene, og et stort antall bjørner er felt de senere årene og da særlig i de sørlige fjelltraktene i Västerbotten. På bakgrunn av dette er det grunn til å anta at innvandringen av bjørn fra Sverige vil bli mindre i årene som kommer.

I rapport 4 av 2016, «Det skandinaviske bjørneprosjektet», står det at det er vanskelig å estimere taps-utvikling og konfliktpotensial fordi dette i større grad vil være avhengig av politiske og forvaltningsmessige beslutninger enn bjørnens biologi. Ved å legge prioritert område for bjørn til Hattfjelldal vil konfliktnivået med beitenæringene øke betraktelig pga. antallet beitedyr i området. Det er også flere reindriftsutøvere som vil bli berørt, både svenske og norske.

FM skriver i sitt saksfremlegg at FM tar utgangspunkt i at forvaltningsplanen skal følge opp Stortingets rovviltforlik og at planen ikke utformer en ny rovviltpolitikk overfor beitenæringene og ikke oppretter nye nasjonale rovviltpolitiske standarder. FM har pga. dette ikke utredet dyrevelferdsmessige, økonomiske og juridiske konsekvenser ved endring av planen. Det er riktig at

bestandsmålet ikke er endret, men konsekvensene ved å legge prioritert område for bjørn til Hattfjelldal vil være fatale for Hattfjelldal kommune og nærliggende kommuner.

Alle planer etter Plan- og bygningsloven skal vurderes etter forskrift om konsekvensutredning om de kan få vesentlige virkninger, dersom det er sannsynlig at planen vil kunne komme i konflikt med bl.a naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv, utøvelsen av samiske utmarksnæringer eller landbruket. Det skal i vurderingen bl.a. ses hen til tiltakets samvirke med andre gjennomførte, vedtatte og planlagte tiltak, og virkningenes omfang, kompleksitet, varighet, frekvens og reversibilitet.

Konsekvensene vil være svært omfattende dersom store deler av Hattfjelldal endres fra prioritert beiteområde til prioritert bjørneområde. Konsekvensene ved å ha en årlig yngling av bjørn på Indre Helgeland er ikke vurdert i FM's vedlegg til planen «Vurdering av konsekvenser». Planer er ment for å gi forutsigbarhet til de berørte, men dette planforslaget snur opp ned på forutsetningene for Hattfjelldal kommunes hjørnesteinsbedrifter og vil få vesentlige virkninger ikke bare for landbruket i Hattfjelldal og omegn, men også for andre bedrifter i området.

Denne planen er svært betydningsfull for en hel næring og til sammenligning skal alle planer etter Plan- og bygningsloven vurderes om de kan få vesentlige virkninger, dersom det er sannsynlig at planen vil kunne komme i konflikt med bl.a naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv, utøvelsen av samiske utmarksnæringer eller landbruket. Det skal i vurderingen bl.a. ses hen til tiltakets samvirke med andre gjennomførte, vedtatte og planlagte tiltak, og virkningenes omfang, kompleksitet, varighet, frekvens og reversibilitet. Planer (etter PBL) som medfører omdisponering av landbruksområder som er av stor betydning for landbruksvirksomhet skal behandles i tråd med bestemmelsene i forskrift om konsekvens-utredning. Forvaltningsplanen for rovvilt er ikke en plan etter PBL, men konsekvensene blir enorme for landbruket når viktige naturressurser blir båndlagt, og det er derfor et minstekrav at forvaltningsplanen konsekvensutredes.

FM har vurdert at det er verre for Saltdal å ha bjørn enn Hattfjelldal, dette på bakgrunn av vurdering ut fra hensyn til reindrifta, men dette ene momentet kan ikke være avgjørende for valg av prioritert område for bjørn. Hattfjelldal har en unik fjellkultur, oppbygd av norske, svenske og samiske tradisjoner. Sauenæringa i Hattfjelldal kan benytte seg av landets beste beiter (jfr. bl.a. Norske fjellbeiter bind 13, Hersaug og Lyftingsmo). Beitenæringa sysselsetter en stor del av Hattfjelldals befolkning, både som primær- og sekundærnæring. Mulighetene for omstilling er minimale, bl.a. pga. klimatiske forhold, men også fordi andre arbeidsplasser er mangelvare. Målsetningen om levedyktig næringsvirksomhet vil bli tilsidesatt dersom store deler av Hattfjelldal kommune skal defineres som yngleområde for bjørn.

Rådmannens innstilling:

Grane kommune går sterkt imot etablering av et forvaltningsområde for bjørn på Indre Sør-Helgeland, på bakgrunn av den omfattende beitebruken i området.

Ynglende bjørn innenfor beiteområder for sau og kalvingsområder for rein er ikke dyrevelferds-messig forsvarlig, jfr. lov om dyrevelferd, LOV-2015-06-19-65 fra 01.10.2015.

Konfliktnivået med beitenæringene vil ved foreslåtte bjørneområde i Nordland øke til et nivå som ikke er akseptabelt.

Dersom det legges en bjørnesone til områder hvor det er omfattende næringsaktivitet basert på utmarksbeite, vil dette være det samme som å planlegge en økning i tap av sau og rein, med de dyrelidelsene dette medfører, noe som igjen vil være i strid med Dyrevelferdsloven.

I Nordland er det etter kommunens vurdering ikke mulig å få til en tilfredsstillende arealdifferensiering for bjørn. På bakgrunn av dette anmodes Rowiltnemnda om å arbeide for enten en reduisering av det nasjonale bestandsmålet med 1 yngling, eller å overføre ynglingen fra Nordland til et annet fylke som har mulighet til å oppfylle bestandsmålet uten å bryte Dyrevelferdsloven.

Revidering av forvaltningsplan for rovvilt i Nordland må utsettes til bestandsmålene er revidert.

Når det gjelder evt. utvidelse vestover av forvaltningsområdet for gaupe, har Grane kommune ingen spesielle merknader til det.

Torgar Eggen

Fra: Totland, Magne <fmnomto@fylkesmannen.no>
Sendt: 22. desember 2016 07:40
Til: Alstahaug Kommune; Andøy kommune; Ballangen kommune; Beiarn kommune; Bindal kommune; Bodø kommune; Brønnøy kommune; Bø kommune; Dønna kommune; Evenes kommune; Fauske kommune; Flakstad kommune; Gildeskål kommune; Grane Post; Hadsel kommune; Hamarøy kommune; Hemnes kommune; Herøy kommune; Hdal Post; Leirfjord kommune; Lurøy kommune; Lødingen kommune; Meløy kommune; Moskenes kommune; Narvik kommune; Nesna kommune; Rana kommune; Rødøy kommune; Røst kommune; Saltdal kommune; Sortland kommune; Steigen kommune; Sømna kommune; Sørfold kommune; Tjeldsund kommune; Træna kommune; Tysfjord kommune; Vefsn Kommune; Vega kommune; Vestvågøy kommune; Vevelstad kommune; Værøy kommune; Vågan kommune; Øksnes kommune; 'fvr@fvr.no'; 'aksjonen@rovdyr.org'; FMNT Postmottak; fmrpostmottak; Bardu kommune; Gratangen kommune; Skånland kommune; Kvæfjord kommune; Harstad kommune; Røyrvik Kommune; Namsskogan Kommune; Høylandet Kommune; Nærøy Kommune; 'postmottak@landbruksdirektoratet.no'; 'Norrboten@lansstyrelsen.se'; 'vasterbotten@lansstyrelsen.se'; 'postmottak@mattilsynet.no'; 'post@miljodir.no'; 'naturvern@naturvernforbundet.no'; 'nordland@naturvernforbundet.no'; 'post@nibio.no'; 'Nordland JFF v/ Rolf Arne Tønseth'; 'Vegar Pedersen'; 'Nordland B&S_Marielle_VinkdeRoos'; 'NordlandB&S_LiseHjelmseth'; 'nordland@bondelaget.no'; 'w-rakvaa@online.no'; 'betty@kappfjell.no'; 'post@nfk.no'; 'Nordland_S&G'; 'Nordland_S&G'; 'holm@nmf.no'; 'nof@birdlife.no'; 've@lundogco.no'; 'post@wwf.no'; 'torgar.eggen@grane.kommune.no'; 'Ann Guro Hansen'; 'AnneKari Snefjellå'; 'Berit Hundåla'; 'Berit.Elisabeth.Gjerstad@mattilsynet.no'; 'Betty Kappfjell'; 'Eli Horsberg'; 'erlsolv@online.no'; 'Espen Dahl'; 'fvr@fvr.no'; 'Geir Heggmo'; 'Geir Solli'; 'Gerd Bente Jakobsen'; 'Halse, John Gunnar'; 'hans.gunnar.otervik@vefsn.kommune.no'; 'Hilde Holtan'; 'Jon Arne Leirvik'; 'Ketil Trongmo'; 'Laila.Hoff@Nfk.no'; 'Leif-Ove Olsen'; 'marianne.hoff@saltal.kommune.no'; 'Nordland B&S_Marielle_VinkdeRoos'; 'nordland@bondelaget.no'; 'Nordland_S&G'; 'Nordland_S&G'; 'NordlandB&S_LiseHjelmseth'; Ragnhild Haugen; 'Torhild Jakobsen'; 'Vegar Pedersen'; 'Wanja Rakvaag'; 'Yngve Fløttkjær'; 'Ågot Eide'; 'Arne Skoglund'; 'Bente Solvoll'; 'Børge Klevstad'; 'Dan Vollan'; 'Egil Sletteng'; 'Egil Sletteng'; 'Einar Båfjelldal'; 'Finn Westermann'; 'Geir Arne Bringsli'; 'Inge Nepås'; 'John-Helge Vang'; 'Knut Sjøfors'; 'Lars Farbu'; 'Magne Kristoffersen'; 'Steinar Røssvoll'; 'Stig Andre Brennhaug'; 'Thordur Knutsen'; 'post@statskog.no'; 'Tore Bjørnstad'; 'Arne Johan Gravem'; Iveland, Monica Andreassen; Karstensen, Gunn; Madsen, Kjell Eivind; Pavall, Ing-Lill; Svoen, Mildrid Elvik; Totland, Magne; Vatne, Tore; Øvervatn, Jostein; Bjørnar Skjæran; Hans_Ola Pedersen; May Valle; Nils-Johan Kappfjell; nina.k.oskal@gmail.com; Siv Mossleth; Arild Pettersen Inga; Arve Knutsen; Grete Bang; Monika Sande; OleHenrik Kappfjell; Stig_Tore Skogsholm Fylkesmannens merknadsbehandling og anbefaling til rovviltnemnda ang revisjon av forvaltningsplanen for rovvilt - ny begrenset høring
Emne: Forvaltningsplan for rovvilt - FMNOs planforslag desember 2016_arbeidsdok etter høringa.pdf; Forvaltningsplan for rovvilt - saksframlegg med merknadsbehandling.pdf
Vedlegg:

Vedlagt finner dere Fylkesmannens saksframlegg til Rovviltnemnda, samt justert utkast til plan.

Fylkesmannen justerer planforslaget etter at det kom inn 86 høringsuttalelser.

Dette går ut på at gaupeområdet vil omfatte hele Nordland unntatt Lofoten og Vesterålen samt at det fremmes et alternativt bjørneområde på indre sør-Helgeland.

Disse nye områdene bygger på innspill fra arbeidsgruppa(AU). Selv om forslagene fra AU var kjent under den ordinære høringen vil Fylkesmannen i samråd med rovviltnemndas leder åpne for en begrenset ny høring på disse to endringene.

Høringsfrist settes til 15. januar 2017

Høringsinnspill sendes til:

Fylkesmannen i Nordland, postboks 1405, 8002 Bodø, eller på e-post til fmnopost@fylkesmannen.no. Merk innspillet med «2015/1959».

Planen skal behandles av rovviltnemnda i møte 26. januar 2017.

Vedlagt følger saksframlegg til nemnda samt endret utkast til forvaltningsplan.

<https://www.fylkesmannen.no/Nordland/Miljo-og-klima/Rovvilt/Rovviltnemnda-i-Nordland1/>

Med hilsen

Magne Totland
underdirektør || landbruks- og reindriftsavdelinga
Fylkesmannen i Nordland

tlf: 75 54 78 59 || mob: 915 60 255
magne.totland@fylkesmannen.no

Abonner på nyheter fra landbruks- og reindriftsavdelinga via [abonnement på nettsiden vår](#), og følg oss som [Nordlandsbonden](#) på facebook.

www.fmno.no

Fylkesmannens reviderte forslag etter høring, desember 2016

Forvaltningsplan for rovvilt i region 7 - Nordland

Innhold

1. Innledning	2
1.1 Overordnede rammer i rovviltforvaltningen.....	3
1.2 Myndighets- og ansvarsfordeling.....	4
2. Forvaltningsstrategi for rovvilt i Nordland	6
2.1 Geografisk differensiering	6
2.2 Generelle prinsipper.....	6
2.3 Forvaltningsprinsipper for jerv (blå sone).....	7
2.4 Forvaltningsprinsipper for gaupe (gul sone).....	9
2.5 Forvaltningsprinsipper for bjørn (svart sone)	9
2.6 Forvaltningsprinsipper for kongeørn	10
2.7 Forvaltningsprinsipper for ulv.....	11
3. Forebyggende tiltak mot rovviltskader (FKT)	12
3.1 Tiltakstyper	12
3.2 Overordna forvaltningsprinsipper for bruk av FKT-midler.....	14
3.3 Forebyggende tiltak i akutte tapssituasjoner	15
4. Tiltak rettet mot rovviltbestandene – fellingsregimene	17
4.1 Skadefelling	17
4.2 Lisensfelling på jerv, bjørn og ulv.....	18
4.3 Kvotejakt på gaupe.....	19
4.4 Ekstraordinært uttak av rovvilt.....	19
4.5 Jaktområder ved kvotejakt og lisensfelling.....	20
5. Samordnet virkemiddelbruk	20
5.1 Landbrukspolitiske virkemidler	20
5.2 Reindriftspolitiske virkemidler over reindriftsavtalen.....	21
6. Vedlegg	22
7. Ytterligere informasjon	23

1. Innledning

Norge er delt inn i 8 forvaltningsområder for rovvilt. Innenfor hver region er det egne bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn og ulv. Hver region styres av en regional rovviltnemnd som har hovedansvaret for forvaltningen av gaupe, jerv, bjørn og ulv i sin forvaltningsregion. Det viktigste forvaltningsverktøyet til nemnda er regional forvaltningsplan for rovvilt, hvor nemnda skal fastsette en geografisk differensiert forvaltning. Det vil si at hensynet til rovvilt og utnytting av utmarksressursene skal vektlegges forskjellig i ulike deler av regionen og eventuelt for ulike rovviltarter.

Forrige forvaltningsplan ble vedtatt 9. mars 2011. Arealsoneringen i den planen tok utgangspunkt i kart over beiteområder for sau og kalvingsland for rein i fylket. Kunnskap om rovviltartenes arealbehov og områdebruk ble i liten grad vektlagt. Daværende rovviltnemnd valgte en slik løsning med mål om å bedre rammevilkårene for beitenæringene i fylket. De pekte da på at bestandsmålene for rovviltartene langt på vei var oppnådd, mens situasjonsbeskrivelsen for beitenæringene viste at vi var langt fra målet og heller fjernet oss fra målsetningen om levedyktig næringsvirksomhet.

Sittende rovviltnemnd registrerer at klima- og miljødepartementet og landbruks- og matdepartementet gjennom flere brev har stilt klare forventninger om at det må gjøres betydelige endringer i arealsoneringen i Nordland, hvor hensyn til rovdirenes biologi, utbredelsesområde og hvor det finnes gode leveområder for de ulike artene, må vektlegges ved prioritering av yngleområder.

Så godt som hele fylket brukes til utmarksbeite av sau og/eller tamrein. Reinbeitedistriktene er avhengige av å kunne utnytte årstidsbeitene best mulig innenfor sitt distrikt, og sauehold er viktig landbruksnæring både i kystkommuner og på innlandet. Dette, sammen med ny kunnskap om rovdirenes store arealbruk, tilsier at det er svært vanskelig å skille beitedyr og rovdire fra hverandre i Nordland. Uansett hvilken løsning man forsøker, vil det være et krevende kompromiss mellom de ulike hensynene som skal ivaretas. Den nye arealsoneringen har i større grad enn i forrige plan, tatt hensyn til rovdirenes biologi, utbredelsesområde og hvor det finnes gode leveområder for de ulike artene. Samtidig har vi så langt som mulig forsøkt å skjerme viktige beiteområder for sau og rein. Det er imidlertid ikke mulig å unngå at flere beiteområder blir liggende i rovviltsoner. Like viktig som sonekartene, er de tilhørende forvaltningsprinsippene. Gjennom tydelige forvaltningsprinsipper håper vi at planen bidrar til bedre forutsigbarhet både for beitebrukere innenfor og utenfor areal som er definert som yngleområder for en eller flere rovviltarter. Dette vil også kunne bidra til lavere tap gjennom en tydelig soneforvaltning hvor man reduserer rovviltbestandene utenfor rovviltsonene og prioriterer tilskuddsmidler til driftstilpasninger innenfor rovviltsonene.

Planen er skrevet så kort og presis som mulig, med fokus på at den skal være et anvendelig styringsverktøy i den løpende forvaltningen for alle forvaltningsorgan som berører rovvilt. For utfyllende informasjon om tema som er relevante både for forståelse av planen og i den løpende forvaltningen, viser vi til egne vedlegg til planen. Det foreligger svært mye informasjon om rovviltforvaltningen på nettsidene til de ulike forvaltningsorganene. Planen og vedleggene bruker i stor grad lenker til disse sidene i stedet for at vi gjengir innholdet i fulltekst.

Forvaltningsplanen er en rammeplan som vil måtte revideres etter behov. Nemnda skal behandle spørsmålet om revisjon minst en gang hver valgperiode.

På oppdrag fra henholdsvis Miljødirektoratet og Landbruks- og matdepartementet leverte Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) forsommeren 2016 evalueringsrapporter om regional rovviltforvaltning ([NINA-Rapport 1268](#)) og rovviltbestandenes

betydning for landbruk og matproduksjon basert på norske ressurser ([NIBIO-Rapport Vol. 2, nr. 63](#)). Hvordan disse rapportene følges opp fra sentrale myndigheter er noe usikkert, men vil ved eventuell politisk oppfølging kunne endre noe av forutsetningene for planens innhold og virkeområde.

Rovviltnemnda i region 7 - Nordland

De regionale rovviltnemndene er statlige nemnder oppnevnt av Klima- og miljødepartementet og Sametinget. Nemndene består av medlemmer i fylkeskommuner og Sametinget.

Rovviltnemnda i Nordland har følgende medlemmer:

Nordland fylkeskommune: (oppnevnt for 2015-2019)	Faste medlemmer: Siv Mossleth (leder) Bjørnar Skjæran Hans Ola Pedersen May Valle	Vara: Monika Sande Arve Knutsen Grete Bang Stig Tore Skogsholm
Sametinget: (oppnevnt for 2013-2017)	Nils-Johan Kappfjell (nestleder) Nina Oskal	Ole Henrik Kappfjell Arild Inga

1.1 Overordnede rammer i rovviltforvaltningen

De overordnede rammene for rovviltforvaltningen er gitt i [Stortingsmelding nr. 15 \(2002-2003\) - Om rovvilt i norsk natur](#) og Stortingets behandling av denne gjennom [Innstilling S.nr. 174](#) som er førende for forvaltningen av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn i Norge. Føringerne i disse dokumentene er fulgt opp gjennom [forskrift om forvaltning av rovvilt](#). Rovviltforskrifta er hjemlet i [naturmangfoldloven](#) og [viltloven](#).

Stortinget har gjennom behandling av tre Stortingsmeldinger om rovvilt og en om ulv, gitt sin tilslutning til å ha bestander av store rovdyr i Norge. Samtidig har Stortinget gitt sin tilslutning til en rovviltpolitikk som sikrer at allsidig bruk av utmarka kan opprettholdes, herunder utnytting av utmarksressurser. Rovviltpolitikken har altså en todelt målsetning, noe som også ble presisert da Stortinget behandlet den siste rovviltmeldinga med tilhørende innstilling (St. Innst. nr. 174, s. 7): *"Komiteen vil understreke at den todelte målsettingen skal opprettholdes, og mener at det fortsatt skal være mulig med levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Komiteen mener det må legges opp til en forvaltning av de fire store rovdyrene som gjør det mulig fortsatt å drive med småfehold i områder med rovdyr."* Den todelte målsettingen er videreført i Rovviltforliket (2011).

For å nå denne målsettingen er det lagt vekt på at forvaltningen av rovvilt skal være differensiert, det vil si at hensynet til rovvilt og beitebruk/andre utmarksinteresser vektlegges forskjellig i ulike områder. Dette innebærer at bruken av ulike tiltak og virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interessene i ulike geografiske områder. Nasjonalt er dette fulgt opp ved å fordele måltallene for antall ynglinger til ulike regioner, avgrense et område i landet hvor det ønskes familiegrupper av ulv (region 4 og 5) og fastsette deler landet av hvor det ikke er ønskelig med etablering av ynglende bestander av noen av de fire store rovviltartene (region 1 Vestlandet).

Bestandsmål for Norge og region 7 for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn:

Bestandsmål for hele landet og region 7 for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn.

	Nasjonale bestandsmål	Bestandsmål for region 7
Jerv	39 årlige ynglinger	10 årlige ynglinger
Gaupe	65 årlige ynglinger	10 årlige ynglinger
Bjørn	13 årlige ynglinger	1 årlig yngling
Ulv	3 årlige ynglinger	0 ynglinger
Kongeørn	850-1200 hekkende par	«Opprettholde 2003-nivå»

1.2 Myndighets- og ansvarsfordeling

I forbindelse med behandling av rovviltmeldingen St. meld. nr. 15 (2003 - 2004) om *Rovvilt i norsk natur*, fordelte Stortinget myndighet og oppgaver mellom ulike instanser. Se også informasjon om de ulike aktørene på nettstedet [Rovviltportalen](#).

Rovviltnemnda

Ansvar og oppgaver er nedfelt i forskrift om forvaltning av rovvilt.

- Rovviltnemnda har ansvar for å utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. Planen skal etablere en geografisk differensiert forvaltning i regionen, fastsette retningslinjer for fordeling av midler til forebyggende tiltak og gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler for å sikre en samordnet virkemiddelbruk.
- Rovviltnemnda har myndighet til å fastsette kvoter for skadefelling og lisensfelling på ulv, brunbjørn og jerv, samt skadefelling og kvotejakt på gaupe, dersom bestandsmålene er nådd.

Vedtak gjort av nemnda kan påklages i henhold til forvaltningsloven. Klima- og miljødepartementet er klagemyndighet.

Fylkesmannen

- Har en rådgivende funksjon ovenfor Rovviltnemnda, i tillegg til å være sekretariat. Gir blant annet faglig tilrådning om kvoter for felling av rovvilt og bruk av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak.
- Har myndighet til å iverksette fellingstillatelser innenfor kvoter gitt av nemnda.
- Avgjør søknader om skadefellingstillatelser på kongeørn.
- Administrerer lisensfelling og kvotejakt på store rovdyr.
- Behandler søknader om forebyggende og konfliktdempende tiltak i henhold til forskrift og innenfor nemndas retningslinjer.
- Behandler søknader om rovvilterstatninger.
- Utbetaler godtgjøring til kommunene for videre utbetaling til jegere på kommunalt/ interkommunalt fellingslag som har deltatt i skadefellingsforsøk på rovvilt.

Fylkesmannens vedtak kan påklages i henhold til forvaltningsloven. Miljødirektoratet er klagemyndighet.

Miljødirektoratet

- Er sentral overordnet faginstans innenfor rovviltforvaltning.
- Kan fatte vedtak om kvotejakt og lisensfelling når bestandsmålene ikke er oppnådd.
- Kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om skadefelling eller ekstraordinære uttak, samt eventuelt uttak av resterende lisenskvote i dialog med rovviltnemndene
- Er ansvarlig for det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt.

Statens naturoppsyn (SNO) er en del av Miljødirektoratet og er miljøforvaltningens operative feltorgan. De er ansvarlig for skadedokumentasjon og praktisk gjennomføring av bestandsregistreringer. Har også funksjon knyttet til oppsyn og bekjempelse av faunakriminalitet, samt uttak av rovvilt i særskilte situasjoner (hiuttak, skadefelling mv.). SNO i Nordland har to rovviltansvarlige og i alt 16 rovviltkontakter fordelt i fylket (www.naturoppsyn.no). Disse utgjør førstelinjen i oppfølgingen av meldinger om skade på beitedyr, oppfølging og kontroll ved fellinger (kvotejakt på gaupe, lisensfelling), sporundersøkelser, innsamling av DNA-materiale m.m. SNO fatter ikke forvaltningsvedtak.

Rovdata

Rovdata er en uavhengig leverandør av overvåkingsdata og bestandstall på gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn i Norge. De er en selvstendig enhet i Norsk institutt for naturforskning (NINA). Rovdata har ansvaret for faglig innhold, formidling, drift og utvikling av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, samt for å gjøre resultatene offentlig tilgjengelige (www.rovdata.no). På nettstedet www.skandobs.no (også tilgjengelig som app for smarttelefoner) kan enkeltpersoner blant annet registrere egne observasjoner av store rovdyr (spor, sportegn og synsobservasjoner).

Kommunene

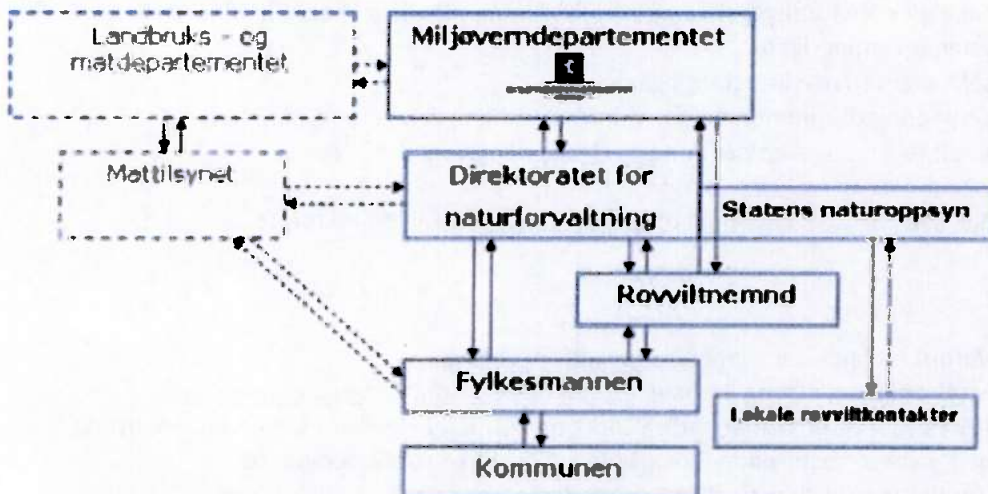
Kommunene har ansvaret for det lokale skadefellingslaget. Der fellingsforsøk utføres i kommunal eller interkommunal regi, har kommunen ansvaret for administrasjon av fellingsforsøkene, herunder godtgjøringsordningen for deltakere i fellingsforsøk. Kommunen vil også kunne ha en rådgivende rolle, særlig i tilknytning til beitebruk og forebyggende tiltak. Videre har kommunene det generelle ansvaret for ettersøk av påkjørt vilt.

Mattilsynet

Mattilsynet har ansvar for dyrevelferdsregelverket i Norge. I forarbeidene til den nye dyrevelferdsloven vises det til at rovdyr utgjør den største enkeltårsaken til tap av sau på beite. Ny lov om dyrevelferd (dyrevelferdsloven) trådte kraft den 1.1. 2010. I Ot. prp. nr. 15 Om lov om dyrevelferd presiseres at dyr har egenverdi, i tillegg til å ha nytteverdi for mennesket. Dette er en ny etisk plattform som gir grunnleggende føringer for vår holdning til hold av dyr.

Mattilsynet er en viktig samarbeidspartner for rovviltmyndighetene, både i enkeltsaker og i mer langsiktig og overordna arbeid. Mattilsynet møter fast i Rovviltnemndas møter som observatør.

[Mattilsynet har hjemmel i dyrevelferdsregelverket til å fatte vedtak om beiterestriksjoner ved akutte tap.](#)



Figur 1. Oversikt over offentlige aktører i rovviltforvaltninga. (figur skal oppdateres)

2. Forvaltningsstrategi for rovvilt i Nordland

2.1 Geografisk differensiering

Geografisk differensiert forvaltning med soner for hhv. beitedyr og rovdyr er et sentralt verktøy i norsk rovviltforvaltning. Det er en klar politisk målsetting at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette for å muliggjøre den todelte målsettingen, skape forutsigbarhet og tapsreduksjon i beitenæringene og sikre oppnåelse av bestandsmål for rovvilt. Dette forutsetter at inndelingen i prioriterte beite- og rovviltområder er slik at det er mulig å følge opp med forutsigbarhet i den praktiske forvaltningen.

Rovviltnemnda vil i de neste kapitlene klargjøre hovedprinsippene for den geografiske differensieringen i forvaltning av jerv, gaupe og bjørn i region 7 - Nordland. Videre er hovedlinjene for forvaltning av kongeørn og ulv også omtalt.

Det er ikke mulig å unngå at flere beiteområder blir liggende i rovviltsoner. Like viktig som sonekartene, er de tilhørende forvaltningsprinsippene. Gjennom tydelige forvaltningsprinsipper håper vi at planen bidrar til bedre forutsigbarhet både for beitebrukere innenfor og utenfor areal som er definert som jngleområder for en eller flere rovviltarter.

Arealsonering mellom rovvilt og beitedyr er svært krevende i Nordland. Aktivt beitebruk i store deler av fylket og rovdyrartenes store leveområder gjør at det fort kan komme rovdyr inn i viktige beiteområder. Gjennom tydelige forvaltningsprinsipper ønsker vi at forvaltningsplanen skal gi best mulig forutsigbarhet for beitebrukere i fylket. Innenfor rovdyrsoner må man tilpasse seg forekomsten av rovvilt. Aktiv byrdefordeling gjennom jakt/lisensfelling skal så langt det er mulig bidra til at enkeltbrukere ikke får for stor totalbelastning. Likevel vil det, særlig i prioriterte områder for jerv og bjørn, være behov for betydelige tilpasninger av drifta for å unngå uakseptabelt store tap. Utenfor rovdyrsoner skal man kunne forvente at det legges til rette for å redusere rovdyrbestandene gjennom jakt/lisensfelling, og det offentlige skal drive en aktiv forvaltning gjennom skadefelling og ekstraordinære uttak dersom det er nødvendig for å skyte rovdyr som utgjør et skadepotensiale. Utenfor forvaltningsområdene for jerv og bjørn mener vi planen gir grunnlag for en forvaltning som kan resultere i lavere tap av beitedyr. Det er midlertid i denne forbindelsen viktig å være tydelig på at forvaltninga ikke alltid vil lykkes med å felle rovdyr som er på feil sted

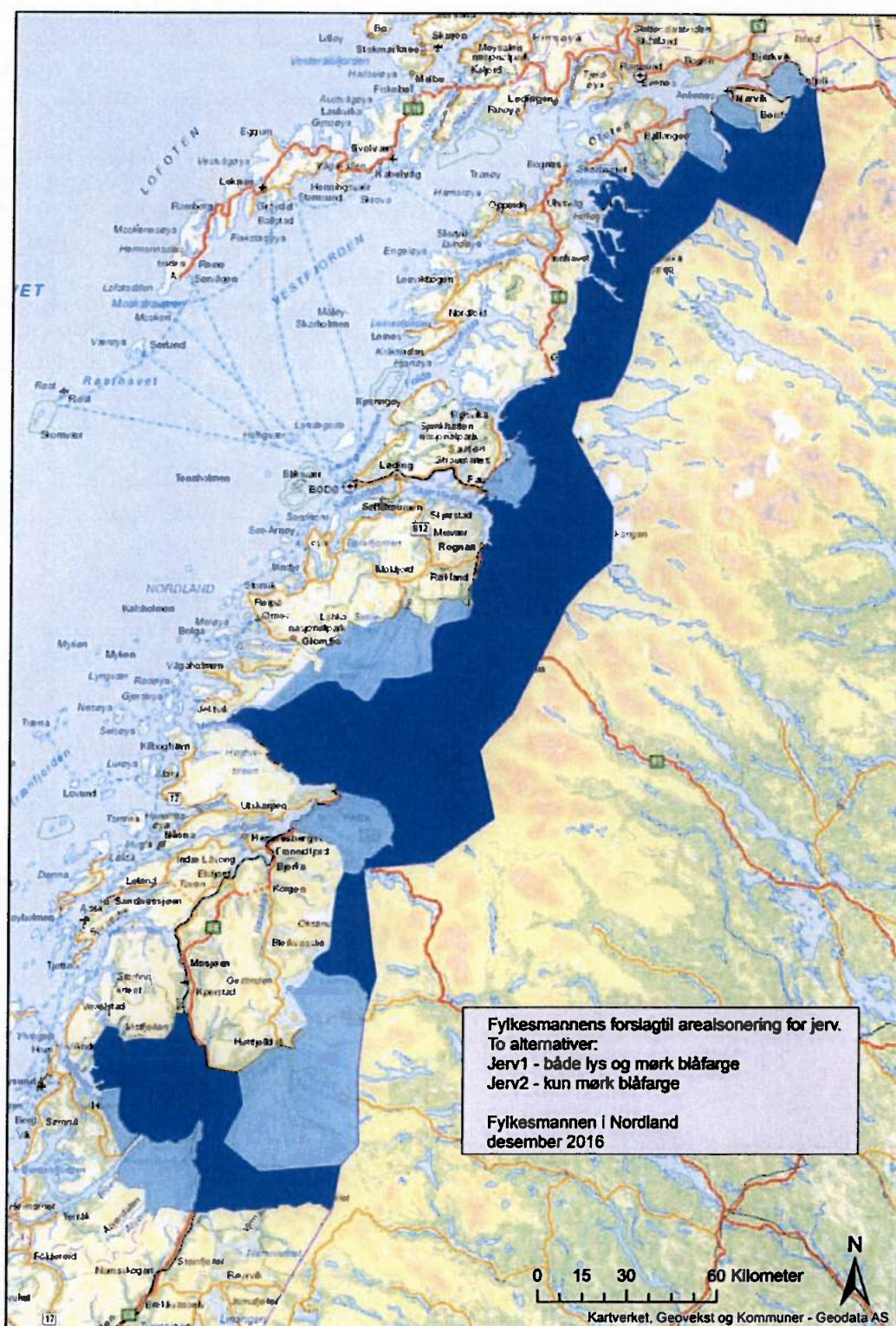
2.2 Generelle prinsipper

- 2.2.1 Bestandsmålene for rovvilt i Nordland er 10 årlige ynglinger av gaupe, 10 årlige ynglinger av jerv og 1 årlig yngling av bjørn. Bestandsmålene er satt som årlige ynglinger, det vil si at forvaltningen skal søke å komme nærmest mulig bestandsmålet hvert år. Bestandsstatus og måloppnåelsen for jerv og gaupe avgjøres imidlertid ut fra et snitt for de siste 3 år.
- 2.2.2 Vedtatte regionale bestandsmål for jerv, ~~gaupe~~ og bjørn skal oppnås innenfor respektive forvaltningssoner (blå, ~~gul~~ og svart sone). Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordland unntatt Lofoten/Vesterålen, med sterkt fokus på byrdefordeling.
- 2.2.3 Prioriterte beiteområder: Alle områder som ligger utenfor forvaltningsområde for respektive rovviltart, skal anses som prioritert beiteområde sett i forhold til denne arten.
- 2.2.4 Suedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i blå, ~~gul~~ og svart sone må forholde seg til at de driver næring i områder prioritert til de respektive rovviltartene.

Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor rovviltsonene slik at drifta kan tilpasses forekomsten av rovvilt i beiteområdet.

2.3 Forvaltningsprinsipper for jerv (blå sone)

- 2.3.1 Byrdefordeling: Det er et mål at jerveynglinger skal spres innenfor blå sone slik at byrden på beitenæringene fordeles. Ingen reinbeitedistrikt bør ha mer enn to ynglinger av jerv per år, små distrikt bør ikke ha mer enn en jerveyngling per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije.
- 2.3.2 Når bestandsmålet for jerv er oppnådd skal det åpnes for lisensfelling av jerv i blå sone, for å bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og for å bidra til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæring. Når bestandsmålet ikke er oppnådd bør det åpnes for en begrenset lisensfelling, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og -fordeling.
- 2.3.3 Utenfor blå sone skal kvoten for lisensfelling av jerv settes så høyt at den ikke begrenser uttaket.
- 2.3.4 I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak utenfor forvaltningsområde for jerv skal prioriteres først.
- 2.3.5 Balvatn og Ildgruben reinbeitedistrikt skal prioriteres ved ekstraordinære uttak av jerveynglinger i blå sone, som et ledd i byrdefordelingen for disse distriktene. **(Velges det minste jervealternativet (jerv2) skal kun Balvatn omtales i dette prinsippet).**
- 2.3.6 I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokken kalver, skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av jerv i blå sone er om bestandsmål er oppnådd, jervebestanden i området og potensiale for skade.
- 2.3.7 Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade.



Fylkesmannens forslag til arealsonering for jern.
 To alternativer:
 Jerv1 - både lys og mørk blåfarge
 Jerv2 - kun mørk blåfarge
 Fylkesmannen i Nordland
 desember 2016

0 15 30 60 Kilometer

Kartverket, Geovekst og Kommuner - Geodata AS

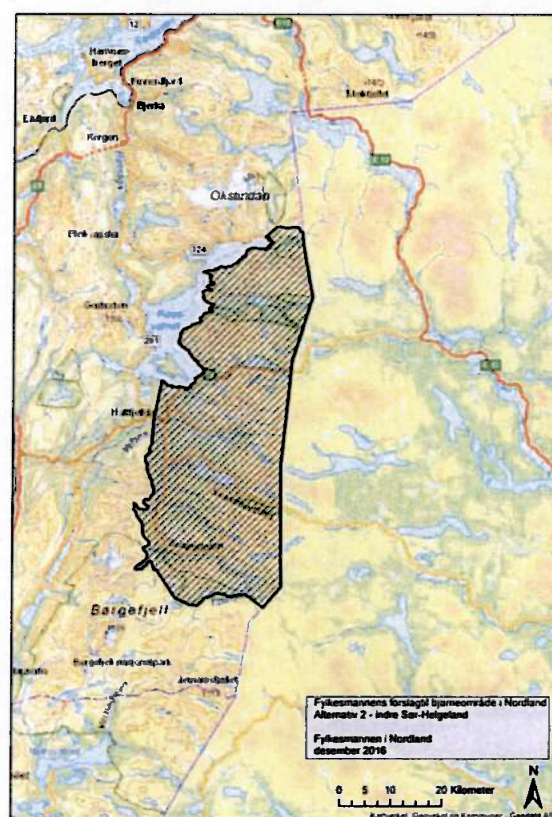
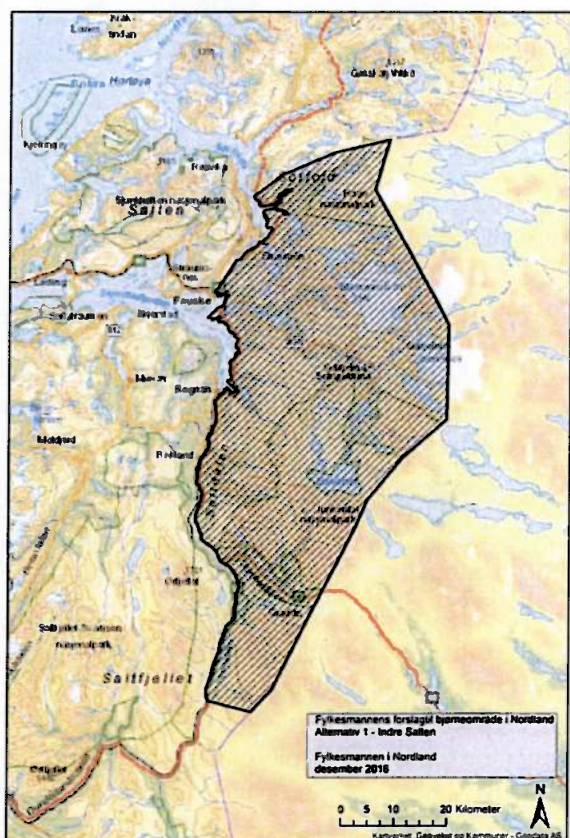
2.4 Forvaltningsprinsipper for gaupe ~~(gul sone)~~

- 2.4.1 Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordland fylke unntatt Lofoten/Vesterålen.
- 2.4.2 Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket ved målstyrt bruk av jaktkvoter.
- 2.4.3 Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på ~~Det er et mål~~ at familiegrupper av gaupe skal spres ~~innenfor gul sone~~ slik at byrden på beitenæringene fordeles. Ingen reinbeitedistrikt bør ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år, små distrikt bør ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije.
- 2.4.4 Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i ~~gul sone for hele fylket for~~ å bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet og for å bidra til byrdefordeling for saue- og reindriftnæring. Når bestandsmålet ikke er oppnådd bør det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og -fordeling.
- 2.4.5 ~~Utenfor hul sone skal kvota for kvotejakt på gaupe settes så høyt at den ikke begrenser uttaket.~~ I Lofoten og Vesterålen, inkludert Tjeldøya, skal det åpnes for kvotefri jakt.
- 2.3.8 ~~I hul sone er~~ Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe ~~i gul sone~~ er om bestandsmål er oppnådd, gaupebestanden i området (jf. byrdefordelingsprinsipp) og potensiale for skade.
- 2.4.6 ~~Utenfor gul sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av gaupe som forventes å gjøre skade.~~

Med slike forvaltningsprinsipper vurderer Fylkesmannen at det ikke er nødvendig å lage et eget kart for gaupe.

2.5 Forvaltningsprinsipper for bjørn (svart sone)

- 2.5.1 Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.
- 2.5.2 Dersom det **på våren** oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, **eller i randsonen til svart sone**, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes **forsøk på jaging av bjørnen, eller andre** avbøtende tiltak.
- 2.5.3 Inntil bestandsmålet for bjørn er oppnådd åpnes det ikke for lisensfelling i svart sone. Om bestandsmålet oppnås, kan det åpnes for lisensfelling i svart sone for å bidra til byrdefordeling for sau- og reindriftsnæring. Kvotestørrelse og kvotefordeling skal tilpasses oppnåelsen av bestandsmål. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal også tas med i vurderingen.
- 2.5.4 Utenfor svart sone skal det åpnes for årlig lisensfelling av bjørn.
- 2.5.5 Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.



Kartene viser to alternative forvaltningsområder for bjørn; Indre Salten og indre Sør-Helgeland.

2.6 Forvaltningsprinsipper for kongeørn

Fylkesmannen har forvaltningsansvaret for kongeørn. Rovviltnemndas omtale av kongeørn i forvaltningsplanen vil være retningsgivende for Fylkesmannens forvaltning. Rovviltforskrifta åpner ikke for bestandsregulering av kongeørn, kun for skadefelling:

«Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltloven § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen.»

Forvaltningsprinsipper:

- 2.6.1 Rovviltforskrifta åpner ikke for soneforvaltning av kongeørn. Det vil si at bestandsmålet kan oppnås i hele fylket.
- 2.6.2 Når vilkår for skadefelling etter rovviltforskrifta er oppfylt, anbefaler Rovviltnemnda at Fylkesmannen iverksetter skadefellingsforsøk.
- 2.6.3 Midler til tapseforebyggende tiltak som har som mål å redusere kongeørnskader, kan prioriteres til søkere i områder med årvisse tap til kongeørn.
- 2.6.4 Belastning av kongeørn skal vurderes ved byrdefordeling av jerv, gaupe og bjørn.

2.7 Forvaltningsprinsipper for ulv

Det er ikke fastsatt nasjonale bestandsmål om yngling av ulv i region 7, Nordland. De siste tiårene har det kun sporadisk blitt registrert enkeltindivid av ulv i Nordland.

Rovviltnemnda ønsker ikke en fast forekomst av ulv i Nordland, og ønsker å bruke tilgjengelige virkemidler for å sikre dette. Rovviltnemndas utgangspunkt er at det skal være en lav terskel for å tillate skadefelling av ulv. Nemnda er imidlertid klar over at ulv er den rovviltarten i Norge som er mest truet (kritisk truet i Norsk Rødliste 2006). I St. meld. nr. 15 (2003-2004) s.112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge foreligger det nasjonale føringer for forvaltning av ulv i Nordland.

Forvaltningsprinsipper:

- 2.6.1 Dersom sau og rein dokumenteres drept av ulv, skal det være lav terskel for å tillate skadefelling.
- 2.6.2 Kunnskap om ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvebestanden, skal tillegges vekt ved vurdering av terskelen for skadefelling.
- 2.6.3 I en situasjon hvor ulv forekommer kun sporadisk er skadefelling et mer egnet virkemiddel enn lisensfelling dersom det oppstår skader. Dersom det imidlertid etablerer seg ulv i regionen, skal det åpnes for lisensfelling.

3. Forebyggende tiltak mot rovviltskader (FKT)

Iverksetting av tapsforebyggende tiltak i beitenæringene er et viktig virkemiddel som en del av en tydelig soneforvaltning. Det framgår av rovviltforliket at:

«I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet.»

Dette innebærer at FKT-midlene skal forvaltes i samsvar med arealdifferensieringen mellom rovdyr og beitedyr. Bruk av FKT-midler til større tilpasninger av drift skal i hovedsak prioriteres til brukere innenfor forvaltningsområder for en eller flere rovdyrarter. Utenfor rovdyrsonene skal tapsforebygging primært skje gjennom regulering av rovviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre tilpasningstiltak. Samtidig tilsier kunnskap om rovdyrernes arealbruk og vandringskapasitet, at det kan oppstå tapssituasjoner utenfor rovdyrsonene. Erfaring viser at skadefelling er svært vanskelig på barmark, og det må derfor forventes at det oppstår situasjoner hvor man ikke lykkes med uttak av skadegjørende rovvilt i prioriterte beiteområder. I lys av dette bør det åpnes for bruk av FKT-midler også utenfor rovviltsonene, særlig til tiltak som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og økt mulighet til å oppdage rovvilttap.

[Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konflikt dempende tiltak](#) med [kommentarer](#) regulerer bruken av FKT-midler. Se også informasjon om FKT-midlene på [Rovviltportalen](#).

Formålet med tilskuddsordningen er å sikre iverksettelse av effektive tapsforebyggende tiltak for å begrense de skadene rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket. For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Det kan også gis tilskudd til konfliktdepdende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper. Målgruppen er foretak med produksjonsdyr i landbruket (inkl. reindriftsnæring), kommuner og lokalsamfunn. Lokale, regionale og landsdekkende organisasjoner og forskningsinstitusjoner kan også søke om tilskudd.

Miljødirektoratet fordeler midlene til den enkelte rovviltregion. Rovviltnemnda fordeler midlene til Fylkesmannen og gir føringer til Fylkesmannen for bruken av midlene. De enkelte søknadene behandles av Fylkesmannen. Søknader av nasjonal karakter behandles av Miljødirektoratet. Søknad skal leveres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter. Søknadsfrist er 15. januar hvert år.

3.1 Tiltakstyper

Forvaltningsplanen omtaler ikke konkrete tiltak og gir ikke direkte føringer for hvilke tiltak som skal prioriteres foran andre. Hvilke tiltak som kan være aktuelle vil variere ut fra en rekke forhold, som bl.a.:

- Skal man forebygge tap av rein eller sau?
- Hvilke rovdyrarter kan det forventes at forårsaker tap?
- Beiteområdets beliggenhet i forhold til arealsoneringen
- Muligheten til å iverksette tiltak (tilgjengelige ressurser, beitegrunnlag etc.)
- Muligheten for samarbeid med andre beitebrukere i området

FKT-forskrifta gir konkrete føringer for hvilke typer tiltak som kan finansieres med FKT-midler. Innholdet er gjengitt nedenfor. Videre har FKT-prosjektet (et fellesprosjekt for Norsk Sau og Geit, Norges Bondelag og Norsk Bonde og Småbrukarlag, finansiert av Miljødirektoratet) utarbeidet en omfattende veileder til tapsforebyggende tiltak i saueneinga. Denne kan leses elektronisk her: http://view.digipage.net/go/veileder_fkt/.

I forvaltningsplanen har vi fastsatt en del generell prinsipper for bruk av FKT-midler (Kapittel 3.2). Videre tar nemnda sikte på årlig å fastsette konkrete rammevilkår, føringer og satser som skal gjelde for det aktuelle årets FKT-tildelinger. Slik informasjon vil bli sendt ut ca. 1 måned før søknadsfristen, slik at man kan ta hensyn til dette ved utforming av søknad.

FKT-forskrifta åpner for at det kan gis tilskudd til følgende tiltak:

§ 5 – Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, eller der slik effekt kan oppnås ved kombinasjon av tiltak.

a) Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr

- Tidlig nedsanking av sau
- Forsinket slipp på utmarksbeite
- Flytting av sau eller tamrein til mindre rovviltutsatte beiteområder
- Hjemmebeite
- Beredskapsarealer
- Rovdyravvisende gjerder
- Kalving i gjerde

b) Utvidet tilsyn

Utvidet tilsynsaktivitet alene skal ikke støttes økonomisk, men kan støttes i kombinasjon med andre tiltak da utvidet tilsyn i seg selv ikke anses å ha en direkte tapsreducerende effekt.

Kombinasjoner som er listet opp i forskrifta:

- bruk av vokterhund
- planlagt utvidet tilsyn som en nødvendig del av tiltak nevnt i § 5a)
- kortvarig intensivt tilsyn som utføres kveld, natt og morgen når det er oppdaget akutte rovdyrskader og i kombinasjon med bruk av f. eks. kadaverhund eller nattkve
- fôring av tamrein i korte perioder av året for å samle flokken med formål å unngå rovvilttap

c) Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende

Det kan være ulike tiltak som er direkte tapsreducerende som ikke er listet i bokstav a eller b, men som likevel kan høre inn under formålet i § 5.

Eksempler nevnt i forskrifta:

- Kursvirksomhet knyttet til jakt og felling
- Tidlig samling og slakting av rein for å ta ut slaktedyr tidlig på høsten

§ 6 – Tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget

Utvikling av praksis og erfaring som senere kan danne grunnlag for iverksettelse av nye tiltak kan prioriteres innenfor ordningen.

Som slike tiltak regnes:

- utprøving av nye forebyggende tiltak mot rovviltskader, samt evaluering av effekter av igangsatte tiltak
- tiltak som avklarer tapsforhold, herunder elektronisk overvåking
- forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak

§ 7 – Konfliktdempende tiltak

Det kan gis tilskudd til personer, kommuner og organisasjoner for tiltak som har til hensikt å dempe konflikter forårsaket av rovvilt. Tiltaket skal bidra til økt kunnskap om og forståelse for rovvilt og/eller rovviltforvaltning. Tiltak rettet mot barn og unge skal prioriteres.

For noen tiltak er det utarbeidet nasjonale standarder som skal følges. Dette gjelder tidlig nedsanking av sau, beredskapsarealer, bruk av vokterhund og bruk av rovviltsikre gjerder. Standardene finnes på www.rovviltportalen.no.

3.2 Overordna forvaltningsprinsipper for bruk av FKT-midler

- 3.2.1 FKT-budsjett til reindrifta og sauenæringa skal fordeles tilnærmet 50/50.
- 3.2.2 Bruk av FKT-midler skal primært prioriteres til brukere innenfor forvaltningsområder for en eller flere rovdyrarter. Tilskudd til større/tyngre driftstilpasninger og omstilling, er kun aktuelt i områder prioritert til jerv og/eller bjørn.
- 3.2.3 Utenfor rovdyrsonene skal tapsforebygging primært skje gjennom regulering av rovviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre tilpasningstiltak. Samtidig tilsier kunnskap om rovdyrenes arealbruk og vandringskapasitet, at det kan oppstå tapssituasjoner utenfor rovdyrsonene. Det åpnes derfor for bruk av FKT-midler også utenfor rovdyrsonene, men da primært til tiltak som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og økt mulighet til å oppdage rovvilttap.
- 3.2.4 **FKT-midler kan benyttes til kompetanseheving knyttet til skadefelling og jakt/felling med mål om at uttak av rovvilt skal bli så effektivt som mulig. Samarbeidstiltak og tiltak som dekker flere kommuner skal prioriteres.**
- 3.2.5 Potten med forebyggende midler er begrenset. Det innebærer at Fylkesmannen normalt krever en egenandel for en del av tiltakene, inkludert tiltak som innebærer investeringer. På denne måten kan en sikre at flere brukere får støtte, og i tillegg at søker er motivert for å gjennomføre tiltaket. Størrelsen på egenandelen vil variere med omfang og type prosjekt.
- 3.2.6 Samarbeidstiltak skal generelt prioriteres fremfor søknader fra enkeltpersoner.
- 3.2.7 Ved prioritering av midler mellom beiteområder/reinbeitedistrikt, skal rovdyrbelastning i området vektlegges tungt. Videre skal det legges vekt på de aktuelle beitebrukeres/beitelags/reinbeitedistrikts robusthet (sårbarhet, arbeidskraft, mv).
- 3.2.8 For tiltak hvor det er utarbeidet nasjonale standarder, skal disse følges med mindre annet er presisert i tilsagnsbrevet. Dette gjelder tidlig nedsanking av sau, beredskapsarealer, bruk av vokterhund og bruk av rovviltsikre gjerder. Standardene finnes på www.rovviltportalen.no.
- 3.2.9 Eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året skal fordeles etter følgende prioritering:
 - a) Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang.
 - b) Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av Rovviltnemnda eller Fylkesmannen
 - c) Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindrifta som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Fylkesmannen informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke om midler innen en fastsatt frist.

3.3 Forebyggende tiltak i akutte tapssituasjoner

Rovviltnemnda setter årlig av en egen budsjettpost til akutte tiltak. Fylkesmannen kan tildele disse midlene løpende etter søknader dersom det oppstår akutte tapssituasjoner i beitenæringene. Dersom det oppstår akutte tapssituasjoner, ber vi saueeierne/ reineierne kontakte Fylkesmannen for å drøfte aktuelle forebyggende tiltak eller iverksettelse av skadefelling. Etter avtale med Fylkesmannen kan søknad sendes inn via [elektronisk søknadssenter](#).

Tilskudd til tiltak i akutte tapssituasjoner skal være et virkemiddel til hjelp for brukere i en vanskelig situasjon. Ingen tapssituasjoner er like, og det vil ofte være vanskelig å fastslå om en gitt skadesituasjon er å betrakte som akutt. Utfallet av slike vurderinger avgjør om Fylkesmannen finner det riktig å tildele midler av den potten som Rovviltnemnda har satt av til tiltak ved akutte tapssituasjoner. Klare kriterier for hva som regnes som en akutt tapssituasjon er nødvendig for å sikre tildeling av begrensede midler på en rettferdig og forutsigbar måte, og slik at nytteverdien blir størst mulig for beitenæringene i fylket.

Kriterier for tildeling av akuttmidler

Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.

Aktuelle tiltak ved akutte skadesituasjoner

Vi beskriver her de mest brukte akutte tiltakene. Andre tiltak kan også vurderes.

Ekstraordinært tilsyn av sau

Ekstraordinært tilsyn har primært som formål å skremme rovdyr vekk fra et område. For å oppnå dette, er det for det første nødvendig med betydelig innsats i den delen av døgnet hvor rovdyra er mest aktive, dvs. kveld, natt og morgen. Innsatsen må dessuten settes inn i avgrensede områder hvor en med stor sikkerhet vet det oppholder seg rovdyr. Videre vil tiltaket kun være økonomisk forsvarlig i områder hvor det har oppstått skade. I tillegg til å forstyrre og skremme rovdyr i den perioden hvor rovdyrene er mest aktive, bidrar ekstraordinært tilsyn til å avdekke eventuelle nye tap og få raskere oversikt over tapssituasjonen. Dette kan igjen føre til at andre og mer effektive tiltak må iverksettes. Slikt tilsyn er svært ressurs- og tidkrevende, og kost/nytte-effekten av slike tiltak kan derfor variere.

Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08.00-16.00)
- Standard satser:
 - Sauetall over 1500 dyr: Inntil kr 15.000,- for en 10 dagers periode
 - Sauetall under 1500 dyr: Inntil kr 10.000,- for en 10 dagers periode
- Kvitteringer på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.

Tidlig sanking av sau

Tidlig nedsanking innebærer at søyer og lam sankes ned fra utmarksbeite før beitesesongen er over på grunn av skader fra rovvilt, og går på inngjerdet innmarksbeite eller beredskapsareal resten av sesongen. Tiltaket er primært aktuelt ved tap til jerv eller bjørn.

Tidlig sanking er et effektivt tiltak som er mest aktuelt i siste del av beitesesongen. Normalt vil det ikke bli innvilget tilskudd til førkompensasjon ved tidlig sanking før 15. august.

Dersom søknader om tidlig sanking blir innvilget, blir det gitt tilsagn om 6 kroner daglig for hvert dyr i perioden fra søknaden blir innvilget og fram til og med 15. september, eller fram til slaktedato dersom slaktning skjer før 15. september. Dersom til enhver tid gjeldende satser for kompensasjon ved Mattilsynets vedtak om restriksjoner i bruk av utmarksbeite på grunn av rovvilt overskrider kr 6 per dyr per dag, skal disse satsene benyttes.

Fastsatt standard for tidlig nedsanking skal følges ved iverksetting av akutt tidlig sanking.

I tilfeller hvor det gjennomføres tidlig nedsanking kan det være aktuelt å gi akuttmidler til å leie inn ekstra arbeidshjelp som bidrar til en hurtig sanking. Fylkesmannen kan gi midler til sankehjelp på kr 20,- pr sau og lam som sankes ned den første uka av sankinga. Dersom Mattilsynet fatter vedtak om pålagt nedsanking, kan det gis samme tilskudd til sankehjelp for dyr som sankes ned innen den frist som Mattilsynet fastsetter.

Rovviltnemnda ser det som gunstig dersom det i kommuner med store årlige tap av sau til jerv og bjørn blir organisert et sankemannskap som kan være i beredskap, og som på kort varsel har anledning til å bistå i det praktiske sankearbeidet.

Intensiv gjeting av rein

Standard vilkår knyttet til tilskudd til intensiv gjeting som akutt tiltak:

- Dersom flere siidaandeler driver i felles siidagrupper, skal tiltaket samkjøres mellom alle berørte siidaandeler.
- Standard sats inntil kr 10.000,- per siidaandel for en 10 dagers periode.
- Midlene kan brukes til å leie inn ekstra mannskap, direkte utgifter i form av drivstoff til snøskuter, utgifter til bruk av helikopter for å samle reinen og utgifter til kjøp av fôr for å lettere holde reinen samlet.

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til intensiv gjeting selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.

Midlertidig flytting av flokken til mindre rovviltutsatte områder

Dette er også et tiltak som kan være aktuelt å benytte dersom det oppstår en akutt tapssituasjon. Det vil derfor være et viktig arbeid å utrede hvor det finnes eventuelle slike areal tilgjengelig, og hvordan beitegrunnlaget er.

4. Tiltak rettet mot rovviltbestandene – fellingsregimene

Selv om jerv, bjørn og ulv er fredet er det mulig å felle disse med hjemmel i unntaksbestemmelser i naturmangfoldloven § 18 for blant annet å forhindre skade på bufe eller tamrein eller skade på person eller vesentlig skade på eiendom. Gaupe er en jaktbar art. Felling og jakt kan dermed etter nærmere bestemmelser iverksettes som forebyggende tiltak mot skader som rovvilt forårsaker på bufe og tamrein.

De ulike fellingsregimene skal benyttes i samsvar med fastsatte forvaltningsprinsipper for de ulike rovviltartene.

Det er et mål å forvalte rovviltbestandene på en måte som sikrer levedyktige bestander samtidig som man ivaretar hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Dette betinger god kunnskap om de ulike rovviltartene. Slik kunnskap gjør også at man kan tilpasse andre forebyggende tiltak på en måte som gir best mulige resultater. Det er av den grunn aktuelt å innvilge midler til forskning på rovvilt, herunder også kongeørn.

4.1 Skadefelling

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. Dersom bestandsmålene for Nordland er nådd, kan Rovviltnemnda tildele Fylkesmannen betingede skadefellingstillatelser på et fastsatt antall jerv, gaupe, bjørn og ulv for perioden 1. juni til og med 15. februar. Miljødirektoratet har myndighet til å gi Fylkesmannen betingede fellingstillatelser dersom bestandsmålene ikke er oppfylt. Forutsatt at det er tildelt betingede fellingstillatelser, kan Fylkesmannen etter søknad gi kommuner, beitelag og andre søkere tillatelse til å felle rovdyr som gjør skade på husdyr og rein.

Utenfor den perioden Fylkesmannen kan gi skadefellingstillatelse er det Miljødirektoratet som har denne myndigheten. Dersom Fylkesmannen ikke er gitt betingede skadefellingstillatelser, er det Miljødirektoratet som har myndigheten til å innvilge slike søknader.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriftas § 9 om fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde.

Skadefellingstillatelser blir normalt gitt til en berørt part eller en kommune, og forsøk på felling gjennomføres normalt av et lokalt fellingslag oppnevnt av kommunen. SNO kan bistå lokale fellingslag etter anmodning og nærmere vurdering. Erfaringsmessig er det meget vanskelig å lykkes

med skadefelling på barmark. Ved forsøk på skadefelling av store rovdyr er det grunnleggende at virkemiddelbruken sikrer en god måloppnåelse, men samtidig er det viktig at virkemidlene er innenfor de ordinært aksepterte rammer for skadefelling.

Fylkesmannen har ansvaret for forvaltning av kongeørn, og kan gi tillatelse til felling av enkeltindivid som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. rovviltforskrifta § 12.

Søknad om skadefelling

Dersom det er aktuelt å søke om skadefelling, vil nemnda anbefale søker å ta kontakt med Fylkesmannen før å drøfte grunnlaget for søknaden, om det kan være aktuelt med andre tiltak, samt få avklart hvor en søknad evt. kan sendes. Søknader om skadefellingstillatelse bør minimum inneholde følgende opplysninger:

- Beskrivelse av tapssituasjonen (kadaverfunn, skadeforløp: tidsmessig utvikling og savna dyr).
- Evt. gjennomførte forebyggende tiltak.
- Avgrensning av ønsket område for fellingsforsøket.
- Antall brukere og beitedyr som omfattes av tapene.
- Forslag til jaktlag m/jaktleder.
- Hvem som skal stå ansvarlig for fellingsforsøket.

Når Fylkesmannen finner at grunnlaget for å innvilge en søknad om skadefelling er tilstede, tar Fylkesmannen sikte på å behandle søknaden i løpet av et døgn. Skadefellingstillatelsen gis for et bestemt antall individ innenfor et avgrenset område og tidsrom.

4.2 Lisensfelling på jerv, bjørn og ulv

Lisensfelling er en skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart, og regnes ikke som vanlig jakt. Det er imidlertid et vilkår at denne fellingen ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Rovviltnemnda kan fatte vedtak om kvote for lisensfelling på jerv, bjørn og ulv når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Det skal normalt ikke åpnes for lisensfelling dersom bestandsmålet i en region ikke er nådd. I enkelte tilfeller kan det imidlertid være nødvendig eller hensiktsmessig å gi mulighet for en begrenset felling i nærmere fastsatte deler av en region selv om bestandsmålet ennå ikke er nådd. Dette gjelder spesielt i områder der det ut fra en vedtatt regional forvaltningsplan ikke skal legges til rette for yngling av jerv eller bjørn fordi skadepotensialet i forhold til bufe og tamrein er stort. Myndigheten til å åpne for lisensfelling når bestandsmålet ikke er oppnådd ligger hos Miljødirektoratet.

I en situasjon hvor ulv forekommer kun sporadisk er skadefelling et mer egnet virkemiddel enn lisensfelling dersom det oppstår skader.

Rovviltforskrifta åpner for lisensfelling også for gaupe. Inntil videre er det imidlertid mer aktuelt med kvotejakt enn lisensfelling for denne arten.

Fellingsperiode for jerv: 10. september til 15. februar

Fellingsperiode for bjørn: 21. august til 15. oktober

Fellingsperiode for ulv: 1. oktober til 31. mars

De som ønsker å delta i lisensfelling må registrere seg som lisensjeger på internett:

www.jegerregisteret.no. Jegere som selv ikke har tilgang på internett, kan få hjelp av Fylkesmannen eller kommunen til registrering.

Regler for bruk av åte ved jakt:

- Kadaver av ville dyr som ikke er mistenkt for å være angrepet av sykdommer som kan overføres til mennesker eller dyr, er tillatt brukt som åte.
- Produkter som er beregnet (godkjent) til menneskemat er tillatt brukt som åte.
- Døde husdyr, hvor det ikke er mistanke om smittsom sykdom, kan etter melding til Mattilsynet, i kortere tidsrom legges ut som åte på driftsenheten i forbindelse med åtejakt. Bruk av slike kadaver eller deler av kadaver utenfor egen driftsenhet kan tillates etter søknad til Mattilsynet.

4.3 Kvotejakt på gaupe

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt med hjemmel i viltloven § 9 i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastsatt i viltloven § 3. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har betydning som viltressurs. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i vedkommende område, og på den skade viltet gjør. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer.

Rovviltnemnda kan fatte vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om kvote for kvotejakt selv om bestandsmålet ikke er nådd. Dette har sammenheng med de skadesituasjoner som kan oppstå i forhold til bufe og tamrein på beite. Det er imidlertid viktig at de jaktkvoter som settes i de regioner som er under bestandsmålet, er lavere enn den naturlige tilveksten i gaupebestanden fram til bestandsmålet er nådd.

Jakttid for gaupe: 1. februar til 31. mars.

4.4 Ekstraordinært uttak av rovvilt

Lisensfelling og kvotejakt skal være de viktigste virkemidlene ved uttak av rovvilt, i tillegg til skadefelling i akutte skadesituasjoner. I tilfeller hvor lisensfelling eller kvotejakt ikke har medført tilstrekkelig uttak av rovvilt, relatert til tapssituasjonen i området, kan Miljødirektoratet fatte vedtak om ekstraordinært uttak av rovvilt som gjør skade på bufe og tamrein, jf. rovviltforskrifta § 13.

4.5 Jaktområder ved kvotejakt og lisensfelling

Jaktgrenser og kvoter publiseres årlig på elektronisk kartløsning som er tilgjengelig for både PC og smarttelefoner.

For jerv og gaupe:

- Utgangspunkt i soneringsgrensene, kommunegrenser og fjordsystemer.
- Der en kommune er kun innafor en og samme sone – hele kommunen en jaktzone.
- Der en kommune omfatter flere ulike soner – kommunen deles i tilsvarende antall jaktområder.
- Jaktkvoter målstyres til områder med størst skadepotensiale. Jaktkvoter kan tildeles til en selvstendig sone eller flere sammenslåtte soner, alt etter hva som er hensiktsmessig ut fra totalkvote og skadesituasjon.

For bjørn:

Felles jaktområde for hele fylket utenfor forvaltningsområde for bjørn.

5. Samordnet virkemiddelbruk

Forvaltningsplanen skal gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler innenfor regionen for å bidra til en samordnet virkemiddelbruk og reduserte tap og konflikter. Her er en oversikt over aktuelle virkemidler.

5.1 Landbrukspolitiske virkemidler

Landbrukets virkemidler er utformet for å fremme nasjonale og regionale mål i landbrukspolitikken. De er i utgangspunktet ikke utformet for å fremme nasjonale mål for bestander av rovvilt.

Det er et nasjonalt mål å få til en optimal samordning av landbrukspolitiske og miljøpolitiske virkemidler i områder med faste bestander av rovvilt.

Regionalt miljøprogram

Fylkesmannen har i samarbeid med næringsorganisasjonene i landbruket og andre fagmiljøer i fylket utarbeidet [regionalt miljøprogram for landbruket i Nordland](#). Miljøprogrammet vil bli revidert i løpet av 2017. Det tar opp og prioriterer landbrukets miljøutfordringer i fylket. Miljøprogrammet legger rammer for kommunenes tiltaksstrategier.

Gjennom miljøprogrammet er det utviklet egne virkemidler. Virkemidlene er generelle. Det er Fylkesmannen som fastsetter forskrift og gir vilkårene for virkemidlene. Det er kommunene som fatter vedtak i sakene. Det gis bl.a. et generelt tilskudd til beitelag per heimsanka dyr. Tilskuddet kan for eksempel ha betydning for beitebruk generelt og det kan være positivt for vedlikehold av beredskapsarealer og avgrensing av beiteområder gjennom gjerdehold.

Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL-midler)

Kommunene har vedtaksmyndighet for SMIL-ordningen. Kommunene skal utarbeide lokale tiltaksstrategier for bruken av disse midlene, jf. [SMIL-forskrifta](#). I SMIL-ordningen inngår bl.a. tilskudd

til kulturlandskapstiltak. Disse tilskuddene kan kommunen i en viss grad samordne med tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak i forhold til rovviltskader.

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Dette er investeringsmidler til tiltak i beiteområder. Godkjente beitelag er den primære målgruppe, men tilskudd kan også gis til andre. Midlene kan gå til fysiske installasjoner i beiteområder, elektronisk overvåkningsutstyr og til planleggings- og tilretteleggingsprosjekter. Det kan være aktuelt med samkjøring mellom dette tilskuddet og tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader.

5.2 Reindriftspolitiske virkemidler over reindrifftsavtalen

Tilskudd til føring og/eller flytting på grunn av manglende tilgang til konvensjonsbeiter

På grunn av manglende reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige mangler mange reinbeitedistrikt på norsk side tilgang til vinterbeiter (konvensjonsbeiter) i Sverige. Som kompensasjon kan det tildeles tilskuddsmidler til vinterfôring av rein og flytting til alternative vinterbeiter. Slike tilskudd vil i noen tilfeller kunne samordnes med tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader (FKT).

Tilskudd til siidaandeler og tamreinlag

Tilskuddet skal bidra til å fremme en bærekraftig reindrift, kvalitet og produktivitet. Det skal også heve inntekten og virke utjevnende mellom enheter i næringen. Fylkesmannen har vedtaksmyndighet. I ordningen inngår blant annet driftstilskudd, etableringstilskudd, produksjonspremie, kalveslaktetilskudd og ektefelle-/samboertillegg. Driftstilskudd, produksjonspremie og kalveslaktetilskudd er blant annet avhengig av antall rein slaktet i eget merke, slakteinntekt og antall kalv slaktet. Utmålingen av tilskuddet vil derfor bli påvirket av rovvilttap i siidaandelen.

Tilskudd til reinbeitedistrikt

Tilskuddet skal bidra til å gi reinbeitedistrikter og tamreinlag økt medansvar for utvikling av reindriften i bærekraftig retning, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet samt for kriseberedskap. Fylkesmannen har vedtaksmyndighet. Tilskuddet har et tilleggsbeløp til grunnbeløpet som avhenger av hvor mange siidaandeler som har mottatt siidaandelstilskudd. Tap til rovvilt på bekostning av slakteuttak kan derfor indirekte påvirke utmålingen av dette tilleggsbeløpet.

Tilskudd til utviklings- og investeringstiltak i reindrift

Reindriften Utviklingsfond (RUF) kan støtte utviklings- og investeringstiltak i reindrift generelt som ligger innenfor fondets formål og virkeområde. Slike tiltak kan være tiltak i praktisk reindrift, strukturtiltak til bedring av ressursbalansen, veiledning og opplæring i reindrift og tiltak av kulturell betydning for reindriftsamer. Slike tilskudd vil i noen tilfeller kunne samordnes med tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader (FKT).

6. Vedlegg

Planen er skrevet så kort og presis som mulig, med fokus på at den skal være et anvendelig styringsverktøy i den løpende forvaltningen for alle forvaltningsorgan som berører rovvilt. For utfyllende informasjon om tema som er relevante både for forståelse av planen og i den løpende forvaltningen, viser vi til følgende dokumenter som er vedlegg til forvaltningsplanen:

- A. Nasjonal politikk og rammevilkår
- B. Vurdering av konsekvenser av ny forvaltningsplan
- C. Statusbeskrivelse og utviklingstrekk – rovvilt i Nordland
- D. Statusbeskrivelse og utviklingstrekk – tamrein i Nordland
- E. Statusbeskrivelse og utviklingstrekk – sau i Nordland
- F. Kart over prioriterte rovviltsoner for hhv. jerv, gaupe og bjørn i Nordland

7. Ytterligere informasjon

Nedenfor der det listet opp en rekke nyttige internettlenker hvor det kan innhentes ytterligere informasjon relatert til rovvilt og rovviltforvaltning.

Forvaltingsorganer

- Fylkesmannen i Nordland, <https://www.fylkesmannen.no/Nordland/>
- Klima- og miljødepartementet, <https://www.regjeringen.no/no/dep/kld/>
- Landbruks- og matdepartementet, <https://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/>
- Landbruksdirektoratet – reindrift, <http://www.reindrift.no/>
- Mattilsynet, <http://www.mattilsynet.no/>
- Miljødirektoratet, <http://www.miljodirektoratet.no/>, <http://www.rovviltportalen.no/>
- Rovviltnemnda i Nordland, <https://www.fylkesmannen.no/Nordland/Miljo-og-klima/Rovvilt/Rovviltnemnda-i-Nordland1/>
- Statens landbruksforvaltning, <https://www.slf.dep.no/>
- Statens Naturoppsyn, <http://www.naturoppsyn.no/rovdyr/>

Andre nyttige adresser og internettlenker

- Det skandinaviske bjørneprosjektet, <http://www.bearproject.info/>
- Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter, <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>
- Miljøstatus i Norge – om rovvilt, <http://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/arter/rovdyr-og-rovfugler/>
- NIBIO, Bioforsk Svanhovd, <http://www.bioforsk.no/svanhovd>
- NIBIO, Bioforsk Tjøtta, www.bioforsk.no/tjotta
- Norsk viltskadesenter, <http://www.viltskadesenter.no/>
- Rovbase – Miljødirektoratets innsynsløsning om rovvilt, <http://www.rovbase.no/>
- Rovdata – NINAs enhet om rovvilt, <http://rovdata.no/>
- Rovviltportalen, <http://www.rovviltportalen.no/>
- Scandlynx – det skandinaviske gaupeprosjektet, <http://scandlynx.nina.no/>
- Skandobs – rapportsystem for store rovdyr, <http://www.skandobs.no/>

Lovverk og nasjonale føringer

- Forskrift om forvaltning av rovvilt, <https://lovdata.no/forskrift/2005-03-18-242>
- Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, <https://lovdata.no/forskrift/2002-03-22-313>
- Forskrift om tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak, <https://lovdata.no/forskrift/2013-01-01-3>
- Forskrift om velferd hos produksjonsdyr, <https://lovdata.no/forskrift/2006-07-03-885>
- Forskrift om velferd hos småfe, <https://lovdata.no/forskrift/2005-02-18-160>
- Lov om dyrevelferd, <https://lovdata.no/lov/2009-06-19-97>
- Lov om forvaltning av naturens mangfold, <https://lovdata.no/lov/2009-06-19-100>
- Lov om jakt og fangst av vilt, <http://www.lovdata.no/all/hl-19810529-038.html>
- Lov om reindrift, <https://lovdata.no/lov/1981-05-29-38>
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004), <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2003-2004/inns-200304-174/>
- St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-15-2003-2004-/id403693/>

Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i Nordland – Fylkesmannens merknadsbehandling og anbefaling til nemnda

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i Nordland vedtar å sende vedlagte forslag til forvaltningsplan for rovvilt i Nordland til Miljødirektoratet til uttalelse, jf. rovviltforskriften § 6,
Forvaltningsområde for bjørn legges til - alternativ 1 Indre Salten - alternativ 2 indre Sør-Helgeland.
Forvaltningsområde for jerv skal være – alternativ 1 (største) – alternativ 2 (minste).

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	1
2. Overordnede vurderinger og nasjonale rammevilkår.....	2
3. Fylkesmannens forslag til endringer av planforslaget.....	6
4. Fylkesmannens vurdering av forslag fra deler av Arbeidsutvalget (AU)	10
5. Oppsummering og vurdering av mottatte høringsinnspill.....	14
6. Liste over mottatte innspill	33

1. Innledning

Rovviltnemndas vedtak den 19.10.2016, sak 20/2016:

1. Rovviltnemnda vedtar å sende Fylkesmannens forslag til revidert forvaltningsplan på høring. Høringsfristen settes til 30. november 2016.
2. Arbeidsutvalgets forslag vedlegges. Høringspartene gjøres oppmerksom på at det er prinsipielle forskjeller mellom Fylkesmannens forslag og Arbeidsutvalgets forslag, særlig knyttet til sonering.
3. Det bes særskilt om tilbakemelding på forslag til prioritert område for bjørn, der Fylkesmannen foreslår et område i Salten, mens Arbeidsutvalget foreslår et område på Helgeland.

Fylkesmannens planforslag og arbeidsutvalgets forslag ble sendt ut 30.10.2016. Høringsfristen var 30.11.2016.

Det er kommet inn 86 innspill i høringsperioden. De aller fleste fra beitenæringene, grunneierlag og kommuner. Vi registrerer at nesten halvparten av innspillene kommer fra Saltdal. Samtlige innspill er publisert i fulltekst på følgende nettside: <https://www.fylkesmannen.no/Nordland/Miljo-og-klima/Rovvilt/Rovviltnemnda-i-Nordland1/Revisjon-av-forvaltningsplan-for-rovvilt-i-Nordland/>. Alle innspillene er listet opp nederst i dette dokumentet (kapittel 6).

Fylkesmannen har vurdert samtlige mottatte innspill. Vi har også vurdert AUs forslag til soneinndeling og forvaltningsprinsipper. I det følgende redegjør vi for vår vurdering av mottatte innspill og kommer med anbefalinger om endring av forslag til forvaltningsplan.

2. Overordnede vurderinger og nasjonale rammevilkår

Gjeldende lovverk og nasjonale føringer avgjør handlingsrommet for forvaltningsplanen. I det følgende har vi utdypet de mest sentrale punktene sett i lys av mottatte innspill.

2.1 Rovviltforskriftas bestemmelser om forvaltningsplaner

Rovviltnemndas oppdrag om å utarbeide en regional forvaltningsplan følger av rovviltforskrifta § 6, hvor det framgår at:

«Rovviltnemnden skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. I forvaltningsplanen skal det etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen, jf. forskriften § 1. Forvaltningsplanen skal vise hvordan rovviltnemnden vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Planen skal også gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler innenfor regionen for å bidra til en samordnet virkemiddelbruk og reduserte tap og konflikter.

Rovviltnemnden skal ha nær kontakt med kommuner og organisasjoner innenfor regionen ved utformingen av forvaltningsplanen. Planen skal sendes Miljødirektoratet til uttalelse før den vedtas av rovviltnemnden.»

I § 6 er det henvist til formålsparagrafen i rovviltforskrifta:

«§ 1. Formål. Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

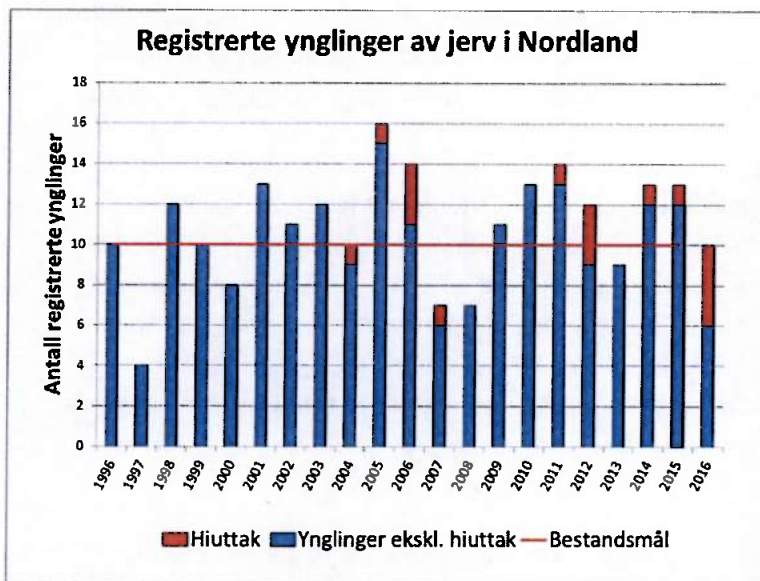
Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

2.2 Bestandsmålene for rovviltartene

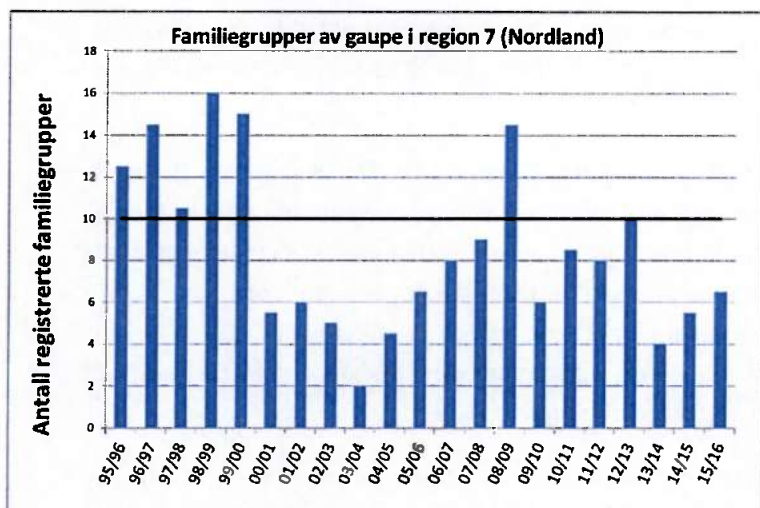
Rammevilkårene for rovviltbestandene er konkretisert i nasjonale og regionale bestandsmål fastsatt av hhv. Stortinget og Klima- og miljødepartementet (KLD), jf. rovviltforskrifta § 3 og 4. For Nordland gjelder følgende bestandsmål:

*«§ 4. Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene
g) Region 7 - Nordland: 10 årlige ynglinger av gaupe, 10 årlige ynglinger av jerv og 1 årlig yngling av bjørn.»*

Ser man på registrerte bestander av jerv og gaupe i Nordland de siste 20 årene, har vi ligget om lag på bestandsmålet, jf. figur 1 og 2. For jerv har bestanden ligget noe mer over enn under bestandsmålet, og motsatt for gaupe. Det betyr at en ny forvaltningsplan for rovvilt *ikke* legger opp til at det skal være mer jerv og gaupe fylket i framtida, i motsetning til hva mange høringsinstanser skriver. En geografisk differensiert forvaltning innebærer kun en styring av hvor i fylket det skal legges til rette for å oppnå bestandsmålet, og hvor i fylket man ikke har mål om ynglinger av disse artene. For bjørn er situasjonen en annen. Det regionale bestandsmålet tilsier at bjørnebestanden i fylket må øke siden vi per i dag ikke har oppnådd bestandsmålet.



Figur 1. Antall ynglinger av jerv registrert i Nordland i perioden 1996-2016. Hiuttak er markert med rød farge. Kilde: Rovbase.



Figur 2. Antall familiegrupper av gaupe registrert i Nordland i perioden 1995-2016. Kilde: Rovbase.

Flere høringsinstanser tar til orde for at bestandsmålene for rovvilt i Nordland må nedjusteres. Klima- og miljødepartementet (KLD) er i gang med en evaluering av den regionale rovviltforvaltninga, der fordelingen av det nasjonale bestandsmålet for rovvilt mellom ulike forvaltningsregioner er et sentralt tema. Rovviltnemnda og Fylkesmannen i Nordland er begge høringsparter i denne evalueringen, og vil komme med innspill og anbefalinger til KLD i forbindelse med denne prosessen. Ved fastsetting av bestandsmål for rovvilt må det etter Fylkesmannens oppfatning gjøres en vurdering av statens folkerettslige forpliktelser for den samiske reindrifta. Reduksjon av bestandsmål er imidlertid noe som ligger utenfor rammene for arbeidet med forvaltningsplanen, og forslaget må derfor utformes med utgangspunkt i dagens bestandsmål.

2.3 Bestandsregistrering

Flere etterlyser bedre bestandsregistrering av rovvilt, og da særlig gaupe. Forvaltningsplanen styrer ikke hvordan rovviltartene overvåkes. Vi viser imidlertid til at Rovviltnemnda har satt fokus på dette temaet og arbeider for økt innsats i gauperegistreringa.

Alle de store rovdyrene inngår i nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. Det overordnede ansvaret for dette ligger hos Miljødirektoratet. Ansvaret for formidling, drift og utvikling av

overvåkingsprogrammet er lagt til Rovdata, en enhet under Norsk Institutt for naturforskning (NINA). Rovdata presenterer resultatene fra det nasjonale overvåkingsprogrammet i årlige rapporter. Metodikk, datagrunnlag og resultater er offentlig tilgjengelig, og ligger på <http://www.rovdata.no/>.

2.4 Tydelig soneforvaltning

Klima- og miljødepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) har gjennom flere brev stilt klare forventninger om at det må gjøres betydelige endringer i arealsoneringen i Nordland, hvor hensyn til rovdyrenes biologi, utbredelsesområde og hvor det finnes gode leveområder for de ulike artene, må vektlegges ved prioritering av yngleområder. Departementene peker på at sonene for både de ulike rovviltartene og for beitenæringene må bli mer sammenhengende, og ikke fragmenterte som i gjeldende plan. Nordland er den eneste rovviltregionen som ikke har vedtatt en soneinndeling med store, sammenhengende arealer.

2.5 Rovvilt vs. beitenæring

En rekke høringsinstanser peker på at beitenæringenes interesser i for liten grad er ivaretatt. Uttalelsene går i hovedsak på at prioriterte områder for rovdyr må bli betydelig mindre, og i mye mindre grad berøre beiteområder for sau og/eller rein. Videre fremholdes det at beiteinteressene i Nordland er så viktige at det ikke er plass til de bestandsstørrelsene av rovvilt som planen legger opp til.

Fylkesmannen er enig i at Nordland er et viktig beitefylke, noe bl.a. beitegranskninger og slaktevekter for både sau og tamrein bekrefter. Vi har forståelse for at beitenæringene ønsker å bli minst mulig berørt av rovvilt. Det er også Fylkesmannens mål at tap til rovvilt skal reduseres så langt som mulig. Likevel må arbeidet med forvaltningsplanen skje innenfor de nasjonale rammene for rovviltforvaltningen. Det ligger tydelige føringer i lovverk og fra departementene om at forvaltningsplanen må utformes slik at det er sannsynlig at man oppnår bestandsmålene for rovvilt, og at dette skal gjøres gjennom en tydelig soneforvaltning.

Flere mener at planforslaget ikke er i tråd med den todelte målsettinga, som innebærer at det skal sikres bærekraftige rovviltbestander og en fortsatt aktiv og allsidig bruk av utmarksressursene og levende lokalsamfunn. Viktigheten av beitenæringene, både på kysten og i innlandet, og reindrifas behov for ulike årstidsbeiter sammen med bestandsmålene for rovviltartene og kunnskap om rovdyrenes arealbruk, gjør oppfyllelsen av den todelte målsettingen særlig krevende i Nordland. I arbeidet med revidert forvaltningsplan har Fylkesmannen, innenfor de nasjonale rammene for rovviltforvaltningen, lagt stor vekt på å ivareta både rovvilt og beitedyr, i tråd med den todelte målsettingen. Ved fastsetting av forvaltningssoner og tilhørende forvaltningsprinsipper har vi lagt stor vekt på både hensynet til de ulike rovviltartene og hensyn til sau og rein. For jerv og bjørn er forvaltningssonene avgrenset i størrelse, for så langt som mulig å unngå hele eller sentrale deler av kalvingsland for reindrifas og sentrale saubeiteområder. For gaupe er det lagt stor vekt på å fordele gaupebestanden mest mulig, slik at byrden for den enkelte beitebruker ikke blir for stor. Vi viser for øvrig til vedlegget «Nasjonal politikk og rammevilkår», hvor den todelte målsettinga er nærmere beskrevet.

Flere lokale høringsinstanser fra beitenæringene peker på at bestandsmålene må oppfylles andre steder enn i deres beiteområder. Uten klare faglige argumenter som underbygger dette, gir slike innspill liten nytte i arbeidet med en tydelig sonering.

2.6 Dyrevelferd

Forvaltningsmyndigheten etter dyrevelferdsloven med forskrifter ligger hos Mattilsynet. Mattilsynet er en viktig samarbeidspartner for rovviltmyndighetene, både i enkeltsaker og i mer langsiktig og overordna arbeid. Mattilsynet møter fast i Rovviltnemndas møter som observatør, og det er etablert faste møtepunkter mellom Mattilsynet og Fylkesmannen. På et møte mellom Mattilsynet og Fylkesmannen 06.12.16 ble siste beitesesong for sau og siste driftsår i reindrifta evaluert. Områder hvor det er ønskelig med oppfølging og samarbeid for bedring av dyrevelferd ble diskutert. Målet er å følge opp minst en felles tilsynssak per år for reindrift og en per år for andre beitenæringer. Mattilsynet og Fylkesmannen skal samarbeide om oppfølgingen. Fylkesmannen ønsker at dette samarbeidet skal utvikles, slik at dyrevelferd for beitedyr blir en integrert del av det tverrfaglige samarbeidet. Fylkesmannen er åpen for at beitebrukere og fylkeslag/organisasjoner kan komme med innspill til hvordan dette kan gjennomføres i de ulike næringene, og hvordan brukerne kan involveres.

Det er et mål at tap av beitedyr til rovvilt skal reduseres så langt som mulig. I tillegg til dyreeiers driftsmessige- og økonomiske interesser, vil reduserte tap også være viktig for å redusere lidelse hos beitedyrene. Hensynet til dyrevelferd er vektlagt i arbeidet som en del av den todelte målsettinga, hvor det både skal tas hensyn til rovvilt og beitedyr. For jerv og bjørn legges det opp til en tydelig arealdifferensiering, med en aktiv forvaltning av rovvilt utenfor forvaltningsområdene og tydelig prioritering av FKT-midler innenfor forvaltningsområdene. Målet er at dette skal bidra til lavere tap og bedre forutsigbarhet. Det er imidlertid ikke mulig å unngå at flere viktige beiteområder eller kalvingsland havner i eller i umiddelbar nærhet til prioriterte områder for bjørn eller jerv. Rovdyrenes biologi kan ikke endres i en forvaltningsplan. Derfor vurderer Fylkesmannen at det er riktig med en forvaltning hvor det er handlingsrom til uttak av jerv i de mest belastede områdene, også innenfor rovviltsonene. Planen legger ikke opp til at beitenæring skal avvikles innenfor prioriterte rovdryrområder, men det ligger forventninger om at dyreeiere i slike områder må tilpasse seg forekomsten av rovvilt i områdene.

Vi er enig med Mattilsynet i at et byrdefordelingsprinsipp for gaupe ikke vil innebære lavere tap, men kun at byrden spres på flere. Det betyr at det ikke bidrar til en bedring av dyrevelferden. Med dagens kunnskap om gaupenes arealbruk kan vi imidlertid ikke se at det er mulig å skille gaupe og beitedyr i Nordland. Det viktigste tiltaket for å begrense tapene til gaupe er å forvalte gaupebestanden slik at den ikke kommer over bestandsmålet.

2.7 Utredning

Flere høstingsinstanser etterlyser bedre utredninger av dyrevelferdsmessige, økonomiske og juridiske konsekvenser. Fylkesmannen tar utgangspunkt i at forvaltningsplanen skal følge opp Stortingets rovviltforlik. Planen utformer ikke en ny rovviltpolitikk overfor beitenæringene i Nordland og oppretter ikke nye nasjonale rovviltpolitiske standarder. Av den grunn har Fylkesmannen ikke utredet slike overordnede forhold nærmere.

Vi vil også vise til at forvaltningsplanen ikke legger opp til at det skal være mer rovvilt i fylket enn hva bestandsmålene fastslår. Målet med forslaget til ny forvaltningsplan er, i tillegg til at den skal gi mulighet for å oppfylle bestandsmålene, at den skal fordele byrdene ved rovviltbelastningen på en bedre måte, og gi en mer forutsigbar forvaltning. Med unntak for bjørn mener vi at de foreslåtte soneringsendringer vil ha begrenset virkning på rovviltbelastningen i regionen sett under ett.

3. Fylkesmannens forslag til endringer av planforslaget

Dette kapittelet gjennomgår Fylkesmannens forslag til endringer av forvaltningsplanforslaget. Høringsinnspill og vurderinger som ligger til grunn for disse endringsforslagene blir nærmere gjennomgått i kapittel 4 og 5.

3.1 Prioriterte beiteområder

Noen høringsinnspill etterspør kart med prioriterte beiteområder. Fylkesmannen har valgt å ikke lage kart for dette. Rovviltbestandene skal oppnås innenfor prioriterte områder til de ulike artene. Utenfor disse er beitedyr prioritert framfor aktuell rovviltart. Alt areal utenfor for eksempel prioritert område for jerv, skal da anses som prioritert beiteområde i forhold til jerv.

For å tydeliggjøre hvilke områder som er prioriterte beiteområder, foreslår vi et nytt generelt forvaltningsprinsipp i kapittel 2.2 i forvaltningsplanforslaget:

2.2.3 Prioriterte beiteområder: Alle områder som ligger utenfor forvaltningsområde for respektive rovviltart, skal anses som prioritert beiteområde sett i forhold til denne arten.

3.2 Jerv

Tilbakemeldingene på forvaltning av jerv er noe varierte. De fleste som omtaler jerv mener forvaltningsområde for jerv ikke bør utvides, og flere av disse støtter AUs forslag. Flere mener FMs forslag berører for mange beiteområder. Verneorganisasjonene anbefaler Fylkesmannens største forslag til jervesone (jerv1). De fleste andre som støtter FMs forslag, peker på det minste alternativet (jerv2).

Som Fylkesmannen påpeker i kapittel 2.2 om bestandsmålene for rovviltartene, legger ny forvaltningsplan ikke opp til en økning i jervebestanden, uansett hvilket sonealternativ som velges. Et større areal i jervesona gir etter Fylkesmannens vurdering bedre fleksibilitet i forvaltninga. Det vil bli større mulighet for fordeling av ynglinger, og for målretta uttak av ynglinger som er problematiske for beitenæringene. Bestandsmålet for jerv ligger fast (bestandsmålet for Nordland er 10 jerveynglinger - ikke mer), og forvaltningsprinsippene fastslår at jervebestanden skal forvaltes aktivt også innenfor jervesona. Fylkesmannen fremmer forslag om to alternative forvaltningsområder for jerv – jerv1 (største alternativ) og jerv2 (minste alternativ). Vi vurderer at jerv1 er det beste alternativet, da det gir en større grad av byrdefordeling og økt mulighet til uttak innenfor jerveområdet, for å hjelpe de som har beiteområder der.

Vi foreslår følgende tillegg til forvaltningsprinsipp 2.3.1 om byrdefordeling, for å konkretisere forskjellen på store og små reinbeitedistrikt i denne sammenhengen:

2.3.1 Andre avsnitt:

Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije.»

Etter innspill fra Ballangen Sau og Geit har vi valgt å flytte grensa for jervesona noe lengre øst i Ballangen, for å få bedre buffer mot saubeiteområder.

3.3 Gaupe

Flere innspill er negative til Fylkesmannens forslag, og mener at det ikke er nødvendig å utvide forvaltningsområdet for gaupe. Vi viser i den sammenhengen til at hovedfokuset i den reviderte

forvaltningsplanen er å få etablert en mer forutsigbar og tydelig soneforvaltning. Da er dagens fragmenterte gaupesoner lite egnet. Vi vurderer at det for gaupe ikke er noen andre løsninger enn et byrdefordelingsprinsipp hvor gaupebestanden kan fordeles over store områder.

Fylkesmannen registrerer at mange fra beitenæringene anbefaler AUs forslag til forvaltning av gaupe. Både vårt opprinnelige forslag og AUs forslag har byrdefordeling som hovedprinsipp. Uansett hvordan man velger å forvalte gaupa i Nordland, må det gjøres innenfor de vedtatte bestandsmålene. Det betyr at det ikke er veldig stor forskjell mellom disse to forslagene. En byrdefordeling helt ut til kysten på fastlandet gir en mindre tydelig soneforvaltning i en del viktige vinterbeiteområder for reindrifta, men samtidig fordeler man byrden på større områder og flere beitebrukere.

Som følge av mottatte innspill, foreslår Fylkesmannen en justering av forvaltningsplanforslaget for gaupe. Vi foreslår at bestandsmålet kan oppnås på hele fastlandet i Nordland. Vi vurderer at de vedtatte bestandsmålene for Nordland ikke gir rom for å sette absolutte bestandsmål på mindre delområder, men at det bør være tydelige veiledende prinsipp for hvordan byrdefordeling skal gjennomføres.

Vi opprettholder vårt forslag til byrdefordelingsprinsipp:

2.4.3 Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden på beitenæringene fordeles. Ingen reinbeitedistrikt bør ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år, små distrikt bør ikke ha mer enn en familiegruppe per år.

Vi foreslår videre samme tillegg som for jerv, med konkretisering av forskjellen på store og små reinbeitedistrikt:

Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije.

En slik veiledende byrdefordeling skal følges opp så langt som mulig gjennom aktiv forvaltning.

Dersom nemnda velger en slik forvaltning av gaupe, mener vi at det ikke er nødvendig med et eget kart som viser gaupesoner i fylket.

3.4 Bjørn

35 uttalelser omtaler bjørn direkte. Uttalelsene fra beitenæringene har fokus på at det ikke er plass til bjørn i Nordland. Flere fra Salten anbefaler bjørneområdet på Helgeland og viser til AUs forslag, dersom det må settes av et bjørneområde i fylket. Flere uttalelser fra Helgeland viser i stor grad til det motsatte, jf. FMs forslag. Nordland Bondelag anbefaler bjørnesone øst i Narvik, og alternativt AUs forslag som andre prioritet.

Fauske kommune og Saltdal kommune er kritiske til at Fylkesmannen ikke viser reelt arealbehov inkludert hannbjørner, da det gir dårlig forutsigbarhet. Fauske kommune påpeker store utfordringer med bjørn uansett om det plasseres i Salten eller på Helgeland. Dersom det blir bjørneområde i Salten, ber de om at det medføre en reduksjon i mengden jerv og gaupe.

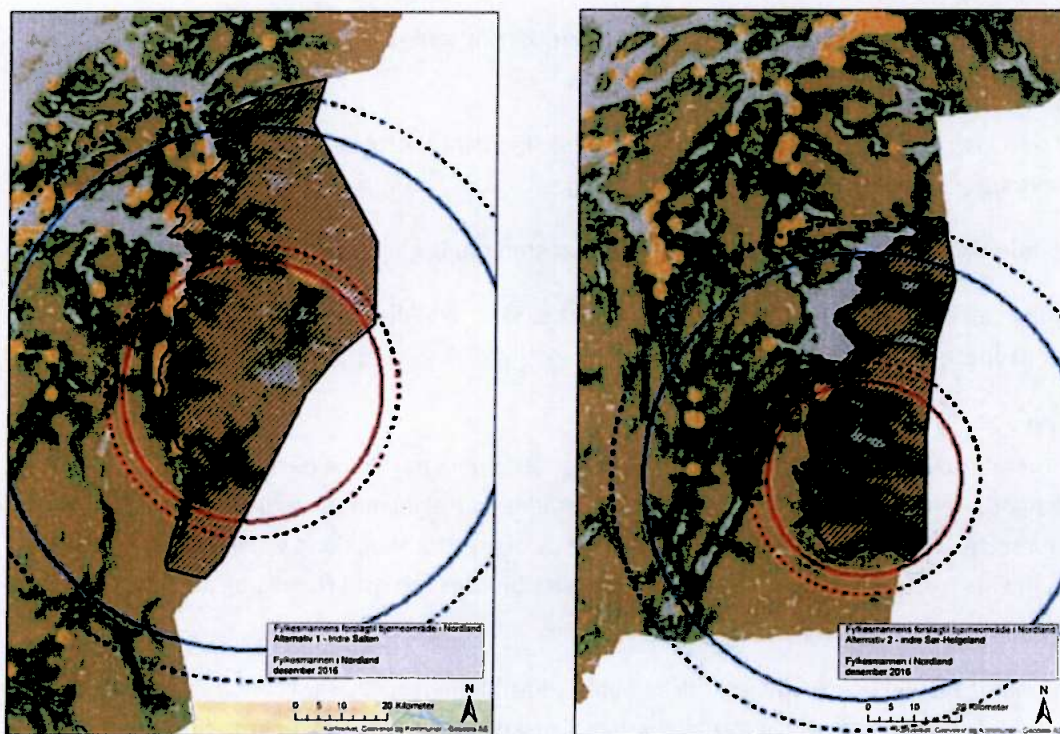
Länsstyrelsen i Västerbotten peker på at særlig i de sørlige fjelltraktene i Västerbotten har omfanget av skadefellinger økt. Dette vil trolig medføre mindre innvandring til Nordland. Dette er utfordrende

for AUs forslag som er så lite i utstrekning at det er avhengig av omfattende innvandring av bjørn fra svensk side.

Rovviltnemnda i region 6 mener at verken FMs forslag i Salten eller AUs forslag på Helgeland vil ha direkte påvirkning på situasjonen i region 6.

Verneorganisasjonene peker på at både Fylkesmannens og AUs forslag er i minste laget, og anbefaler at det utvides.

Fylkesmannen vurderer at det å finne et område for bjørn i Nordland er det vanskeligste i hele planprosessen. Vi registrerer at mange innspill fra Salten er negative til det foreslåtte bjørneområdet i indre Salten. Videre er beitenæringene på Helgeland negativ til et eventuelt bjørneområde i Hattfjelldal. I arbeidet med forvaltningsplanen ligger det vedtatte bestandsmålet for bjørn som et rammevilkår. Det vil si at planen må definere hvordan bestandsmålet skal oppnås. Nasjonale føringer om tydelig soneforvaltning innebærer videre at det må settes av et konkret areal for bjørn i fylket. Det skandinaviske bjørneprosjektet har bidratt med faglige vurderinger av aktuelle områder for bjørn i fylket. Ut fra dette vurderer vi at det kun er indre Salten og indre Sør-Helgeland som er aktuelle områder i Nordland. Uansett hvilke av disse områdene som velges, vil en binneetablering få betydelige konsekvenser for beitenæringene. Med bakgrunn i mottatte innspill og AUs anbefalinger, har vi gjort en vurdering av begge disse områdene. I tillegg til at vi opprettholder forslaget om et aktuelt bjørneområde i indre Salten, skisserer vi også et alternativt bjørneområde på indre Sør-



Helgeland. Se figur 3 og 4.

Figur 3 og 4. Fylkesmannens to alternative forslag til forvaltningsområde for bjørn i Nordland (svart skraver). I kartene er det også vist eksempler fra Det skandinaviske bjørneprosjektet på egnede arealer for en bjørnepopulasjon på 14 bjørner i Nordland, der sirkelene illustrerer behovet for areal av skog og skognært fjell. Røde sirkler: arealbehov for binner. Blå sirkler: arealbehov for hannbjørner. Se mer

informasjon om figuren i Støen og Moens rapport. Kartene er i samme målestokk. Forslaget på Helgeland er noe mindre i utstrekning enn forslaget i Salten fordi det er større tetthet av egnet habitat på Helgeland.

Begge alternativene har de samme utfordringene med tanke på at det trolig er stort nok for sju binner, men for lite for hannbjørnene. Videre har begge områdene betydelige utfordringer med at sonegrense mot vest ikke er noen naturlig barriere for bjørn. Dette er drøftet i dokumentet «Vurdering av konsekvenser av ny forvaltningsplan», kapittel 4.3.

Ut fra aktiviteten av bjørn i Hattfjelldal over mange år, kan det være grunnlag for å si at det er noe større sannsynlighet for å få inn binner i Hattfjelldal sammenlignet med Salten. Samtidig er det kun i Salten vi faktisk har påvist binneaktivitet. Vi viser også til at Länsstyrelsen i Västerbotten peker på at særlig i de sørlige fjelltraktene i Västerbotten har omfanget av skadefelling økt. Dette vil trolig medføre mindre innvandring til Nordland.

Fylkesmannen foreslår ikke at det sørlige alternativet strekker seg ned til fylkesgrensa, selv om det ville medført samsvarende forvaltningsområde for bjørn i region 6 og 7. Vi legger i den sammenhengen vekt på hensyn til kalvingsland i reindrifta, samt at det skandinaviske bjørneprosjektet peker på Børgefjell som en barriere på grensa mot Nord-Trøndelag.

Begge alternativ til bjørnesone vil medføre betydelige utfordringer for norsk og svensk reindrift i områdene. Ingen av alternativene kan sies å være bedre enn det andre, men Fylkesmannen mener likevel ut fra en samla vurdering for reindrift at en bjørnesone i indre Salten vil være litt verre enn om den legges til indre Sør-Helgeland. Jervebelastningen på indre Helgeland er ikke like stor som i indre Salten, samtidig som deler av kalvingslandet til Byrkjåvil ha et noe bedre vern, da de høyereliggende delene fysisk ligger utenfor Fylkesmannens alternative forslag til bjørnesone. Se avsnitt om bjørn i kapittel 5.2 for mer utfyllende vurdering om bjørneområde og reindrift.

For sauene vil begge områdene medføre betydelige utfordringer. I antall vil det beite betydelig flere sauer i alternativet i Hattfjelldal enn i Salten. I begge foreslåtte bjørnesoner vil det forekomme både jerv, gaupe og bjørn.

Fylkesmannen vurderer at begge områdene har egnet habitat for bjørn. Fylkesmannen vurderer videre at nemnda må velge ett av disse områdene, da det er lite relevant å sette av et forvaltningsområde for bjørn andre steder i fylket, jf. bjørneprosjektets rapport om bjørn i Nordland.

Balvatn reinbeitedistrikt etterspør forskning på om skremming av bjørn i kalvingsland fungerer. Slik dokumentasjon foreligger så langt vi vet ikke. Vi opprettholder forslag til forvaltningsprinsipp 2.5.1:

2.5.1 Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.

Videre foreslår vi følgende endring i forvaltningsprinsipp 2.5.2:

2.5.2 Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.

3.5 Kongeørn

Vi foreslår ingen endringer i vårt forslag om forvaltning av kongeørn.

3.6 Ulv

Vi foreslår ingen endringer av vårt forslag om forvaltning av ulv.

3.7 FKT

Flere fra beitenæringene etterlyser behov for større FKT-budsjetter. Fylkesmannen registrerer at omfanget av søknader er betydelig større enn tilgjengelig budsjett. Forvaltningsplanen skal gi føringer for bruk av FKT-midler i fylket, men den gir ikke føringer for budsjettstørrelse som tildeles rovviltregionen. Fylkesmannen vurderer at innspill om behov for økte budsjetter er nyttige signaler til nemnda, som det er naturlig å ta med i dialog med direktorat og departement.

I tråd med prinsippet om geografisk differensiering mellom rovdyr og beitedyr, mener vi det er riktig å prioritere FKT-midler til beitebrukere som bruker beiteområder innenfor rovviltsonene, og dermed opplever en tøffere rovviltbelastning. Beiteområder i randsoner som opplever rovviltpress bør også prioriteres her. Vi vurderer at dette er fanget opp i forslag til forvaltningsprinsipper for FKT-midlene, og at det er i tråd med rovviltforliket pkt. 2.2.19 som omtaler FKT-midler i forhold til sonering. I prioriterte beiteområder er det fokus på uttak av rovvilt, mens det i prioriterte rovviltområder er fokus på at «*saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet*».

3.8 Tiltak rettet mot rovviltbestandene – fellingsregimene

En revidert sonering mellom prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder skal også omfatte en revidering av grensene for jaktområder, i samsvar med prinsippene som er foreslått for dette (kapittel 4.5 i planforslaget).

For å presisere at FKT-tiltak kan benyttes til å effektivisere jakt/felling, foreslår vi et nytt forvaltningsprinsipp om FKT-midlene:

3.2.4 FKT-midler kan benyttes til kompetanseheving knyttet til skadefelling og jakt/felling med mål om at uttak av rovvilt skal bli så effektivt som mulig. Samarbeidstiltak og tiltak som dekker flere kommuner skal prioriteres.

4. Fylkesmannens vurdering av forslag fra deler av Arbeidsutvalget (AU)

Flere høringsinstanser er kritiske til at ikke AUs anbefaling er vurdert i Fylkesmannens planforslag.

AUs mandat fra forrige rovviltnemnd var å gi anbefalinger i planprosessen. Dette skulle gjøres innenfor rammene av nasjonal rovviltpolitikk, med fokus på å balansere den todelte målsettinga. Målet var at det partssammensatte utvalget skulle ha konstruktive diskusjoner, og i størst mulig grad bli enig om hvilke prinsipper som burde legges til grunn for revisjonsarbeidet. Fagetater som SNO og Mattilsynet skulle trekkes inn i diskusjoner ved behov. AUs anbefalinger skulle synliggjøres i Fylkesmannens planforslag.

AU har bestått av to representanter fra saueneæringa, to representanter fra reindriftsnæringa, to representanter fra naturvernorganisasjoner og to representanter fra jegerorganisasjoner, samt sekretariat fra Fylkesmannen.

Det er gjennomført fire møter i AU. I det siste møtet 27.09.16 bestemte AU seg for å utarbeide et felles dokument med anbefalinger til rovviltnemnda. De la vekt på at det neppe var realistisk at arbeidsgruppa skulle bli enig om alle tema, og at det da tydelig skulle framgå i dokumentet hva man var enige og uenige om. AU ble oppfordret til å ferdigstille et slikt dokument tidsnok til at Fylkesmannen kunne vurdere det i forbindelse med utarbeiding av planforslag til møte 4/2016 i nemnda den 19.10.16. Fylkesmannen mottok ikke noe forslag fra AU før nemndsmøtet. Deler av AU (beitenæringas representanter) la fram et forslag til arealsonering og forvaltningsprinsipper i nemndsmøtet. Videre la NJFFs representant fram anbefalinger knyttet til jakt/felling. Skriftlig anbefaling fra AU ble oversendt til Fylkesmannen 28.10.16.

Den skriftlige anbefalingen fra AU er utarbeidet uten medvirkning fra verneorganisasjonene i utvalget.

Siden Fylkesmannen ikke har hatt mulighet for å vurdere AUs anbefalinger tidligere, gjør vi dette nå.

4.1 Jerv

AU foreslår et forvaltningsområde for jerv øst i fylket, hvor samlet areal er redusert i forhold til gjeldende plan og i forhold til Fylkesmannens planforslag. De viser i den sammenheng til at bestandsmålet er oppfylt, og vel så det. Nord for Sulis er forslaget stort sett sammenfallende med FMs forslag. Lenger sør i fylket er AUs forslag betydelige mindre enn FMs forslag. Videre har AU delt forvaltningsområde for jerv inn i sju delområder. Bestandsmålet for jerv er fordelt på disse delområdene. Forvaltningsprinsippene for jerv er bygd opp etter samme mal som FMs forslag til forvaltningsprinsipper. AUs forslag legger tydeligere vekt på at uttak av rovvilt skal vurderes i forhold til bestandsmåloppnåelse i de ulike delområdene. Videre er det tydeligere føringer på at bestandsmålet skal oppnås utenfor kalvingsland.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen er enig med AU i at forvaltningsområde for jerv primært må være østvendt i fylket. Ut fra kunnskap om utbredelse av jerv i Nordland og størrelsen på jervens leveområder i Nord-Norge, vurderer vi imidlertid at AUs område er for lite til å ivareta bestandsmålet for jerv. Særlig sør for Sulis er AUs forslag betydelig mindre enn Fylkesmannens forslag. Jerv som yngler innenfor AUs forslag til forvaltningsområder for jerv langs svenskegrensa vil trolig måtte ha en betydelig del av sitt leveområde utenfor forvaltningsområdet, enten i Norge eller Sverige. Stor hyppighet av jerv som har leveområder både innenfor og utenfor prioriterte jerveområder i Norge vil være uheldig for en tydelig soneforvaltning, og gi dårlig forutsigbarhet for beitenæringene. Videre vil det være uheldig om en stor del av yngletispene i Norge er avhengig av betydelige leveområder i Sverige, da bestandsmålet gjelder for Norge.

Vi viser også til vedlegget «Vurdering av konsekvenser av ny forvaltningsplan» kapittel 4.1, hvor vi redegjør for vår vurdering av arealbehovet til jerveområder i fylket.

Vi vurderer at AUs forslag ikke gir grunnlag for å endre vårt forslag.

4.2 Gaupe

AU foreslår at gaupe kan yngle på hele fastlandet. Videre har AU delt dette området inn i seks delområder. Bestandsmålet for gaupe er fordelt på disse delområdene. Forvaltningsprinsippene for gaupe er bygd opp etter samme mal som FMs forslag til forvaltningsprinsipper. AUs forslag legger tydeligere vekt på at uttak av rovvilt skal vurderes i forhold til bestandsmåloppnåelse i de ulike delområdene.

Fylkesmannens vurdering:

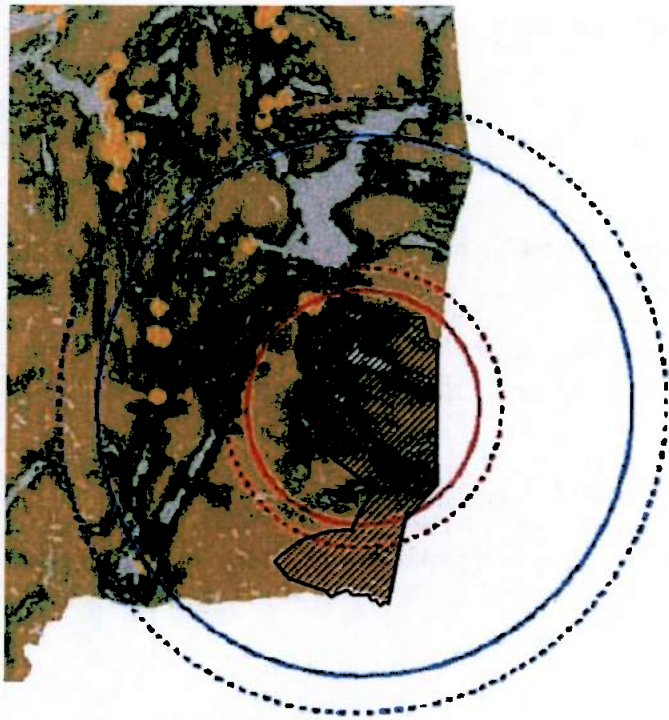
Fylkesmannen registrerer at også AU har byrdefordeling som hovedprinsipp for gaupe. Vi kan ikke se at det finnes noen andre løsninger i Nordland. Også «NINA Rapport 1268 Evaluering av regional rovviltforvaltning» og Miljødirektoratets tilrådning til KLD om regional rovviltforvaltning peker på fordeler med byrdefordeling av gaupe framfor avgrensede soner. AU går lengre enn oss i å «byrdefordele» gaupa, da de ikke har holdt unna noe areal på kysten av fastlandet. Vi mener dette har både fordeler og ulemper. Det gir en mindre tydelig soneforvaltning i en del viktige vinterbeiteområder for reindrifta, men samtidig fordeler man byrden på større områder og flere beitebrukere. Fylkesmannen anbefaler at nemnda vurderer å åpne for at gaupeynglinger kan fordeles på hele fastlandet, i samsvar med AUs forslag. Vi registrerer at også flere andre sentrale høringsaktører anbefaler dette alternativet. Vi vurderer imidlertid at det ikke er mulig å forvalte delbestandsmål helt absolutt, slik AU legger opp til. Forvaltningsprinsippene for gaupe bør legge stor vekt på en byrdefordeling, hvor både kvotejakt og skadefelling er viktige virkemidler for å oppnå dette. Vi vurderer likevel at de vedtatte bestandsmålene for Nordland ikke gir rom for å sette absolutte bestandsmål på mindre delområder.

4.3 Bjørn

AU foreslår et avgrenset forvaltningsområde for bjørn i indre Sør-Helgeland, omtalt som Børgefjellområdet. AU peker på dette området ut fra at de mener det er størst sjanse for at yngling vil skje der. Forvaltningsprinsippene for bjørn er tilnærmet lik FMs forslag til forvaltningsprinsipper, med noe mer fokus på tiltak i randsonene til bjørneområdet.

Fylkesmannens vurdering:

AUs forslag er innenfor det sørligste området som bjørneprosjektet vurderer som egnet for bjørn, jf. figur 5. Vi vurderer imidlertid at området er for lite for det antall bjørner som er nødvendige for å oppnå bestandsmålet. For hannbjørner er dette samme utfordring som FMs forslag i Salten. For binner vurderer vi at vårt forslag i Salten er stort nok, mens AUs forslag på Helgeland er noe for lite. Dersom nemnda velger å sette av et forvaltningsområde for bjørn på Helgeland, vurderer Fylkesmannen at det bør være i samme området som AU peker på. Vi mener grensene bør justeres slik at de på en bedre måte følger terrengformasjoner. Videre bør området utvides noe. Vi viser til våre vurderinger av to alternative bjørnesoner i kapittel 3.4.



Figur 5. AUs forslag til bjørneområde (svart skravur). Kartet viser også eksempel fra Det skandinaviske bjørneprosjektet på egnede arealer på Helgeland for en bjørnepopulasjon på 14 bjørner, der sirklene illustrerer behovet for areal av skog og skognært fjell. Røde sirklere: arealbehov for binner. Blå sirklere: arealbehov for hannbjørner. Se mer informasjon om figuren i Støen og Moens rapport.

4.4 Kongeørn

AU foreslår forvaltningsprinsipper for kongeørn som er tilnærmet identisk med FM's forslag. Eneste forskjellen er at FM foreslår at FKT-midler skal prioriteres til søkere i områder med årvisse tap til ørn, mens AU ikke har med ordet «årvisse».

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen mener det er fornuftig å målstyre midlene til de områdene som har størst tap. Vi vurderer derfor at det ikke er grunnlag for å endre vårt forslag.

5. Oppsummering og vurdering av mottatte høringsinnspill

5.1 Innspill fra saueneæringa

Høringsinstanser fra saueneæringa tar opp ulike temaer knyttet til forvaltningsplanen. Innspillene er oppsummert stikkordsmessig nedenfor.

For overordnede tema viser vi til våre vurderinger i kapittel 2. Innspill til tema knyttet til konkrete deler av Fylkesmannens forslag og AUs forslag er tatt med i våre vurderinger i kapittel 3 og 4.

- Flere høringsinstanser ber om at planforslaget må avvises/forkastes eller sendes tilbake fordi planforslaget ikke er i samsvar med nasjonal rovviltpolitikk, den todelte målsetting og rovviltforliket eller godt nok utredet.

(Nordland bondelag, Nordland bonde- og småbrukarlag, Nordland sau og geit, Dønna Beitelag, Evenes og Tjeldsund beitelag, Saubeiteorganisasjoner i Fauske og Sørfold, Fauske og Sørfold Bondelag, Hattfjelldal sau og geit, Hattfjelldal saubeitelag, Hattfjelldal bonde- og småbrukarlag, Hattfjelldal bondelag, Beitenæringa i Hemnes, Indre Ofoten sankelag og Narvik Bondelag, Rana sau og geit, Saltdal sausankelag, Saltdal sau og geit, Saltdal bonde- og småbrukarlag, Jostein Eliassen, Saltdal bondelag, Saltdal østre beitelag, Lillian Sæterstad)

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til kapittel 2 om overordnede vurderinger og nasjonale rammevilkår, spesielt avsnitt 2.5 om rovvilt vs. beitenæring.

- Flere høringsinstanser redegjør for viktigheten av beitebruk og kvaliteten på utmarksbeiter i fylket, og at hensynet til beitenæringene må vektlegges tyngre. Mange mener at planen får for store konsekvenser for beitenæringene.

(Nordland bonde- og småbrukarlag, Saubeiteorganisasjoner i Fauske og Sørfold, Fauske og Sørfold Bondelag, Sagfjord beitelag, Hattfjelldal sau og geit, Hattfjelldal saubeitelag, Hattfjelldal bonde- og småbrukarlag, Beitenæringa i Hemnes, Indre Ofoten sankelag og Narvik Bondelag, Rana sau og geit, Saltdal sau og geit, Saltdal bonde- og småbrukarlag, Vik grunneierlag og beitebrukere i Vik, Jostein Eliassen, Saltdal bondelag, Saltdal østre beitelag)

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen er enig i at det har store konsekvenser for næringa å ha rovvilt i utmarka. Men bestandsmålene er ikke endret selv om utstrekningen av rovviltområdene er justert.

- Flere mener det mangler skikkelige konsekvensutredninger av ulike relevante tema knyttet til beitenæringene. De fleste peker på juridiske og økonomiske konsekvenser.

(Nordland bondelag, Nordland bonde- og småbrukarlag, Nordland sau og geit, Evenes og Tjeldsund beitelag, Fauske og Sørfold Bondelag, Sagfjord beitelag, Hattfjelldal, Beitenæringa i Hemnes, Rana sau og geit, Saltdal bondelag, Saltdal østre beitelag)

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til avsnitt 2.7 om utredninger.

- Flere mener bestandsmålet for gaupe må reduseres.

(Nordland sau og geit, Beiarn beitelag, Fauske og Sørfold bondelag, Rana sau og geit, Saltdal sausankelag, Saltdal sau og geit, Saltdal bonde- og småbrukarlag, Saltdal østre beitelag, Vefsn bondelag, Vefsn sau og geit)

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til avsnitt 2.2 om bestandsmålene.

- Flere mener bestandsmålet for jerv må reduseres.

(Nordland sau og geit, Fauske og Sørfold bondelag, Rana sau og geit, Saltdal sausankelag, Saltdal sau og geit, Saltdal bonde- og småbrukarlag, Saltdal østre beitelag, Vefsn bondelag, Vefsn sau og geit)

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til avsnitt 2.2 om bestandsmålene.

- Flere mener bestandsmålet for bjørn må reduseres.

(Nordland, sau og geit, Saubeiteorganisasjoner i Fauske og Sørfold, Fauske og Sørfold Bondelag, Sagfjord beitelag, Hattfjelldal bondelag, Beitenæringa i Hemnes, Rana sau og geit, Saltdal sausankelag, Saltdal sau og geit, Saltdal østre beitelag, Vefsn bondelag og Vefsn sau og geit)

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til avsnitt 2.2 om bestandsmålene.

- Flere mener planen kun tar hensyn til rovvilt, og at rovviltområdene må reduseres.

(Nordland bonde- og småbrukarlag, Dønna beitelag, Saubeiteorganisasjoner i Fauske og Sørfold, Fauske og Sørfold Bondelag, Sagfjord beitelag, Hattfjelldal bonde- og småbrukarlag, Beitenærings i Hemnes, Indre Ofoten sankelag og Narvik Bondelag, Rana sau og geit, Saltdal bonde- og småbrukarlag, Jostein Eliassen, Saltdal bondelag, Saltdal østre beitelag)

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til avsnitt 2.2 om bestandsmålene og avsnitt 2.5 om rovvilt vs. beitenæring.

- Høringsinstanser som støtter hele eller deler av AUs forslag.

(Sagfjord beitelag, Indre Ofoten sankelag og Narvik bondelag, Saltdal sausankelag, Saltdal sau og geit, Saltdal bonde- og småbrukarlag, Vik grunneierlag og beitebrukere i Vik, Saltdal østre beitelag)

Fylkesmannens vurdering:

Tas til orientering.

- Noen høringsinstanser er kritiske til hele eller deler av AUs forslag.

(Hattfjelldal sau og geit, Lillian Sæterstad)

Fylkesmannens vurdering:

Tas til orientering.

- Innspill om at prosessen er rotete med to forslag. Kritisk til FMs håndtering av AUs rolle og AUs forslag.

(Nordland bondelag)

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til kapittel 4 om vurdering av AUs forslag.

- Generelt om byrdefordeling.

Nordland bondelag er positiv til byrdefordeling. Behov for konkretisering om hva som skjer i forhold til uttak/jakt ved for mange ynglinger i en region, både når bestandsmålet er nådd og når det ikke er nådd.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til utkast til forvaltningsplanen kapittel 2 om Forvaltningsstrategi i Nordland, og mener det ikke er realistisk å være mer konkret, siden forvaltningen av uttak ved skadefelling til en viss grad vil være skjønnsbasert. Det er viktig å presisere at når bestandsmålet er nådd for en rovdyrart, skal det åpnes for lisensfelling også innenfor prioritert område for arten. Videre ligger det i begrepet byrdefordeling at det skal tas hensyn til belastningen i de enkelte områder ved vedtak om skadefelling eller lisensjakt.

- Generelt om lisensfelling, kvotejakt og skadefellinger.

Viktig med forebyggende uttak av rovvilt. *(Nordland bonde- og småbrukarlag)*

Viktig at det skal åpnes for lisensfelling/lisensfelling i rovviltområder når bestandsmålet er oppnådd. *(Nordland bondelag)*

Etterlyser presisering av hvem som har ansvar for skadefellinger og ekstraordinære uttak. *(Ballangen sau og geit)*

Alt rovdyr som kommer inn i prioriterte beiteområder utgjør skadepotensiale og bør tas ut. Tapstall bør være avgjørende for uttak eller ikke. *(Beiarn beitelag)*

Viktig med forebyggende uttak. *(Saubeiteorganisasjoner i Fauske og Sørfold)*

Fylkesmannens vurdering:

Forebyggende uttak blir alltid vurdert ut fra tapshistorikk og skadepotensial. Ved vedtak om skadefelling eller ekstraordinære uttak vil det framkomme i vedtaksbrevet hvem som har ansvaret for uttaket. I beiteprioriterte områder skal kvoten for jakt settes så høyt at det ikke skal være begrensende for uttaket, jf. utkastet til forvaltningsprinsipper i planens kapittel 2.

- Forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT)

Fordeling bør følge konfliktnivå/tapsnivå, ikke soneinndeling. Støtter FKT-prinsipp om mulighet for tilsynsmidler uten akutt tapssituasjon. Etterlyser samkjøring av FKT-satsing for rein og sau i grenseområdene mot Troms. *(Evenes og Tjeldsund beitelag)*

Behov for større budsjetter. *(Saltdal sausankelag)*

Behov for større budsjetter. FKT-midler må ikke brukes for å begrense bruken av utmarka eller endre beitemønstre/driftsstruktur. *(Saltdal bonde- og småbrukarlag)*

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til avsnitt 3.7 om FKT der dette er kommentert.

- Annet

Mattilsynets håndtering i ulike soner må inn i planen. *(Nordland bondelag)*

Dersom planen kun gir forvaltningsmessige forenklinger og ikke reduserte tap eller andre positive effekter, stilles det spørsmål om hvorfor den i det hele tatt er sendt på høring. *(Nordland bonde- og småbrukarlag og Nordland sau og geit)*

Påpeker mulige økte konflikter når reindrifta blir nødt til å bruke øyer i større grad. *(Dønna beitelag)*

Etterlyser kart som viser all sau i Nordland, ikke kun organisert beitebruk. Etterlyser kart over prioriterte beiteområder. Soneforvaltning er ikke mulig i Nordland. anbefaler skadebasert forvaltning. *(Saubeiteorganisasjoner i Fauske og Sørfold)*

Mangler vurdering av lovligheten av å beslaglegge beiteretten i fylket. *(Sagffjord beitelag)*

Ønsker skadebasert forvaltning. *(Hattfjelldal saubeitelag og Hattfjelldal bonde- og småbrukarlag)*

Anbefaler videreføring av dagens forvaltning. *(Hattfjelldal bondelag)*

Soneforvaltning er ikke mulig i Nordland. *(Beitenæringa i Hemnes)*

Soneforvaltning er ikke mulig i Nordland. anbefaler total byrdefordeling og skadebasert forvaltning. *(Rana sau og geit)*

Ved neste rullering må KS og Mattilsynet få plass i ei arbeidsgruppe. *(Saltal sau og geit)*

Varsler erstatningskrav. *(Vik grunneierlag og beitebrukere i Vik)*

FMs forslag vil berøre både småvilt- og storviltjakt. *(Saltal bondelag)*

FMs forslag vil berøre både småvilt- og storviltjakt. Frykter at FMs forslag vil føre til redusert bruk av utmarka. Forventer økt rovviltaktivitet lenger vest dersom beitebruken opphører på østsida.

Soneforvaltning er ikke mulig i Nordland. *(Saltal østre beitelag)*

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til Mattilsynets uttalelse angående deres syn på soner. Deres uttalelse er også kommentert i avsnitt 5.3. Fylkesmannen skulle gjerne hatt kart over all beitende sau i Nordland, men det er kun lag i organisert beitebruk som registrerer dette. I arbeidet med planen er det tatt med en skjønnsmessig vurdering av øvrige sauebesetningers beitebruk. Fylkesmannen er kjent med utfordringene med arealkonflikter langs kysten når reinen flyttes grunnet rovviltpress i fjellet. Øvrige merknader tas til orientering.

- Evenes og Tjeldsund beitelag etterlyser informasjon om samarbeidsavtalen med region 8.

Fylkesmannens vurdering:

På grensa til Troms har vi de siste årene hatt en samarbeidsavtale om kvotejakt på gaupe, hvor fastlands-Nordland nord for Rombaken inngår i kvotejaktområde for region 8. Dette er kun et samarbeid om praktisk gjennomføring av jakt/skadefelling. Samarbeidsavtalen endrer ikke på den formelle forvaltningsgrensa mellom region 7 og 8. Det vil si at når de i region 8 skal fastsette kvote for gaupejakt i samarbeidsområdet, må de legge vekt på forvaltningsprinsippene for gaupe i region 7.

- Ballangen Sau og Geit foreslår alternativ grense for gaupesonen noe lengre øst, bort fra de viktigste sauebeitene.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at utfordringene med randsoneeffekter vil være like store som med opprinnelig forslag. Foreslått forvaltningsgrense er ikke noen naturlig grense for gaupe, og den vil bruke områder på begge sidene av grensa. Videre er det en lite praktisk grense for å styre kvotejakta. Da er heller E6 enklere å forholde seg til. Dersom nemnda ønsker å forsterke prinsippet om byrdefordeling for gaupa kan det også være aktuelt å åpne for at det kan være gaupe på hele Håfjellhalvøya.

- Ballangen Sau og Geit har fremmet forslag om å trekke jervesona noe lengre østover, for å få større avstand til sauebeitene i kommunen.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen har vurdert dette. Ut fra kunnskap om ynglinger av jerv de 10 siste årene, vil det være mulig å trekke grensa noe lenge øst uten å komme i kontakt med kjente hilokaliteter. Utfordringen er imidlertid at det i enda større enn i opprinnelig forslag, blir ei grense rett gjennom et høyfjellsområde. Dette er ingen naturlig barriere for jerv, og det må derfor forventes at jerv som har leveområde primært lenge øst, også vil kunne ha fjellområdene vest for en slik grense innenfor sitt etablerte leveområde. Etter en helhetsvurdering foreslår vi å justere noe på grensene for både jerv1 (største alternativ) og jerv2 (minste alternativ). Jerv2 foreslås flyttet noe lengre øst enn jerv1.

5.2 Innspill knyttet til reindriftsnæringa

Fra reindriftsnæringa er det kommet uttalelser fra følgende høringsinstanser: Nordland reindriftssamers fylkeslag (NRF), Saltfjellet reinbeitedistrikt, Balvatn reinbeitedistrikt samt Duokta reinbeitedistrikt og Tuorpon Sameby (felles uttalelse). Luokta Mavas Sameby og Semisjaur Njarg Sameby varslet at de ville komme med en felles uttalelse, uten at det har blitt oversendt noen uttalelse i etterkant. Røssåga/Toven reinbeitedistrikt og Ildgruben reinbeitedistrikt er med i uttalelsen fra beitenæringa i Hemnes, og merknader herfra er behandlet sammen med øvrige innspill fra sauene i kapittel 5.1.

Hovedpunktene i uttalelsene som angår reindrift vil gjengis og vurderes tematisk og delvis samlet i de følgende avsnitt.

Reindriftsnæringa i Nordland

Høringsinstansene peker på at rein og sau er bærebjelken i beitenæringene i Nordland, og at reindrifta er basert på tradisjonell samisk reindrift. Det vises videre til at et økende press fra samfunnet om bruk av reindriftsarealet er en stor utfordring for næringa. Det fremholdes her at det er viktig at reindrifta sikres et arealgrunnlag som gir bærekraft og utvikling. Det vises til at ressurstilgangen i Nordland reinbeiteområde er god og at reinkjøtt fra Nordland holder god kvalitet med høye slaktevekter. Til tross for dette har næringa store utfordringer med svak kalvetilgang (ca. 40 %), noe som gir negative konsekvenser for tilgang på livdyr og slaktedyr. Det pekes på at dagens rovviltforvaltning trolig aktivt har svekket resultatene for reindrifta i fylket. Videre påpekes det at høringsforslaget ikke tydelig uttrykker at dagens rovviltbestand forutsetter beitedyr som byttedyr for rovviltet.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen er klar over at dagens bestandsmål for rovvilt i Nordland utfordrer næringsgrunnlaget til mange beitebrukere i fylket. Forskning på jerv og gaupe i Norge¹ viser at særlig tamrein er en viktig del av dietten til disse artene. For gaupe gjelder det spesielt i områder der rådyr ikke er et alternativt byttedyr. Staten har forpliktelser både for å opprettholde bestander av rovvilt og å opprettholde beitenæringa. Disse forpliktelsene står til en viss grad i strid med hverandre.

Reindrifta er avhengig av å bruke nesten all utmark i fylket som beite gjennom året. Sauene er også avhengig av å bruke store utmarksarealer gjennom sommeren. På de samme arealene skal det sikres en bestand av rovvilt. Innenfor de rammer Fylkesmannen og rovviltnemnda har, er det ikke

¹ Mattisson J og Odde J. 2016. Predasjon av tamrein fra gaupe og jerv – Et datagrunnlag for beregning av tap av tamrein til gaupe og jerv, NINA Kortrapport 28.

mulig å ivareta alle hensyn på en fullt ut tilfredsstillende måte. Fylkesmannens mål gjennom arbeidet med forvaltningsplan har derfor vært å forsøke å komme frem til en løsning som i størst mulig grad ivaretar bestandsmål for rovvilt, med minst mulig skadevirkninger for beitenæringene.

Grenseoverskridende reindrift og svenske samebyers konvensjonsbeiter i Nordland

Flere høringsinstanser peker på svenske samebyers beiterett på konvensjonsbeiter i Nordland. Konsekvenser av arealsoneringen for svenske samebyers rett til og bruk av beiteområder på norsk side fremheves. Duokta reinbeitedistrikt og Tuorpon Sameby viser i sin høringsuttalelse til en gammel tradisjon for samarbeid og historisk felles bruk på begge sider av landegrensene, i det som kalles Rástevárre/Sijddás (R/S) konvensjonsområde. Det påpekes at denne bruken er formalisert gjennom en privatrettslig avtale, som konvensjonsområde for grenseoverskridende reindrift, og at dette vil bli ratifisert når ny konvensjon om grenseoverskridende reindrift trer i kraft. Det fremholdes at konvensjonsområdene på norsk side utgjør deler av kalvingslandet til Tuorpon Sameby.

Fylkesmannens vurdering:

Langs store deler av riksgrensa på norsk side foregår det årlig beiting med store mengder rein fra svenske samebyer. Det rettslige grunnlaget er som for de norske reinbeitedistriktene alders tids bruk. Omfanget av de svenske samebyenes rettigheter er i liten grad endelig rettslig avklart, men bruken har vært regulert gjennom Norsk-Svensk reinbeitekonvensjon frem til opphør av denne i 2005. På norsk side ble rettstilstanden videreført gjennom grensereinbeite-loven som fortsatt gjelder. Det har pågått et langvarig arbeid for å få vedtatt en ny konvensjon, men denne er fortsatt ikke trådt i kraft. Den foreløpig ikke vedtatte konvensjonen (ny konvensjon) innebærer noe utvidet beitebruk for svensk reindrift i Norge i forhold til gjeldende grensereinbeite-lov. Grensereinbeite-loven inneholder imidlertid noen forbehold som gjør det vanskelig å fastslå nøyaktig tid og område for samebyenes beiteområder.

Grensereinbeite-loven med tilhørende forskrift regulerer når og hvor det er adgang til å beite med svensk rein i Norge. Det følger av § 2 i loven at beiteområdene i Nordland fylke kan brukes som beite for svensk rein i perioden f.o.m. 1. juli t.o.m. 31. august. Etter forskriften § 4 kan imidlertid svensk rein oppholde seg i nærmere angitte områder også utover disse tider, når det foregår reindrift i tilstøtende grensetrakt i Sverige. Feil i forskriftsteksten skaper uklarhet i forhold til hvilke områder dette gjelder. Forskriftens § 2 beskriver grensene for de områder hvor det kan beites med svensk rein i Nordland fylke. I § 3 utvides dette til «... områder hvor norske reindriftsmyndigheter etter fast praksis har tillatt beiting ut over grensene angitt i konvensjonen.»

Det aktuelle området som brukes av Tuorpon sameby er ikke nevnt i § 2, men dette er et område hvor norske reindriftsmyndigheter gjennom lang tid har tillatt beiting ut over grensene angitt i grensereinbeite-loven (den tidligere konvensjonen). Det foreligger videre en samarbeidsavtale mellom Duokta reinbeitedistrikt og Tuorpon sameby om felles bruk av områdene «Sijddás» i Duokta og «Rástevárre» i Tuorpon. Den avtalen Fylkesmannen har fått kopi av regulerer ikke tidsrommet for beiting, altså må Tuorpon Samebys bruk av områder på norsk side til kalvingsland anses som rettmessig beitebruk.

Når det gjelder øvrige konvensjonsområder i Nordland er det i den nye konvensjonen satt beitetidsbegrensninger for de svenske samebyene i noen områder, men i de fleste tilfeller er det snakk om helårsbeite.

Når ny konvensjon eventuelt trer i kraft vil det være behov for en gjennomgang med de svenske samebyene, med tanke på å få registrert deres bruk av områdene på reindriftskartet. Foreløpig er det imidlertid ikke klart om og når konvensjonen trer i kraft, og hva den mer nøyaktig vil innebære. Med denne situasjonen som bakgrunn har vi i arbeidet med forvaltningsplanen måttet bygge på dagens rettslige utgangspunkt med grensereinbeite-loven, samt innhenting av supplerende opplysninger fra berørte reinbeitedistrikt og samebyer gjennom høringsrunden.

Utredning

- Nordland reindriftsamers fylkeslag (NRF) påpeker at utredningen mangler vurderinger av Norges internasjonale forpliktelser for den samiske reindriften i fylket. Balvatn reinbeitedistrikt peker også på statens folkerettslige forpliktelser ovenfor den samiske reindriften.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen er klar over at slik utredning ikke er foretatt, og at det burde vært begrunnet hvorfor dette ikke er gjort i forbindelse med planarbeidet. Fylkesmannen tar utgangspunkt i at forvaltningsplanen skal følge opp Stortingets rovviltforlik. Planen utformer ikke en ny rovviltpolitikk overfor reindriften i Nordland. Reindriften har stor betydning for samisk kultur og samfunnsliv og har uvurderlig verdi som samisk språk-, kultur-, identitets- og næringsaktør i fylket. Fylkesmannen erkjenner derfor at samisk reindrift er spesielt viktig i denne sammenhengen. Forvaltningsplanen oppretter imidlertid ikke nye nasjonale rovviltpolitiske standarder. Av den grunn har Fylkesmannen ikke utredet Norges folkerettslige forpliktelser overfor samisk reindrift. I den grad statens forpliktelser skal utredes, er dette noe som må gjøres av overordnet statlig myndighet, jf. vår omtale av bestandsmålene for rovvilt i kapittel 2.2.

Fylkesmannen er klar over at bestandsmålene som er satt for Nordland, er særlig utfordrende i forhold til reintall og antall personer som må bære byrden det medfører. Dette er søkt ivaretatt i planen gjennom byrdefordeling og forvaltningsprinsipper. For noen reinbeitedistrikter har dette vært særlig utfordrende. Dette gjelder spesielt de «små» reinbeitedistriktene som har et forholdsvis lavt reintall, 2-3 siidaandeler, stor rovviltbelastning og flere rovviltarter som skal innpasses i planen.

I den grad statlige forpliktelser overfor samisk reindrift burde vært utredet nærmere på distriktsnivå, mener Fylkesmannen at dette er synliggjort gjennom byrdefordeling og forvaltningsprinsipper. Fylkesmannen har som mål å ivareta spesielt de mest utsatte reinbeitedistriktene i denne sammenhengen. Dette krever en aktiv uttaksforvaltning som trenger tilslutning fra Miljødirektoratet. Hele planen bygger på at dette skal kunne gjennomføres, og at det også har aksept fra overordnet myndighet.

- Fylkeslaget påpeker videre at høringsutkastet ikke er utredet i forhold til de dyrevelferdsmessige, økonomiske og juridiske konsekvensene. Fylkeslaget fremhever også at det ikke er foretatt en vurdering av psykososiale forhold for beitebrukere som opplever rovviltpress.

Fylkesmannens vurdering:

Når det gjelder dyrevelferd, blir dette omtalt i et eget avsnitt i kapittel 2.6 og i vurderingen av Mattilsynets uttalelse i kapittel 5.3.

Når det gjelder økonomiske og juridiske konsekvenser, er dette ikke utredet spesielt. Det er ingen endring i bestandsmålene, noe som gjør det vanskelig å utpeke særskilte økonomiske og juridiske

konsekvenser av høringsforslaget. Fylkesmannen mener imidlertid at bedre byrdefordeling kombinert med aktive forvaltningsprinsipper, vil spre belastningen på flere brukere. Over tid mener Fylkesmannen at det fører til at den enkelte bruker får mindre belastning enn det vi ser i dag.

Fylkesmannen er klar over at næringsutøvere føler frustrasjon, sinne, avmakt og fortvilelse når de opplever at deres dyr blir drept, skadet og lider på grunn av rovviltaktivitet. Dette har betydning for brukernes psykososiale helse og velferd. Det berører ikke bare den enkelte næringsutøver, men hele familier og kollegaer i næringa. Dette temaet kan virke underkommunisert i det offentlige rom. Temaet er vanskelig å måle og uttrykke i konkrete vurderinger, fordi det er nært knyttet til enkeltindividets opplevelse av situasjonen. Fylkesmannen har lagt til grunn at bestandsmålet er uendret. Dette innebærer at næringsutøverne fremdeles vil oppleve et psykososialt press som neppe bedres vesentlig med dagens bestandsmål. Bedre byrdefordeling og aktive forvaltningsprinsipper kan lette på presset i enkelte perioder, men dette vil variere mellom geografiske områder og år. Fylkesmannen mener vurderingen fylkeslaget etterlyser hører hjemme som del av en større konsekvensutredning av den nasjonale rovviltpolitikken ovenfor reindrifta og de andre beitenæringene. Initiativet til og ansvaret for en slik utredning vil ligge hos overordnet statlig myndighet.

- Fylkeslaget viser til at høringsutkastet ikke har belyst konsekvenser av endring av status på det som i dag er beiteprioriterte områder til rovdryrområder. Videre er det ikke vurdert forhold rundt generasjonsskifte/rekruttering, mulighet for lån og tilskudd, manglende fagmiljø og utfordringer i drifta pga. færre beitebrukere.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen har vurdert at endringer i områdesoneringsen ikke påvirker rettighetene i reindrifta. Det er fremdeles lovlig, nødvendig og ønskelig at det skal foregå reindrift innenfor rovviltsoner. De foreslåtte rovviltsonene utgjør et vesentlig næringsgrunnlag som reindrifta i Nordland ikke kan være foruten. Fylkesmannen erkjenner at det vil kreve driftsmessige tilpasninger der dette er mulig, noe som oppleves belastende for reindrifta. Det er stor tilstedeværelse av rovvilt i alle reinbeitedistrikt allerede i dag, men belastningen er ujevnt fordelt mellom de ulike reinbeitedistriktene. Dette gjør at noen beitebrukere får en uforholdsmessig stor byrde for å oppfylle dagens bestandsmål. Den fragmenterte soneringa i gjeldende forvaltningsplan medfører videre at forvaltningen av rovvilt blir uforutsigbar.

Målet med forslaget til ny forvaltningsplan er, i tillegg til at den skal gi muligheter for å oppfylle bestandsmålet, at den skal fordele byrdene ved rovviltbelastningen på en bedre måte, og gi en mer forutsigbar forvaltning. Med unntak for bjørn mener vi at de foreslåtte soneringsendringer vil ha begrenset virkning på rovviltbelastningen i regionen sett under ett. Eventuell etablering av en fast bjørnestamme vil medføre økt belastning i de aktuelle områdene. Det er her en forutsetning at det skal være lav terskel for å ta ut bjørn som trekker inn i kalvingsområder, også når disse ligger innenfor bjørnesona.

Jerv

Flere høringsinstanser problematiserer at det foreslås en utvidelse av prioritert område for jerv (blå sone), selv om jervebestanden har ligget over bestandsmålet for Nordland de senere år. Nordland reindriftssamers fylkeslag, Saltfjellet reinbeitedistrikt og Balvatn reinbeitedistrikt støtter AUs forslag til jervesone. Det fremheves at byrdefordeling innad i sona er viktig for å unngå stor konsentrasjon av

jerv i noen områder. Høringsinstansene mener det ikke kan aksepteres jerveynglinger i eller i nærheten av kalvingsland for rein. Videre fremholdes det at det må kunne gis raske skadefelling og ekstraordinære uttak også innenfor jervesonen. Fylkeslaget påpeker at forvaltningsprinsippene legger sterke føringer for reindriften i områder med jerv, uten at det er foretatt en grundig konsekvensutredning.

Fylkesmannens vurdering:

Som Fylkesmannen påpeker i kapittel 2.2 om bestandsmålene for rovviltartene, legger ny forvaltningsplan ikke opp til en økning i jervebestanden, uansett hvilket sonealternativ som velges. Et større areal i jervesona gir etter Fylkesmannens vurdering bedre fleksibilitet i forvaltninga. Det vil bli større mulighet for fordeling av ynglinger og for målretta uttak av ynglinger som er problematiske for beitenæringene. Bestandsmålet for jerv ligger fast (bestandsmålet for Nordland er 10 jerveynglinger - ikke mer), og forvaltningsprinsippene fastslår at jervebestanden skal forvaltes aktivt også innenfor jervesona.

Fylkesmannen er klar over at jerveynglinger i eller tett opp mot kalvingsland gir stort potensiale for tap, og har så langt mulig prøvd å legge jervesona utenfor mest brukte kalvingsland i de ulike reinbeitedistriktene. For noen østvendte kalvingsland er det likevel noe/betydelig overlapp. Dette for å unngå å dele opp jervehabitater slik at jerven har sitt naturlige leveområde på begge sider av sonegrensa. Fylkesmannen mener dette gir et mer realistisk og ærlig bilde av hvilke områder det vil forekomme jerveaktivitet i, og at en slik sonering derfor gir bedre forutsigbarhet for næringa. Det er like fullt et mål at jerveynglinger som ligger i eller nær berørte kalvingsland skal tas ut, og at bestandsmålet for jerv skal oppnås utenfor kalvingsland. Terskelen for skadefelling i kalvingsland skal også være lav. For Balvatn reinbeitedistrikt, som har hele sitt kalvingsland innenfor jervesona, er det foreslått et eget forvaltningsprinsipp (2.3.5) som fastslår at distriktet skal prioriteres ved ekstraordinære uttak, for å avhjelpe denne utfordrende situasjonen.

Forvaltningsprinsippene for FKT fastslår at tilskudd til større/tyngre driftstilpasninger og omstilling kun er aktuelt i områder prioritert til jerv og/eller bjørn. Dette er ikke ment som en føring og et krav om driftstilpasning eller omstilling, men fastslår at tilskudd til slike tiltak ikke vil bli prioritert til områder som ligger utenfor jerve- og/eller bjørnesona. Fylkesmannen erkjenner at det i en del områder vil være behov for driftsmessige tilpasninger. Dette gjelder særlig for distrikt som har beiteområder innenfor jerve- og/eller bjørnesona. I driftsmessige tilpasninger inngår tiltak som faller under FKT-ordningen, altså tiltak som allerede i stor grad gjennomføres av reindriftsutøvere i Nordland. Fylkesmannens vurdering av konsekvenser av ny forvaltningsplan tar for seg mulige konsekvenser av FKT-tiltak og driftstilpasninger i reindriftnæringa. Ut over dette mener Fylkesmannen det ikke er grunnlag for å kreve en større utredning av temaet.

Gaupe

NRF peker på nasjonale signaler hvor det foreslås å gå bort fra sonering for gaupe. Alle høringsinstanser støtter AUs forslag til gaupeforvaltning. AU foreslår fri byrdefordeling av gaupe på hele fastlandsdelen av Nordland, med inndeling av bestandsmålet i forvaltningsdelsoner hvor delmål skal forvaltes absolutt. Det pekes også på utfordringer rundt bestandsregistrering og dokumentasjon av ynglinger av gaupe.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til vår vurdering av AUs forslag til gaupeforvaltning i kapittel 4.2, og videre til vurderinger om bestandsregistrering i kapittel 2.3 og sonefri gaupeforvaltning i kapittel 3.3.

Bjørn

Alle høringsinstansene fastslår at tilstedeværelse av bjørn ikke er forenelig med kalvingsland for rein. Her vises det til Det skandinaviske bjørneprosjektets innlegg under fagseminaret og deres rapport om bjørn i Nordland². Nordland reindriftssamers fylkeslag (NRF) mener det er forunderlig at Fylkesmannen velger å legge bjørnesona slik at den kommer i konflikt med tre reinbeitedistrikt. De påpeker videre at uansett hvor man legger en bjørnesone i Nordland vil det komme i konflikt med kalvingsland for rein.

Fylkesmannens vurdering:

Duokta reinbeitedistrikt og Tuorpon Sameby viser i sin uttalelse til at Tuorpon har kalvingsområde i de østlige deler av Duokta (på norsk side av R/S konvensjonsområde). Duokta har tilsvarende kalvingsområde her for rein som blir stående igjen etter vinteropphold øst for E6. Det vises her til årlig tilstedeværelse av simler med kalv under svensk kalvmerking på andre siden av grensa. De mener det er svært uheldig å opprette yngleområde for bjørn i kalvingslandet, og peker på at det blir vanskelig å skulle forholde seg til ulike forvaltnings- og erstatningsregimer på hver side av grensa. Det fremholdes at dette vil gi både økonomiske og driftsmessige konsekvenser for de norske og svenske driftsenhetene som bruker området. Videre pekes det på at tapene vil bli forholdsmessig større for hver beitebruker om bjørnesona legges til et område med færre beitebrukere.

Balvatn reinbeitedistrikt fremholder at hele distriktet blir berørt av foreslått bjørnesone i indre Salten, og går sterkt mot forslaget. De påpeker at kalving i høyereliggende områder som regel ikke er mulig i praksis, på grunn av dårlig tilgang på beite, da det ligger snø i fjellet til langt ut på sommeren. Det etterspørres også forskning på om tiltak med bjørneskremming fungerer i praksis. Det pekes videre på at distriktet ikke har tilgang til områder med mindre rovvilt å flytte til ved behov.

Fylkesmannen er enig i at det kan medføre store ulemper for et reinbeitedistrikt å få et prioritert område for bjørn lagt i eller tett opp mot kalvingslandet. Begge forslag til bjørnesone (indre Salten og indre Sør-Helgeland) berører i betydelig grad reindrift. Fylkesmannen og rovviltnemnda må likevel forholde seg til at Nordland har et fastsatt nasjonalt vedtatt bestandsmål om en yngling av bjørn i fylket, og Det skandinaviske bjørneprosjektet peker tydelig på disse to områdene som mest relevante om man skal oppnå bestandsmålet.

Et bjørneområde i indre Salten vil berøre kalvingsland for to norske reinbeitedistrikt og en svensk sameby. For Duokta og Tuorpon er ikke dette eneste og sannsynligvis heller ikke det viktigste kalvingslandet. Viktigheten og betydningen kan imidlertid variere en del fra år til år etter snø- og værforhold. Sammenlignet med Balvatn reinbeitedistrikt vil det imidlertid være bedre mulighet for alternative løsninger. Mye av konvensjonsområdet nord for Blåmannsisen, herunder de mest grensenære delene, er for øvrig bjørnesone i dagens forvaltningsplan.

Balvatn reinbeitedistrikt ligger i Fylkesmannens høringsforslag innenfor tre rovviltsoner med hele distriktets utstrekning. Fylkesmannen er enig i at den samla belastninga for distriktet blir

² Støen OG Moen GK. 2016. Brunbjørn i Nordland – økologiske vurderinger for revidering av forvaltningsplanen, *Det skandinaviske bjørneprosjektet, Rapport 2016 – 4*.

uforholdsmessig stor. Til tross for tydelige forvaltningsprinsipper som er ment å spesielt ivareta distriktet i denne situasjonen, vil en slik belastning gi store utfordringer for muligheten til å drive livskraftig reindrift i distriktet. Belastningen av jerv i dette området er stor, da området er særlig godt egna som jervehabitat, med mye innvandring av jerv fra svensk side. SNO melder om en «metta» jervebestand i området, der ledige revir raskt fylles opp. Uansett forvaltningsgrep vil en viss jerveaktivitet måtte påregnes her. Dette tilsier at distriktet kanskje bør få slippe ekstrabelastningen en bjørnesone kan medføre.

AUs forslag og Fylkesmannens alternative forslag til bjørnesone på indre Sør-Helgeland (jf. kapittel 3.4) ligger tett opp mot og delvis i de nordøstlige delene av kalvingslandet til Byrkije reinbeitedistrikt. Selv om kalvingslandet i hovedsak ligger utenfor selve bjørnesona, vil det med stor sannsynlighet bli en betydelig randsoneproblematikk i de nordøstlige delene av kalvingslandet til distriktet. Dette er de mest lavereliggende delene av kalvingslandet, som særlig i år med vanskelige snø- og isingsforhold på fjellet er viktig for distriktet. Fordi størstedelen av kalvingslandet ligger utenfor grensene til bjørnesona må man her likevel kunne forvente et sterkere vern av kalvingslandet enn for Balvatn, hvor hele kalvingslandet til distriktet ligger innenfor foreslått bjørnesone. Forvaltningsprinsipp 2.5.4 og 2.5.5 fastslår at det utenfor svart sone skal åpnes for årlig lisensfelling av bjørn, og at det som hovedregel skal gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade. Det åpnes også for skadefelling av bjørn i kalvingsland innenfor bjørnesona. Her vil terskelen være lavere for hannbjørner og binner som ikke yngler.

Området på indre Sør-Helgeland vil på samme måte som i indre Salten komme i berøring med konvensjonsbeiter for svenske samebyer. Om ny konvensjon blir vedtatt vil det være områder både i Salten og på Helgeland hvor svenske samebyer har beiterett innenfor mulig bjørnesone i kalvingstida. Fylkesmannen vurderer derfor at konsekvensene for svensk reindrift vil bli omtrent like for de to alternativene.

Begge alternativ til bjørnesone vil medføre betydelige utfordringer for norsk og svensk reindrift i områdene. Ingen av alternativene kan sies å være bedre enn det andre, men Fylkesmannen mener likevel ut fra en samla vurdering at en bjørnesone i indre Salten vil være litt verre enn om den legges til indre Sør-Helgeland. Jervebelastningen på indre Helgeland er ikke like stor som i indre Salten, samtidig som kalvingslandet til Byrkije vil ha et noe bedre vern, da det fysisk ligger utenfor AUs forslag til bjørnesone.

Kongeørn

Flere høringsinstanser påpeker at det må startes forvaltning av kongeørn i Nordland. Det pekes på skadefelling i kalvingsland og lisensfelling på kongeørn som ønskede forvaltningsgrep.

Fylkesmannens vurdering:

Rovviltforskrifta åpner per i dag ikke for bestandsregulering av kongeørn, kun for skadefelling ut fra kriterier om at felling kan rettes mot bestemte individer. I sammenheng med evalueringen av den regionale rovviltforvaltninga er fremtidig forvaltning av kongeørn et tema. Både rovviltnemnda og Fylkesmannen vil komme med innspill og anbefalinger i denne høringen.

Ulv

Nordland reindriftssamers fylkeslag ønsker at det skal være stående fellingstillatelse på ulv i Nordland. Saltfjellet reinbeitedistrikt påpeker at det ikke skal være ulv i Nordland og at ulv derfor må tas ut av forvaltningsplanen.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen viser til vurderinger angående forvaltningsprinsipper for ulv i kapittel 3.6.

Byrdefordeling

Flere av høringsuttalelsene peker på at byrdefordeling er viktig. Saltfjellet reinbeitedistrikt fremholder at det er viktig med byrdefordeling innenfor rovviltsonene. Duokta reinbeitedistrikt og Tuorpon Sameby mener byrdefordelingen må ses forholdsmessig for hver beitebruker. Balvatn reinbeitedistrikt viser til Fylkesmannens vurdering av konsekvenser, hvor det beskrives at belastningen og tapene til rovvilt må ventes å være store i distriktet også i fremtiden, da distrikt vil ligge i rovviltsoner for tre arter (jerv, gaupe og bjørn).

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen er enig i at byrdefordeling mellom beitebrukere er viktig, og har vektlagt dette sterkt i arbeidet med arealsonering og forvaltningsprinsipper for de ulike rovviltartene. Vi viser for øvrig til vurderinger om byrdefordeling og samla belastning under avsnitt om jerv og bjørn i dette kapittelet (5.2).

FKT

Nordland reindriftssamers fylkeslag (NRF) fremholder at planen ikke tar høyde for behovet for økt bruk av FKT-midler, og at utbetalinger ikke er i takt med utleggene reindriften har i forbindelse med FKT-tiltak. Flere høringsinstanser påpeker at det må tas høyde for at den enkelte reindriftsutøver ikke må forskuttere kostnader ved iverksetting av tiltak, og at FKT-ordningen må ses i sammenheng med ny erstatningsordning for tamrein tapt til rovvilt. Det pekes også på at det er utfordrende å oppnå ønsket tapsreducerende effekt gjennom de tiltak som gjøres i dag. Fylkeslaget mener det er uholdbart at det har vært gitt FKT-midler til flytting av rein til mindre belastede områder innenfor distriktene, for så at Fylkesmannen etter noen år ser på flyttingen som del av den normale drifta.

Fylkesmannens vurdering:

Midler til FKT-tilskudd tildeles årlig rovviltnemnda fra Miljødirektoratet. Rovviltnemnda må innenfor rammen av denne tildelingen foreta en budsjettmessig fordeling mellom beitenæringene og ulike typer tiltak, som veiledning for Fylkesmannens søknadsbehandling. Fylkesmannen er klar over at mange FKT-tiltak er økonomisk krevende, gir utstrakt slitasje på utstyr og krever stor arbeidsinnsats. I tråd med prinsippet om geografisk differensiering mellom rovdyr og beitedyr, mener vi det er riktig å prioritere FKT-midler til beitebrukere som bruker beiteområder innenfor rovviltsonene, og dermed opplever en tøffere rovviltbelastning. Beiteområder i randsoner som opplever rovviltpress bør også prioriteres her. Dette vil blant annet gjelde siidaandeler som bruker østvendte vinterbeiter og kalvingsland innenfor eller i randsonen til rovviltsoner.

Noen tiltak i reindriften har helt klart både driftsmessige fordeler og tapsforebyggende effekt. Her mener Fylkesmannen det er relevant og rimelig å kreve en økonomisk egenandel fra reindriftsutøverne. Et eksempel er radiobjeller. Et annet eksempel kan være flytting til mindre rovviltbelasta vinterbeiter. Noen distrikt har alle sine vinterbeiter på kysten, og flytting hit er del av

den normale drifta. Rullering mellom vinterbeiter på innlandet, kysten og i Sverige er del av den tradisjonelle reindriften for andre distrikt, og utgjør det samlede ressursgrunnlaget for distriktet. Tradisjonelt har denne flyttingen gått langs bakken. De senere år har denne flyttingen i større grad foregått med bil, noe det har blitt gitt FKT-tilskudd til ut fra argumentasjon om at flytting med bil gir et fysisk brudd i tid og rom mellom reinen og rovviltet. Flytting med bil kan likevel også ha andre fordeler eller årsaker, for eksempel effektivitet eller at flyttleier er stengt eller vanskelige å bruke på grunn av arealinngrep. For noen distrikt har tilskudd i forbindelse med vinterflytting blitt gitt til effektivisering av samling ved bruk av helikopter, for å unngå at mindre flokker blir igjen når hovedflokkene flyttes. FKT-tilskudd til vinterføring på østvendte vinterbeiter bør samkjøres med mulighet for tilskudd som gis på grunn av manglende tilgang til konvensjonsbeiter i Sverige.

Lisensjakt

Flere høringsinstanser fremhever behovet for aktiv jakt/felling innenfor rovviltsonene, slik at årsproduksjon og tilstrømning fra Sverige og nabofylker tas ut. Det pekes videre på sårbarheten rundt dagens organisering av jakt og felling fordi dette er basert på frivillige jegere.

Fylkesmannens vurdering:

Vi viser til våre vurderinger av dette temaet i kapittel 3.8 om tiltak rettet mot rovviltartene og kapittel 5.3 om innspill til fellingsregimene.

5.3 Mattilsynet

Mattilsynet er i sitt høringsinnspill opptatt av at det skal være god dyrevelferd for beitedyrene i Nordland. De mener en revidert forvaltningsplan må ha som mål å redusere tap og lidelse hos beitedyr vesentlig ut fra dagens situasjon. De viser videre til kravet i dyrevelferdsloven om at dyr skal behandles godt og beskyttes for fare mot unødige påkjenninger og belastninger. Det fremholdes at beitedrift innebærer risiko for lidelse for enkelt dyr, men at dette veies opp med at dyrene får anledning til å utøve naturlig adferd. De påpeker at det likevel er en grense for hva som regnes som akseptabelt dyrevelferdsmessig.

Videre fremholder Mattilsynet at et effektivt skadefellingsregime er en viktig forutsetning for å kunne gi beitedyr i områder med store rovvilt beskyttelse. De peker på at skadefelling per i dag sjelden blir effektiv, spesielt for jerv og gaupe. Her poengteres det at kravet til dokumentasjon ikke må bli så høyt at tiltak kommer for sent i gang. De fremholder også at byrdefordelingsprinsippet som i stor grad er lagt til grunn, ikke fører til reduserte tap eller bedre dyrevelferd. De viser til vedlegg B til forvaltningsplanen «Vurdering av konsekvenser av ny forvaltningsplan», hvor det fremgår at ny forvaltningsplan ikke vil endre tapssituasjonen for reinbeiteområdene vesentlig, og at det vil være behov for driftstilpasninger og tapsforebyggende tiltak. Om det skal holdes beitedyr i rovviltområder, påpekes det at forebyggende tiltak må vurderes å være så effektive at man ikke risikerer høye tap av beitedyr til rovvilt. Mattilsynet er av den oppfatning at tapsforebyggende tiltak ikke i tilstrekkelig grad har redusert tapene til rovvilt. De peker på at de mest effektive tiltakene er de som skiller beitedyr og rovdyr i tid og rom. Av tiltak som har effekt nevnes elektronisk overvåking ved bruk av radiobjeller (indirekte) og midlertidig flytting av flokken til mindre rovviltutsatte områder, samt tidlig nedsanking og ekstraordinært tilsyn ved akutte tapssituasjoner.

Mattilsynet vurderer at forslag til arealdifferensiering i hovedsak tar hensyn til ett av målene i den todelte målsetningen; å sikre bærekraftige rovviltbestander. De mener fortsatt aktiv bruk av utmarksressurser og reduserte tap av husdyr og tamrein i mindre grad blir vektlagt. De mener det

største problemet i Nordland i dag er alt for høye tap av sau og tamrein til rovvilt, ikke det å oppnå bestandsmålene.

Mattilsynet går ikke inn i diskusjonen om soneringsgrenser, men er opptatt av at hensynet til beitedyras velferd og muligheten for å kunne beskytte beitedyr mot rovvilt skal vektlegges. De påpeker at utkastet til forvaltningsplan ikke bidrar til å skille beitedyr og rovvilt, men derimot innlemmer flere beiteområder i rovviltområder. Det fremholdes at man innenfor dyrevelferdslovgivningen i Norge ikke kan akseptere store tap av beitedyr til rovvilt, heller ikke innenfor prioriterte rovviltområder. Derfor bør størst mulig andel av viktige beiteområder for sau og rein gis status som beiteprioritert område, spesielt kalvingsområder for reindrift. Ut fra Mattilsynets vurdering er det uakseptabelt å ha ynglende bjørn innenfor beiteområder for sau og kalvingsområder for bjørn. De støtter forslaget om lav terskel for skadefelling av unge hannbjørner. Mattilsynet vedgår at Nordlands topografi, holdt opp mot bestandsmålene for rovvilt, gjør det umulig å skille beitedyr og rovvilt i tid og rom, slik det er ønskelig.

Fylkesmannens vurdering:

Vi viser til våre vurderinger i kapittel 2 om nasjonale rammevilkår, tydelig soneforvaltning, rovviltforliket med den todelte målsettinga og dyrevelferd. Videre viser vi til vurderinger i kapittel 5.2 om reindrift og kalvingsland, og kapittel 5.5 om fellingsregimene.

5.4 Kommuner

Vi har mottatt innspill fra 11 kommuner. Disse tar opp ulike temaer knyttet til forvaltningsplanen. Innspillene er oppsummert stikkordsmessig nedenfor.

For overordnede tema viser vi til våre vurderinger i kapittel 2. Innspill på tema knyttet til konkrete deler av Fylkesmannens forslag og AUs forslag er tatt med i våre vurderinger i kapittel 3 og 4.

Beiarn

- Jerv: Støtter FMs alternativ Jerv2. Viktig med mulighet for uttak av jerv som har betydelige skadepotensiale.
- Gaupe: Støtter AUs forslag – mer realistisk og forutsigbart enn FMs forslag. Forutsetter lav terskel for uttak i akutte tapssituasjoner, at kvoter differensieres med tanke på tap og byrdefordeling selv om ikke bestandsmålet er nådd.
- Bjørn: Støtter AUs forslag.
- Ulv: Det må være veldig lav terskel for uttak av ulv i beiteområder (gjennomføres av SNO). Evt. DNA-analyser må hastebehandles.
- Kongeørn: På tide med mer aktiv forvaltning?
- FKT: Støtter FMs forslag.

Fauske

- Jerv og gaupe: Forholder seg til at FM har gjort gode avveininger.
- Bjørn: Kritisk til forutsigbarheten med tanke på at bjørneområdet er for lite for hannbjørnene. Aktuelt å endre distriktsgrensene slik at Balvatn får nytt kalvingsland?
- Kongeørn: Etterspør bedre bestandsregistrering, konkrete bestandsmål og mer aktiv forvaltning.
- Oppsummering: Evt. bjørn i Salten bør resultere i reduksjon i antall av de andre artene. Viktig med uttak både innafor og utenfor forvaltningsområdene for å forvalte bestandene nærmest mulig bestandsmålene. Viktig med styrking av FKT-tiltak.

Grane

Beitenæringene i fylket er for hardt berørt. Ber om at bestandsmålene reduseres. Ønsker aktiv forvaltning av kongeørn. Prosessen må utsettes i påvente av revisjon av regional forvaltning.

Hamarøy

Positiv til jerveforslag og negativ til foreslått gaupeforvaltning.

Hattfjelldal

FMs forslag er i strid med nasjonal politikk. Økonomiske, biologiske og samfunnsmessige konsekvenser må utredes bedre.

Sekundært:

- Endring i generelt forvaltningsprinsipp 2.2.3, hvor de ber om at FKT-tiltak skal prioriteres til «beitebrukere i prioriterte beiteområder innenfor rovviltsonene slik at de kan tilpasses forekomsten av rovvilt i beiteområdet».
- Det kan ikke etableres et bjørneområde på Helgeland – prioriterte beiteområder og kalvingsland må videreføres i ny plan.
- Kvoter på uttak må stå i forhold til dokumenterte ynglinger og bestandsmål.
- Behov for lisens-/ kvotejakt på ulv og kongeørn.
- Behov for mer forskning på ny teknologi knyttet til gjeting og FKT-tiltak.

Hemnes

FMs forslag er i strid med nasjonal politikk. Foreslår heller skadebasert forvaltning.

Sekundært:

- Anbefaler AUs forslag, men med bjørneområde i Salten.
- Støtter prinsippene om felling og uttak utenfor rovdyrsonene.
- Behov for lisens-/ kvotejakt på ulv og kongeørn.
- Dersom FMs forslag blir vedtatt, anbefales alternativ Jerv2.

Leirfjord

Kommunen er mot FMs forslag og ønsker ikke en utvidelse av arealene tiltenkt rovdyr.

Rana

Bekymret for beitenæringene med FMs forslag. Støtter AU. Etterlyser mer kunnskap om bestandsnivåene og økt innsats i bestandsregistreringer, særlig for gaupe og ørn.

Saltdal

Godtar ikke en forvaltningsplan som medfører avvikling av beitenæring i kommunen. FMs planforslag vil innebære beitenekt innenfor Saltdal øst. Krever bedre konsekvensutredning og at planen utsettes.

Sekundært: Støtter AUs forslag.

Andre merknader: Ønsker et kapittel om dyrevelferd i forvaltningsplanen. Etterlyser vurderinger av konsekvenser for svensk reindrift. Punkt om lisensfelling på ulv er unødvendig.

Anbefalinger til nemndas arbeid framover: Reduksjon i bestandsmål for både bjørn, jerv og gaupe. Aktiv forvaltning av kongeørn.

Sørfold

Negativ til at så stor del av kommunen blir liggende i prioriterte områder for rovdyr, ser ikke behov for å øke arealene til jerv og gaupe. Bjørneområdet i Salten bør strykes. Soneforvaltning er et tvilsomt prinsipp i Nordland.

Ønsker styrket presisering av prinsipper for uttak av rovvilt i prioriterte beiteområder, med fokus på forebyggende uttak i forkant av beitesesongen.

Vefsn

- Ber om at område vest for Vefsn/E6 i Grane og Vefsn kommuner ikke prioriteres til jerv. Evt. behov for andre arealer til jerv må legges til innlandet langs svenskegrensa.
- Økt fokus på aktiv forvaltning og uttak av skadegjørende ørn.
- Bestandsmålene må reduseres.
- Støtter FMs forslag til gaupeforvaltning under forutsetning av at gaupeynglingene må fordeles geografisk og bestandsregistreringa må bli bedre.
- Bjørn: Støtter FMs forslag.
- Prinsippet om byrdefordeling av rovviltartene støttes.
- Ønsker at FKT-midler prioriteres til både forvaltningsområder for rovvilt og ransonene omkring, også større/tyngre driftstilpasninger.

5.5 Innspill knyttet til fellingsregimene

Flere høringsinstanser påpeker viktigheten av at det tillates kvotejakt eller lisensfelling både utenfor og innenfor prioriterte rovviltområder, og at kvotene må settes tilstrekkelig høye. Fylkesmannen vurderer at våre forslag til forvaltningsprinsipper tar hensyn til dette. Det legges opp til jakt/felling både utenfor og innenfor rovviltsoner, hvor kvotestørrelse tilpasses bestandsstørrelse.

Saltdal JFF peker på flere forhold knyttet til effektivisering av skadefellingsforsøk; statlig helhetlig trening av mannskap, «pool» med gode hunder, bruk av løs på drevet halsende hunder, økte ressurser til trening av mannskap og hunder, bruk av motorferdsel, tilpasning av regelverk. NJFF Nordland anbefaler at det gjøres en vurdering om jaktvirkemidler er gode nok i de reviderte beiteprioriterte områder hvor det erfaringsmessig kan oppstå tap til rovdyr.

Fylkesmannens vurdering:

Kvotestørrelse skal fastsettes ut fra best tilgjengelige kunnskap med mål om å forvalte rovviltbestandene nærmest mulig bestandsmålet, og i samsvar med vedtatt soneforvaltning.

Byrdefordeling er et sentralt prinsipp i forslag til forvaltning av gaupe. Også for jerv er byrdefordeling innenfor jervesona viktig. Foreslåtte forvaltningsprinsipper legger opp til at kvotejakt og lisensfelling skal brukes aktivt som virkemiddel for å sikre slik byrdefordeling.

Rovviltforliket slår fast at det er en nasjonal målsetting at kvotejakt og lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av gaupe og jerv. I dette ligger det føringer om at man må arbeide for best mulig jakt/felling i fylket. FKT-midler kan brukes til å effektivisere jakt/felling gjennom kompetanseheving (kurs og lignende) og tilrettelegging. Slik satsing må skje innenfor gjeldende regelverk. Endringer i regelverket for jakt, felling og skadefelling ligger utenfor rammene for arbeidet med forvaltningsplanen.

Skadefelling og ekstraordinære uttak er viktige virkemidler for å forsøke å stanse pågående skadesituasjoner og forebygge framtidig skade. Rovviltforskrifta åpner ikke for «stående

fellingsstillatelser», slik flere høringsinstanser etterspør for rovvilt i prioriterte beiteområder, og for ulv i hele fylket. Det skal gjøres konkrete vurderinger for hvert enkelt tilfelle, i tråd med bestemmelsene i rovviltforskriften. Fellingsforsøk på barmark gjennomføres normalt av kommunalt eller privat fellingslag, evt. med bistand fra SNO. Ekstraordinære uttak av bjørn på vårsnø og jerv på vinteren og våren gjennomføres av SNO etter vedtak av Miljødirektoratet. Uansett hvem som gjennomfører fellingsforsøk, vil tydelig soneforvaltning og tydelige forvaltningsprinsipper bidra til bedre forutsigbarhet i forhold til når og hvor det blir iverksatt fellingsforsøk.

Flere av Saltdal JFFs forslag krever endring av gjeldende lovverk, og ligger utenfor rammene for arbeidet med forvaltningsplanen. Ut over dette tar Fylkesmannen disse innspillene til orientering i det løpende arbeidet med kompetanseheving og satsing på skadefellingskompetanse i fylket.

Fylkesmannen vurderer NJFF Nordlands innspill som nyttige, og vi vil ta det med i det videre arbeidet. Vi vurderer imidlertid at det ikke er et moment som får betydning for fastsetting av sonering og forvaltningsprinsipper i planen.

Kongeørn

En rekke kommuner og representanter fra beitenæringene etterlyser økt forvaltning av kongeørn. Det pekes på flere ulike forhold, som konkrete bestandsmål, åpning for kvotejakt eller lisensfelling og endringer i skadefellingsregimet. NOF Nordland fraråder endringer i forvaltningen av kongeørn.

Fylkesmannens vurdering:

Det er ikke fastsatt tallfestede bestandsmål for kongeørn innenfor den enkelte region. Dette fordi gjeldende regelverk ikke legger opp til noen aktiv bestandsregulering av kongeørn, og det kun er hjemmel for skadefellingstillatelser rettet mot bestemte individer i konkrete skadesituasjoner.

Klima- og miljødepartementet (KLD) er i gang med en prosess om framtidig forvaltning av kongeørn. Rovviltnemnda og Fylkesmannen i Nordland er begge høringsparter i denne prosessen, og vil komme med innspill og anbefalinger til KLD. Vurderinger omkring konkrete bestandsmål, åpning for kvotejakt eller lisensfelling og endringer i skadefellingsregimet er imidlertid noe som ligger utenfor rammene for arbeidet med forvaltningsplanen.

Selv om myndigheten til å fatte vedtak om felling er gitt direkte til Fylkesmannen, er dette ikke til hinder for at rovviltnemnda i sin regionale forvaltningsplan innarbeider kongeørn. De mest aktuelle forholdene er prioritering av FKT-midler og at kongeørn kan vektlegges som en del av den samlede rovviltbelastningen når det fastsettes forvaltningsprinsipper for de andre artene.

Ulv

Vi har mottatt ni uttalelser om ulv, fra beitenæring, kommuner og grunneierlag spredt i fylket. Alle uttalelsene har fokus på at det ikke skal være ulv i Nordland, med stort fokus på at det skal være lav terskel for uttak. Uttalelsene spriker imidlertid nokså mye i forhold til hva det skal innebære for omtale av ulv i forvaltningsplanen. Hattfjelldal kommune ønsker lisensfelling på ulv, mens beitenæring og grunneierlag i Saltdal mener det er unødvendig å omtale ulv og lisensfelling siden de mener all ulv skal felles ved skadefelling.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at omtalen av ulv i planforslaget har et klart fokus på at det ikke skal være fast forekomst av ulv i Nordland, og at det skal være en lav terskel for uttak av ulv. Vi vurderer at det

er lite hensiktsmessig å åpne for lisensfelling av ulv med mindre hyppigheten av streifende ulv i fylket øker.

5.6 Innspill fra grunneiere, grunneierlag, utmarkslag og jeger-/jaktsammenslutninger

Et klart flertall av denne gruppen er kritiske til FMs planforslag og anbefaler at nemnda forkaster dette. Disse uttalelsene går i hovedsak på at beitenæringene er for lite ivaretatt og at konsekvensene av planforslaget er for dårlig belyst. Alle uttalelser fra grunneierlag og elgjaktsammenslutninger (vald, bestandsmålområder, etc.) er fra Salten, og disse er særlig kritisk til det foreslåtte bjørneområdet.

26 høringsinstanser anfører at Fylkesmannens planforslag innebærer store konsekvenser for muligheten til å drive jakt. De fleste uttalelsene kommer fra grunneierlag, utmarkslag og elgvald/bestandsplanområder i Saltdal og Fauske. Også noen uttalelser fra beitenæringene i Salten har kommentert dette temaet. Det pekes primært på faren for redusert elgbestand innafor bjørneområdet, men også på konsekvenser for småviltjakt.

Flere peker på negative konsekvenser for annen bruk av utmarka, hvor bl.a. turgåing, fiske og skogsdrift er nevnt. En mener forvaltningsplanen gir begrensninger i utvikling av hyttefelt.

Fylkesmannens vurdering:

For overordnede tema viser vi til våre vurderinger i kapittel 2. Innspill på tema knyttet til konkrete deler av Fylkesmannens forslag og AUs forslag er tatt med i våre vurderinger i kapittel 3 og 4.

Fylkesmannen kan ikke se at forslag til forvaltning av jerv og gaupe får noen vesentlige følger for muligheten til verken storvilt- eller småviltjakt, eller annen friluftslivrelatert aktivitet i fylket. De regionale bestandsmålene for rovvilt ligger fast, og gjelder både for gammel forvaltningsplan og forslag til ny forvaltningsplan. Det skal altså ikke bli mer jerv og gaupe i fylket. Forvaltningen av rovvilt får ikke konsekvenser for annet lovverk som regulerer retten til bruk av utmarka, verken i friluftslivssammenheng, skogsdrift eller ved utbygging av hyttefelt.

Det regionale bestandsmålet tilsier at bjørnebestanden i fylket må øke, siden vi per i dag ikke har oppnådd bestandsmålet. En eventuell framtidig oppnåelse av bestandsmålet for bjørn vil innebære relativt sett betydelig mer bjørn enn hva vi har i dag. Forskning viser at bjørn kan være en betydelig predator på elg. Den tar spesielt kalv, men lite voksne dyr. Størrelsen på tapene avhenger også av den relative tettheten mellom elg og bjørn. Tettheten av bjørn i utkanten av utbredelsesområdet til den skandinaviske bjørnebestanden er betydelig lavere enn i kjerneområdene, og det må forventes at tapene derfor blir betydelig lavere enn i kjerneområdene for bjørn i Sverige. Det kan også tenkes at forekomst av bjørn kan påvirke elgens adferd og områdebruk på en måte som får betydning for elgjakt på lokal skala i de enkelte valdene.

Bestandsmålet for bjørn er en overordnet føring for forvaltningsplanarbeidet, og vi vurderer at det ikke er grunnlag for å tro at konsekvensene blir vesentlig ulike i de to aktuelle områdene for bjørn i Nordland (indre Salten og indre Sør-Helgeland). Vi vurderer derfor at vi ikke kan legge avgjørende vekt på hensynet til elgjakt ved valg av forvaltningsområde for bjørn.

Tilstedeværelsen av bjørn kan gjøre at folk ikke tør å bruke utmarka i samme grad som før. Dette kan øke med økt antall bjørner i fylket. Frykten er ikke alltid rasjonell, men den er likevel høyst reell. Derfor er det svært viktig å respektere at folk kan ha slike følelser knyttet til bjørn. Forskning viser at

sannsynligheten for å møte en bjørn forsvinnende liten, og sannsynligheten minsker enda mer hvis man tar noen enkle forhåndsregler. Med en økende bjørnestamme i fylket er det derfor nødvendig med økt grad av informasjon og kunnskapsformidling. I denne sammenhengen er det også riktig å nevne at tilstedeværelsen av bjørn kan oppfattes som positive elementer i forbindelse med friluftsliv.

5.7 Andre






















Innspill fra Andres Torgstadshagen Olsen og Hattfjelldal bygdeliste. Begge er kritiske til FM's forslag. Olsen på et overordnet nivå, hvor han peker på rettsavgjørelser og internasjonale konvensjoner.

Fylkesmannens vurdering:

Flere av argumentene bygger på feilaktig tolkning av planforslaget, som for eksempel at planen ikke åpner for kvotejakt og at det innføres beitenekt. Innspillet gir ikke grunnlag for å endre vårt forslag. Hattfjelldal bygdeliste fokuserer på beitenæringenes kvalitet og betydning i Hattfjelldal, og ønsker ikke at det skal bli prioriterte områder for rovvilt i kommunen. Dette innspillet er vurdert sammen med innspill fra landbruksnæringene på Helgeland.

6. Liste over mottatte innspill

1 Lokale grunneiere og jegerorganisasjoner


-  Bakken grunneierlag
-  Bleiknes elgjaktlag
-  Bleiknes grunneierlag
-  Botn og Botnvann grunneierlag
-  Evenesdal - grunneierne
-  Evensgård grunneierlag
-  Fauske utmarksråd
-  Finn Asbjørn Jensen
-  Gøran Andreassen og Bjørn Mosti
-  Jostein Eliassen
-  Junkerdal grendelag
-  Junkerdal Grunneierlag
-  Langset grunneierlag
-  Lillian Sæterstad
-  Midtbygda øst-vest elgjaktvald i Saltdal
-  Nedre Drageid grunneierlag
-  Nedrevann-Øvrevann Bestandsplanområde - elg
-  Nerbygda planområde - elg
-  Nordnes grunneierlag
-  Næstby grunneierlag SA
-  Os og Bæra grunneierlag
-  Os- Saltnes hytteforening
-  Rognan Vest planområde - elg
-  Røklund Grunneierlag med flere
-  Saksenvik grunneierlag
-  Saksenvik Vestre grunneierlag
-  Saltdal jeger og fiskerforening
-  Setså Ytre grunneierlag og Setså søndre utmarkslag
-  Solvik utmarkslag
-  Storvatn hytteforening
-  Sundby Grunneierlag
-  Vassbotn grunneierforening
-  Vassbotnfjell Grunneierlag
-  Ørjan Eliassen
-  Østbygda bestandsplanområde - elg

2 Beitenæringene

-  Ballangen Sau og Geit
-  Balvatn reinbeitedistrikt
-  Beiam beitelag SA
-  Beitenæringa i Hemnes
-  Duokta Reinbeitedistrikt og Tuorpon Sameby
-  Dønna Beitelag
-  Dønna bondelag
-  Evenes og Tjelsund beitelag
-  Fauske - Sørfold sauavelslag med flere
-  Fauske og Sørfold Bondelag
-  Hattfjelldal Bonde- og småbruarlag
-  Hattfjelldal Bondelag
-  Hattfjelldal Sau og Geit
-  Hattfjelldal Saubeitelag
-  Indre Ofoten sankelag
-  Luokta Mavas sameby
-  Rana sau og geit
-  Sagfjord Beitelag
-  Saltdal Bonde- og Småbrugerlag
-  Saltdal Bondelag
-  Saltdal Sau og Geit
-  Saltdal Sausankelag
-  Saltdal Østre beitelag
-  Saltfjellet Reinbeitedistrikt
-  Vefsn bondelag med flere
-  Vik i Saltdal - grunneiere og beitebrukere




3 Fylkesdekkende organisasjoner


-  NJFF Nordland
-  NOF avd Nordland
-  Nordland Bonde- og Småbrugerlag
-  Nordland bondelag
-  Nordland Reindriftssamers fylkeslag
-  Nordland sau og geit



 4_Kommuner_andre_off_inst

-  Beiarn kommune
-  Bodø kommune
-  Fauske kommune
-  Grane kommune
-  Hamarøy kommune
-  Hattfjelldal kommune
-  Hemnes kommune
-  Leirfjord kommune
-  Länsstyrelsen Västerbotten
-  Mattilsynet Region Nord
-  Rana kommune
-  Rowiltnemda i region 6
-  Saltdal kommune
-  Sørfold kommune
-  Vefsn kommune

 5 Landsdekkende organisasjoner

-  Foreningen Våre Rovdyr
-  Norges miljøvernforbund
-  WWF

 6 Andre

-  Andres Torgstadshagen Olsen
-  Hattfjelldal bygdeliste



Melding om vedtak

Jfr. delegasjonsreglement for Grane kommune,
vedtatt i kommunestyret 19.05.10

Fylkesmannen i Nordland
Molovn. 10
8002 BODØ

Høring - Forvaltningsplan for rovvilt i region 7 – Nordland - 2015/1959

Nærings- og naturforvaltningskomite har i møte 07.12.2016, sak 069/16 gjort følgende vedtak:

Høring – Forvaltningsplan for rovvilt i region 7 – Nordland

Grane kommune gir følgende høringsuttalelse vedr. forslaget til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 7 - Nordland:

Grane kommune er en kommune i Nordland som har høye tapstall på sau og tamrein. Grane kommune er derfor svært kritisk til Fylkesmannens forslag til forvaltningsplan. Forvaltningen bør i større grad sørge for at man regulerer bestandsmålene slik at beitenæringer i hele fylket har gode vilkår istedet for å forflytte / sonere rovdrysoner da det medfører at enkelte områder i fylket får langt høyere belastning når det gjelder rovdryr.

Grane kommune mener at man først i forbindelse med NINAs evalueringsrapport om den regionale rovviltforvaltningen (2016) har fått forskernes ord på utfordringen: Nordland har en umulig oppgave i å sikre beitenæringer samtidig som man gir rovviltet store soner, med tydelige grenser, der de årlige bestandsmålene skal nås.

Rapporten peker på mange utfordringer i dagens inndeling av rovdryrprioriterte og beiteprioriterte områder. Forvaltningsområdene for rovvilt er i flere tilfeller for fragmenterte og med stor grenseflate mot beiteområder, de tar ikke alltid hensyn til biologiske forutsetninger for rovdryrene, og også her peker rapporten på avgrensninger som bærer mer preg av byrdefordeling enn av flerartssoner.

Disse utfordringene er særlig tydelig i region 7 og 8. Dagens gaupesoner og jervesoner i Nordland er så små og fragmentert at det ikke er mulig å opprettholde en bestand innenfor grensene påsonene. Det er faktisk usikkert om et eneste gaupeindivid kan leve kun innenfor sonene avsatt for gaupe.

Grane kommune har følgende innspill til rovviltnevdas arbeid fremover:

- det bør ikke være mål om yngling av bjørn i Nordland
- bestandsmålet for gaupe bør reduseres i Nordland
- bestandsmålet for jerv bør reduseres i Nordland
- det bør arbeides for å innføre kvotejakt på kongeørn da bestanden i Norge regnes som levedyktig
- punktet om lisensfelling av ulv bør tas ut da det IKKE skal etableres ulv i regionen og all ulv skal tas ut gjennom skadefelling.

Grane kommune mener at forslaget slik det foreligger, med de konsekvenser det kan gi bør utsettes slik at man kan få en grundig evaluering av den gjeldende forvaltningsplanen fra 2011 og kan utnytte de erfaringene man har. Dette med bakgrunn i vedtaket i Stortingets rovdryrforlik fra 2011 (Representantforlag 163 S (2010-2011) der framgår det av punkt 2.1.9 følgende: «**Forlikspartene er**

enige om at den regionale forvaltningen og de regionale bestandsmålene av rovvilt skal evalueres innen fem år». Innen dette er avklart mener Grane kommune at det er SVÆRT UHELDIG at rovvilt-nemnda i Nordland forserer arbeidet med forvaltningsplanene. Vi finner det fullstendig uakseptabelt at vi kan havne i den situasjonen at rovvilt-nemnda lager en plan med mål om jerveynglinger i beiteområder under den forutsetning at det fortsatt skal være muligheter for tradisjonell utmarksbeiting der og så kommer Miljødirektoratet om et år eller to og bestemmer at i områder som er prioritert for jerv og bjørn skal all beitebruk omstilles!!! Men uansett. Grane kommune mener at slik situasjonen står i dag så må rovvilt-nemnda stanse arbeidet i påvente av avklaringer fra sentrale myndigheter om hva et gaupeområde, et jerveområde og et bjørneområde skal være i framtida.